

Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais 2024

Todhchaí Rathúil a Chothú

BORD BIA
IRISH FOOD BOARD

Cuspóir Bhord Bia

Tá sé mar chuspóir ag Bord Bia, bia, deoch agus gairneoireacht den scoth na hÉireann a thabhairt os comhair an domhain mhóir, agus ar an mbealach sin fás agus inbhuanaitheacht na dtáirgeoirí a chumasú.

Ráiteas Straitéise

Mar a thugtar le fios i **Ráiteas Straitéise Bhord Bia 2022-2025** is d'fhás inbhuanaithe difreáilte thionscal bia agus dí na hÉireann an fhís atá ag Bord Bia:

Aithníonn custaiméirí mórthimpeall an domhain nach bhfuil sárú bia agus dí na hÉireann le fáil: go bhfuil sé ar ardcháilíocht, saintréitheach, agus á dhéanamh ag raon éagsúil táirgeoirí cruthaitheacha ó shuíomh oileánda uathúil agus ámharach.

Leagtar síos ag táirgeoirí na hÉireann an caighdeán domhanda i dtáirgeadh inbhuanaithe, agus iad ag freastal ar an bhfreagracht atá orainn go léir don phláinéad, don tsochaí agus do na glúnta atá le teacht.

Tá gach ní againn a theastaíonn do chóras bia níos fearr agus níos inbhuanaithe. Ní raibh deis níos fearr riamh ann d'earnálacha bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann chun dea-shampla a thabhairt don domhan.

Tá eilís cinnteach de thosaíochtaí Straitéiseacha na Bord Bia don tréimhse 2022-2025.

1

Cur le Food Brand Ireland agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a phointí cruthúnais

2

Bealaí níos fearr a fhorbairt do chliant agus do chustaiméirí chun comhpháirtíochtaí a nascadh agus a fhorbairt

3

Tallann tionscail a chothú agus a mhealladh agus cumas cliant a thiomáint

4

Tacú le nuálaíocht a bheidh faoi stiúir tuisceana agus forbairt branda

5

Tacaíocht agus cumasú don eagraíocht agus dá geallsealbhóirí straitéis a chur i bhfeidhm

Cur i láthair don Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara

De réir Alt 22 den Acht um an mBord Bia 1994, tá áthas ar an mBord a Thuarascáil Bhliantúil agus a Chuntais Bhliantúla a chur faoi bhráid an Aire don 12 mhí dar chríoch 31 Nollaig 2024.

Larry Murrin
Cathaoirleach

A handwritten signature in white ink, appearing to read 'Larry Murrin', set against a dark teal background.

Clár Ábhair

Gnó

Figúirí Onnmhairithe	6
Ráiteas an Chathaoirligh	12
Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh	18
Athbhreithniú Earnála	24
Táirgí Agus Comhábhair Déiríochta	32
Bianna Tomhaltóra Ullmhaithe, Deochanna agus Bia Mara	34
Gairneoireacht	41
Orgánach	47
Origin Green	50
Léargas agus Pleanáil Straitéiseach	60
Margaíocht agus Cumarsáid	68
Airgeadas Margaíochta	77
Oifigí Idirnáisiúnta	78

Rialachas

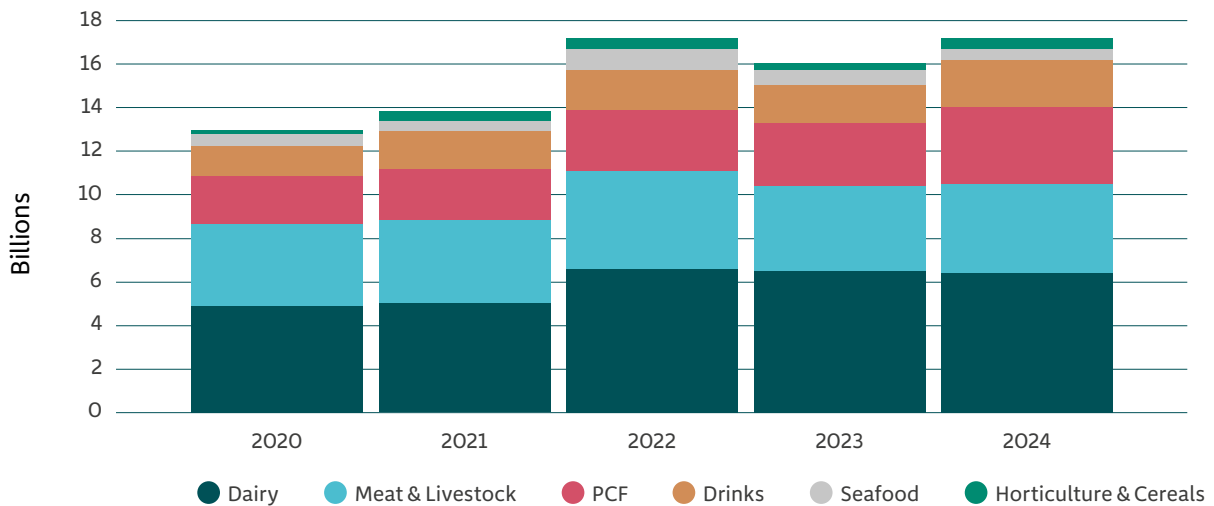
Ráiteas maidir le Rialachas	79
Struchtúr Eagraíochtúil	88
Struchtúr Foirne	90
Bord Bhord Bia	92
Bord Bianna Tomhaltóra Bhord Bia	93
Bord Déiríochta Bhord Bia	94
Bord Gairneoireachta Bhord Bia	95
Bord Feola agus Beostoic Bhord Bia	96
Bord Dearbhaithe Cáilíochta Bhord Bia	97

Cuntais Bhliantúla

Ráiteas ar Rialú Inmheánach	100
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	102
Ráiteas maidir le hIoncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim	104
Ráiteas maidir le hIoncam Cuimsitheac	105
Ráiteas ar an Staid Airgeadais	106
Ráiteas ar Shreafaí Airgid Thirim	107
Nótaí atá ina gcuid de na Ráitis Airgeadais	108

Onnmhairí Bia, Dí agus Gairneoireachta na hÉireann (€bn)

Luach Onnmhairí Bia, Deoch agus Gairneoireachta na hÉireann 2020 go 2024

Foinse: <https://www.bordbiaperformanceandprospects.com/>

In 2024, tháinig méadú 7% ar luach onnmhairithe bia agus dí na hÉireann go €17.2 billiún. Is ionann é sin agus beagnach €47 milliún gach uile lá ó thaobh onnmhairí de chuig custaiméirí i níos mó ná 180 tír ar fud an domhain.

Léirigh an toradh seo boilsciú costais agus téarnamh praghsanna a bhí i réim ar fud an tionscail, agus ag an am céanna, leagadh béim ar fheidhmíocht sheasmhach agus athléimneach na hearnála i gcoinne luaineacht gheopholaitiúil, bagairtí taraife, dúshláin saothair agus tomhaltóir a bhí ag teacht chun cinn agus atá feasach ar luach.

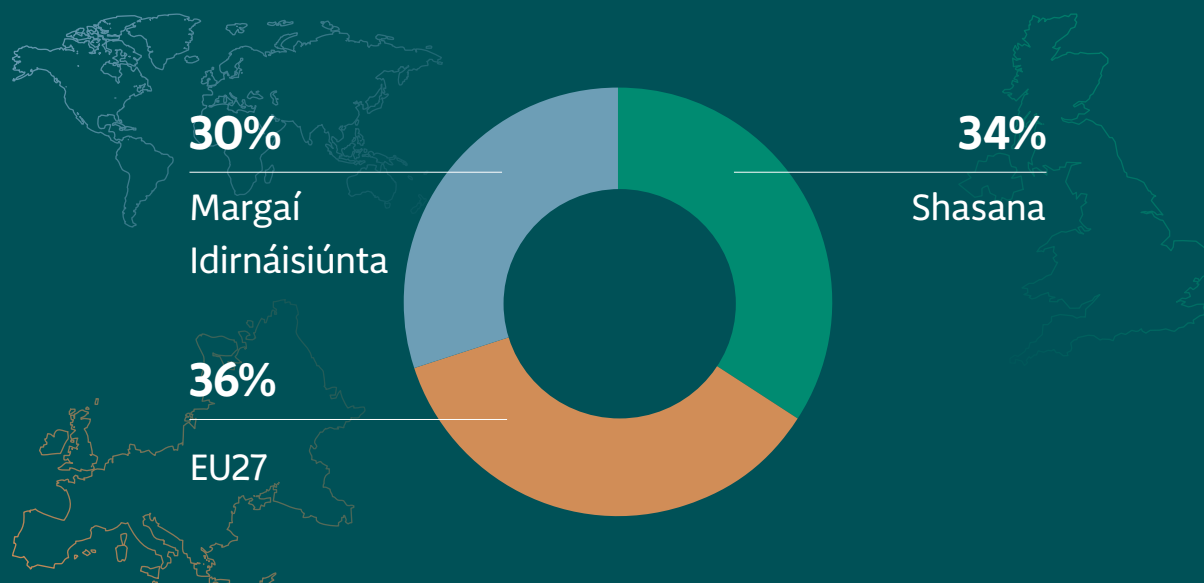
Is í an earnáil déiríochta, ar fiú beagnach €6.5 billiún í in 2024, an ghné is mó in onnmhairí bia agus dí na hÉireann, agus feoil agus beostoc ina dhiaidh sin, a ghin thart ar €4.2 billiún i ndíolacháin onnmhairithe, agus bianna ullmhaithe do thomhaltóirí, arbh fhiú €3.4 billiún í.

Ceann Scríbe Onnmhairí

Ba í an RA an ceann scríbe réigiúnach aonair is mó do bhia, dí agus gairneoireacht na hÉireann le sciar foriomlán de 34%. Tháinig méadú thart ar 9% ar luach na n-onnmhairí chuig an RA go €5.9 billiún in 2024. Ba é luach na n-onnmhairí chuig an AE ná €6.1 billiún, arb ionann é sin agus méadú de bheagnach €400 milliún (ardú 7%) bliain ar bhliain.

Bhí luach €5.1 billiún ar mhargaí idirnáisiúnta (lasmuigh den AE agus den RA) le sciar foriomlán de 30%. Tháinig méadú níos mó ná 25% ar luachanna onnmhairithe chuig margadh SAM i gcomparáid leis an mbliain 2023. Ba é ba chúis leis seo go príomha ná méadú ar onnmhairí dí (táirgí Réidh le hÓl (RTD go príomha), a bhí suas le beagnach trian nó €220 milliún agus, go pointe níos lú, onnmhairí déiríochta a d'fhás 23% nó €155 milliún i dtéarmaí luacha. Bhí luach na n-onnmhairí go dtí an Afraic suas 7% go €915 milliún. Tháinig laghdú 8% (-€95 milliún) agus 23% (-€100 milliún) faoi seach ar onnmhairí chuig an Áise agus an Meánoirthear.

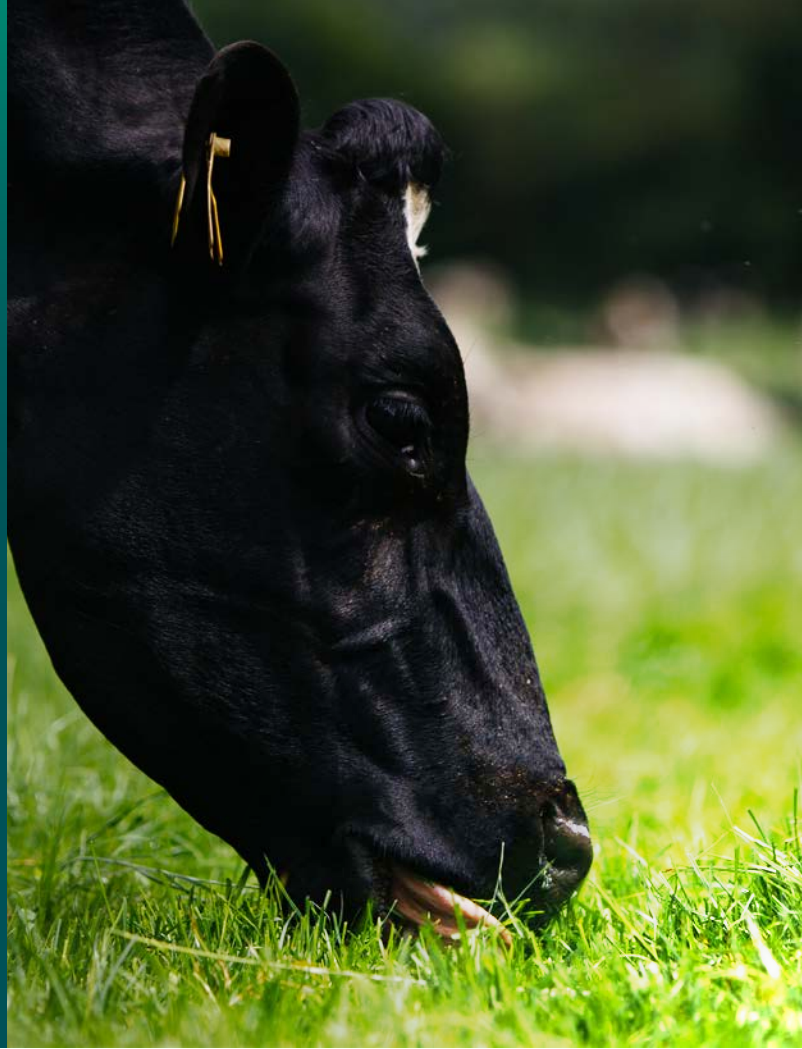
Ceann Scríbe Onnmhairí Bia, Deoch agus Gairneoireachta na hÉireann in 2024

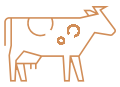
Foinse: <https://www.bordbiaperformanceandprospects.com/>

Catagóir	BA 2022	BA 2023	BA 2024	% d'athrú BAB	% d'athrú 2024 v 2022
Déiríocht	€6,818,363,667	€6,301,124,592	€6,510,441,852	3%	-5%
Feoil agus Beostoc	€4,231,498,092	€4,030,905,211	€4,249,031,606	5%	0%
Mairteoil, lena n-áirítear, miodamas	€2,806,354,325	€2,734,735,527	€2,877,653,861	5%	3%
Muiceoil	€544,662,060	€458,276,145	€490,116,657	7%	-10%
Caoireoil	€471,671,986	€426,448,972	€400,290,489	-6%	-15%
Éineoil	€160,595,817	€142,514,393	€136,447,306	-4%	-15%
Ainmhithe Beo	€243,166,330	€265,158,347	€341,901,860	29%	41%
Feoil Eile	€5,047,574	€3,771,827	€2,621,433	-30%	-48%
PCF	€2,938,158,659	€3,111,822,540	€3,359,819,057	8%	14%
Deochanna	€1,919,265,141	€1,789,387,531	€2,122,666,134	19%	11%
Bia Mara	€640,506,466	€549,107,644	€597,777,353	9%	-7%
Gairneoireacht agus Gránaigh	€257,085,142	€253,245,113	€333,043,236	32%	30%
Iomlán	€16,804,877,167	€16,035,592,631	€17,172,779,238	7%	2%

Foinse: <https://www.bordbiaperformanceandprospects.com/>

Anailís Earnála

DÉIRÍOCHT

Tháinig ardú 3% go €6.5 billiún anuraidh ar an earnáil déiríochta, arb ionann é agus beagnach 40% d'onnmhairí iomlána bia agus dí na hÉireann.

Ba bhliain í 2024 a tháinig borradh faoi mhóiminteam de réir mar a chuaigh sé ar aghaidh. Maolaíodh beagán ar an díomá a bhain le buaicthréimhse táirgthe bocht go déanach sa samhradh agus go luath san fhómhar de réir mar a tháinig feabhas ar choinníollacha fáis agus margáí chun luach a thabhairt ar ais d'fheirmeoirí agus do phróiseálaithe.

Spreag an t-éileamh ar im arduithe ar phraghsanna déiríochta in 2024, agus bhí táirgeadh níos ísle san AE mar thaca aige a thit níos mó ná 2% faoi leibhéal 2023. Tá an Eoraip agus Meiriceá Thuaidh ag tiomáint an fháis, agus iad comhdhéanta de níos mó ná 80% de thoirteanna ime na hÉireann a onnmhairítear, agus ag taifeadadh méaduithe luacha d'onnmhairí ime de 24% agus 60% faoi seach.

Tháinig méadú 10% ar onnmhairí cáise leis an AE, Meiriceá Thuaidh, agus go pointe níos lú, an RA, ag cur leis an bhfás seo ar luach. I dtéarmaí toirte, chonacthas méaduithe san Aontas Eorpach agus sna Stáit Aontaithe, ach tháinig laghdú 17% nó 15,000 tonna sa RA i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin.

B'fhiú €430 milliún in 2024 onnmhairí cáiséine, laghdú 19% ar an mbliain roimhe sin. Ba é an príomh-thiománaí ná praghsanna aonaid níos ísle de thart ar €7,100 in aghaidh an tonna ar an meán, i gcomparáid le €9,300 in aghaidh an tonna in 2023.

D'fhan onnmhairithe na bpúdair chothaithe speisialaithe seasmhach ag €830 milliún in 2024. Cé go raibh sé seo ar chostas díluacháil i bpraghsanna aonaid a bhí beagnach €2,000 in aghaidh an tonna níos ísle ná leibhéal 2023, le méideanna suas 27% go 115,000 tona.

FEOIL AGUS BEOSTOC

Tháinig méadú 5% ar luach iomlán onnmhairí feola agus beostoic go €4.2 billiún in 2023.

Tháinig méadú ar luach de 5% go beagnach €2.9 billiún ar onnmhairí mairteola príomhúla. Cé gur tháinig ardú díreach os cionn 1% ar thoirteanna onnmhairithe mairteola, rud a léiríonn feabhas ar phraghsáil. Bhí tionchar ag meáchain chonablaigh níos ísle ar sholáthairtí mairteola, laghdú measta 5%. Mar sin féin, d'ardaigh tabhairt anonn stoic ó 2023 go 2024 méideanna iomlána an tsoláthair.

Tháinig méadú ar tháirgeacht mhairteola an AE in 2024 le marú na mbó méadaithe agus meáchain chríochnaithe níos airde. Tháinig feabhas ar éileamh na dtomhaltóirí de réir mar a mhaolaigh brú eacnamaíoch, agus de réir mar a mhéadaigh tomhaltóirí a leibhéil ceannaithe mairteola. D'fhan an t-éileamh ar mhairteoil a mhonarú láidir in ainneoin aimsir fhionnuar agus fhliuch ar fud go leor den Eoraip go luath sa samhradh. Fós féin, agus éileamh na dtomhaltóirí ag teacht aníos agus soláthairtí teoranta, neartaigh praghsanna ó mhí lúil ar aghaidh.

Tháinig méadú measta 7% ar luach na n-onnmhairí muiceola príomhúla go €490 milliún. Spreagadh an fheidhmíocht seo le méadú 7% ar mhéid na n-onnmhairí go dtí thart ar 200,000 tonna, de réir mar a d'fhan praghsanna aonaid seasmhach.

Tá méadú suntasach tagtha ar chomhréir na n-onnmhairí muiceola príomhúla atá i ndán don RA agus do Mhór-Roinn na hEorpa. B'ionann an dá cheann scríbe seo le chéile agus beagnach 55% den luach agus 46% de na méideanna a onnmhairíodh in 2024. Tháinig laghdú suntasach ar mhargaí idirnáisiúnta le linn 2024. I gcás na Síne, tharla sé seo ag an am céanna le neamhthuilleamaíocht níos mó sa mhúiceoil mar go bhfuil táirgeadh baile tar éis teacht chucu féin tar éis ráigeanna móra de Fhiabhras Muc Afracach.

Tháinig laghdú beagnach 6% go €400 milliún ar luach na n-onnmhairí caoireola agus bhí méid na n-onnmhairí thíos 60,000 tona 18% ar leibhéil 2023 le leath den laghdú toirte seo curtha i leith onnmhairí scartach caorach níos ísle.

Cé gur tháinig laghdú ar líon foriomlán onnmhairí caoireola na hÉireann in 2024, tháinig méadú thart ar 15% ar an bpraghas aonaid in aghaidh an chileagraim i gcomparáid le 2023. Cé go bhfáiltítear roimh na torthaí níos airde seo ag leibhéal an táirgeora, chruthaigh sé dúshlán shuntasacha sa mhargadh d'onnmhairí caoireola na hÉireann agus iad in iomaíocht le táirgí ar phraghas iomaíoch ón leathsféar theas. Chuir timpeallacht trádála níos iomaíche agus costais aonaid níos airde le méadú freisin ar chomhréir na n-uan Éireannach a onnmhairíodh i bhfoirm conablaigh a sheas ag 45% i dtéarmaí toirte, méadú 5 pointe céatadáin ar an mbliain roimhe sin.

Tháinig méadú measta 3% ar tháirgeadh éanlaith chlóis na hÉireann in 2024, agus shroich tréchur ag monarchana onnmhairithe feola 115 milliún éan. In ainneoin soláthairtí níos airde, tháinig laghdú 4% go €135 milliún in 2024 ar onnmhairí éineola príomhúla na hÉireann. Bhí laghdú 8% freisin ar na méideanna a onnmhairíodh ag thart ar 63,000 tonna. Bhí an fás sa mhargadh baile ina fhachtóir a chuir le méideanna agus luach onnmhairithe níos ísle. Tá an margadh baile ríthábhachtach do thionscal éanlaithe na hÉireann. Le linn 2024, bhain an chatagóir leas as rannpháirtíocht láidir ó shiopadóirí a bhí ag lorg roghanna béil ilúsáideacha, sláintiúla agus luach ar airgead.

Tá ról tábhachtach ag trádáil ainmhithe beo i gcónaí in earnáil beostoic na hÉireann agus luach €340 milliún ar onnmhairí le linn 2024, méadú beagnach 30% ó leibhéil 2023.

Is ionann onnmhairí eallaigh bheo agus 75% de luach iomlán na catagóire, arb ionann é agus sciar mór den trádáil i dtéarmaí lín agus luacha. Mar gheall ar mhéadú ar líon iomlán na n-eallaí ag 360,000 cloigeann agus fás ar líon na n-ainmhithe níos sine a d'fhág Éire, tháinig méadú ar thrádáil go €255 milliún. Tháinig méadú 10% ar onnmhairí muc go Tuaisceart Éireann go 400,000 cloigeann, cosúil le leibhéil 2022. Léirigh an téarnamh seo an téarnamh i dtréad muc na hÉireann agus difreálach méadaithe le praghsanna meáchain mhairbh sa RA. Chuir soláthairtí caorach níos déine sa Bhreatain Mhór agus ar Mhór-roinn na hEorpa le trádáil níos gníomhaí do chaoirigh bheo, agus onnmhairíodh 35,000 ceann ar luach measta €6 mhilliún.

BIA TOMHALTÓRA ULLMHAITHE (PCF)

Tháinig méadú 8% ar luach onnmhairí PCF, lena n-áirítear béilí réidh, píotsa, anraithí agus earraí bÁCáilte, in 2024 go €3.4 billiún.

Murab ionann agus an bhliain seo caite nuair a bhí luach á thiomáint go príomha ag boilsciú, léiríonn figiúirí 2024 arduithe toirte freisin. I measc na gcatagóirí a thiomáin an fás, bhí réitigh béilí ag €700 milliún, bÁCúis (arán, bÁCúis milse agus brioscaí) ar €350 milliún, agus deochanna agus súnna carbónáitithe agus neamh-mheisciúla ar €300 milliún.

Thosaigh an bhliain go triaileach d'onnmhaireoirí na hÉireann, go háirithe don tseirbhís bia, mar gheall go raibh tionchar ag an ngéarchéim costais mhaireachtála. Bhí margadh dúshlánach ag na daoine a bhí ag soláthar miondíola agus bhí tomhaltóirí fós aireach faoi chaiteachas. Ag an am céanna, bhí cuideachtaí ag déileáil lena ndúshlái féin, amhail costas méadaitheach saothair agus costais ionchuir (go sonrach i seacláid agus i bhfeoil breisluacha) agus gach catagóir ag cuimhneamh ar iomaíochas fadtéarmach na hearnála.

DEOCHANNA

Tháinig méadú 19% ar luach na n-onnmhairí deochanna go €2.1 billiún in 2024.

Tá sé seo in ainneoin na timpeallachta deacra atá ann faoi láthair i margadh na ndeochanna domhanda atá ag cruthú fadhbanna d'onnmhaireoirí na hÉireann. Bhí feidhmíocht onnmhairithe dhearfach le sonrú ar fud na gcatagóirí go léir. In 2024, bhí onnmhairí fuisce na hÉireann 13% chun tosaigh ar 2023, ag níos mó ná €1 billiún. Bhí ardú 9% ar onnmhairí licéir uachtair, ach fós beagán níos ísle ná leibhéil 2022. Lean onnmhairí beorach orthu ag téarnamh le fás 4% go thart ar €330 milliún in 2024.

Le blianta beaga anuas, tháinig catagóir nua onnmhairí alcóil chun cinn: táirgí RTD atá bunaithe ar vodca a mhonaraítear faoi cheadúnas. Onnmhairítear thart ar 90% díobh seo chuig SAM agus scaiptear an 10% eile idir margaí na RA agus an AE. Tá méadú tagtha ar luach na n-onnmhairí seo ó thart ar €55 milliún in 2022 go beagnach €220 milliún in 2024. Táthar ag súil go leanfaidh an fás seo ar aghaidh, cé go mbeidh sé ag luas níos moille, de réir mar a leanann táirgí RTD ar aghaidh ag fás i measc tomhaltóirí óga.

BIA MARA

Tháinig méadú 9% ar luach iomlán na n-onnmhairí bia mara, go dtí tuairim is €600 milliún in 2024. Ba é ba chúis leis an bhfás ná téarnamh láidir i luach na n-onnmhairí fionnuisce (ardú 41%) agus ardú beag ar luachanna peiligeach (ardú 6%).

Tháinig méadú ar onnmhairí fionnuisce go €105 milliún, le seasamh peiligeach ag €135 milliún. Tháinig méadú ar thoirteanna onnmhairí fionnuisce agus peiligeach araon le fionnuisce 37% níos airde agus tháinig méadú 6% ar lastais pheiligeacha. Mar sin féin, d'fhan thoirteanna peiligeach an tríú cuid níos ísle ná mar a bhí in 2022. Tháinig ardú 3% ar onnmhairí sliogéisc, ag baint amach €185 milliún agus 27,000 tona. Ba bhliain dhúshlánach eile í 2024, áfach. Bhí deacrachtaí ag gach príomhspeicis sliogéisc mar an brú ar chaiteachas tomhaltóirí, infhaighteacht próitéine níos saoire agus iomaíocht ar phraghas níos ísle i bpríomh-mhargáí onnmhairithe, éileamh agus praghsanna maolaithe ar onnmhairí sliogéisc na hÉireann.

Bhí an mórmhargadh oisrí sa Fhrainc agus san Ísiltír lag mar gheall ar rósholáthar agus éileamh lag. Baineadh amach praghsanna níos ísle ná an meán thar na gráid méide le linn 2024. Bhí téarnamh éigin sa mhargadh gliomaigh Reoite ar Muir (FAS) i rith an tsamhraidh. Forbairt laistigh den earnáil seo is ea éileamh láidir atá ag dul i méid ón tSín.

Thit onnmhairithe bia mara breisluacha 2% ar luach go €110 milliún mar gheall ar thitim 6% ar thoirteanna. Is féidir an laghdú seo a chur i leith frithsheasmhacht na dtomhaltóirí in aghaidh praghsanna níos airde a íoc i gcomparáid le próitéin eile. D'fhan onnmhairí iasc geala seasmhach ag €50 milliún agus bhí siad thíos 26% ar mhéid, go dtí 10,500 tonna.

GAIRNEOIREACHT AGUS GRÁNAIGH

B'fhiú €335 milliún iomlán na n-onnmhairí gairneoireachta agus gránach in 2024, arb ionann é sin agus méadú 7% bliain ar bhliain.

Bhí onnmhairí muisiriúna chuig an RA, an príomh-mhargadh do mhuisiriúna na hÉireann, dearfach in 2024. Tháinig méadú 19% ar luach na ndíolachán agus 17% ar mhéid. Bhí boilsciú praghais ar mhuisiriúna ag titim níos ísle ná meán na hearnála glasraí, rud a chuireann bunús le haghaidh fáis sa mheántearma.

In 2024, tháinig laghdú beag ar luach an ghránaigh go €92 milliún, thíos 5% i gcomparáid le 2023, agus Tuaisceart Éireann mar cheann scríbe do níos mó ná 75% d'onnmhairí. De réir na Príomh-Oifige Staidrimh (CSO), measadh go raibh an limistéar fáis do ghránaigh in 2024 ag 262,000 heicteár, nó 7% taobh thiar de fhiigiúr coibhéiseach 2023.

Ráiteas an Chathaoirligh

Feidhmíocht den scoth is mó riamh i gcoinne chúlra luaineachta, brúnna costais leanúnacha agus rabhadh tomhaltóirí: tá go leor le bheith bródúil as na príomhfhigiúirí d'onnmhairí bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann in 2024, fiú agus muid ag aithint na ndúshlán a bhí roimh go leor inár dtionscal chun iad a thabhairt i gcrích. Tháinig méadú 5% ar luach onnmhairithe bia agus dí na hÉireann go dtí an leibhéal is airde riamh de €17 billiún, figiúr a léiríonn fás luach 25% ó thús na deich mbliana seo. Ba í an phraghsáil níos airde, arna thiomáint ag treochtaí boilscithe a bhí i réim, an fórsa tiomána taobh thiar de go leor den mhéadú seo, ach bhí fíorfhás an mhargaidh suntasach freisin i go leor cásanna.

Rathanna earnála

Maidir le honnmhairí bia agus dí na hÉireann agus an tionscal déiríochta, bhí na gnéithe ba dhúshlánaí den bhliain go háirithe chun tosaigh. Bhí tionchar ag drochaimsir ar tháirgiúlacht sa bhaile, agus tháinig brú breise ar chostais ardaithe agus ar éileamh maolaithe i roinnt margaí tosaíochta. D'fhéadfadh sé a bheith le feiceáil mar fhianaise ar láidreachtaí cáile marthanacha agus teacht tíreolaíoch déiríochta na hÉireann, mar sin, in ainneoin a leithéid de dhifríocht, go raibh onnmhairí foriomlána don eanáil ag teacht le figiúr na bliana roimhe sin, ag seasamh ag €6.3 billiún. Bhí bonn táirgí éagsúlaithe go láidir, agus cumas díolacháin agus margaíochta den scoth, a bhfuil ról bródúil ag Bord Bia iontu, ríthábhachtach ina leith seo.

Bhí cumas éagsúlú agus margaíochta cinntitheach i go leor feidhmíochta earnála i mbliana, agus onnmhaireoirí ag freagairt go géar nuair a aithníodh éileamh buacach, a bhí ag teacht ar ais uaireanta. Ní raibh sé seo le feiceáil in áit ar bith ná mar a bhí ag ár dtáirgeoirí dí, áit ar tháinig méadú 13% ar onnmhairí arbh fhiú breis agus €1 billiún iad, agus éileamh láidir ar fuisce na hÉireann i Meiriceá Thuaidh. Ba shuntasach freisin an méadú faoi thrí ar onnmhairí deochanna réidh le n-ól, ar fiú thart ar €235 milliún anois iad.

Maidir leis na hearnálacha feola agus beostoic, bianna ullmhaithe tomhaltóra (PCF) agus bia mara, bhí scéalta ann freisin maidir le fás luacha agus toirte. Tháinig méadú láidir 6% ar fheoil agus ar bheostoc, rud a d'ardaigh luachanna onnmhairithe go €4.3 billiún. Chuaigh PCF i bhfeidhm ar an gcaoi chéanna, le luachanna onnmhairithe suas 7% go €3.4 billiún. Tar éis roinnt blianta deacra, cuireadh dlús le honnmhaireoirí bia mara mar gheall ar éileamh méadaitheach an mhargaidh agus ar sholáthar méadaithe. Bhí ardú 9% ar na luachanna agus b'fhiú €595 milliún iad. Agus an scéal fáis seo á slánú, tháinig méadú 4% ar onnmhairí gránach agus gairneoireachta go €325 milliún.

Fás sa mhargadh

Cé go bhfuil na margaí inar baineadh amach an rath seo ag éirí níos éagsúla, bhí ar a laghad roinnt comhainmneoirí i bpáirt acu - boilscíú ag ardú agus a chomhbhaill, rabhadh na dtomhaltóirí. Bhí an dá rud le feiceáil arís i ngeilleagar domhanda atá faoi bhrú ach ní mór a admháil freisin. Ag deireadh na bliana, chuir Euromonitor fás domhanda OTI do 2024 ag 3.2% agus thuar sé go mór mar an gcéanna do 2025.

Tháinig maolú ar an mboilscíú sa bhaile agus thar lear tar éis roinnt blianta deacra, ach lean a thionchar carnach, agus an poitéinseal le haghaidh luaineachta sa todhchaí, ag cur go mór le praghsáil agus meon na dtomhaltóirí. Sa RA, atá fós ar an margadh onnmhairithe is tábhachtaí in Éirinn, thit boilscíú ó 7.3% in 2023 go 2.5% in 2024. Mar sin féin, choinnigh feidhmíocht eacnamaíoch mall agus babhta d'arduithe cánach brúnna costais mhaireachtála chun tosaigh.

Ina choinne sin, tharraing onnmhaireoirí na hÉireann feidhmíocht iontach amach, mar gur thug ardú 7% ar luach onnmhairí chuig an margadh seo go €5.9 billiún, rud a chiallaíonn go n-ionsúnn an RA 35% d'onnmhairí iomlána bia, dí agus gairneoireachta. Bhí onnmhairí PCFanna, méadú 11%, faoi stiúir i dtéarmaí fáis earnála, agus onnmhairí mairteola ina dhiaidh sin, méadú 5%. I gcás onnmhaireoirí déiríochta, bhí méadú níos measartha ar luach 2% ach cuireadh fáilte roimhe. Ní raibh an oiread sin le moladh ag earnáil na ndeochanna, agus tuairiscíodh cúl-ais 10% - cé gur i gcomhthéacs feidhmíochta eisceachtúil a bhí ann anuraidh. Baineadh é seo ar fad amach, ar eagla go ndéanfaí dearmad air, mar gur chuir an RA rialuithe allmhairithe a raibh moill fhada orthu i bhfeidhm ar a comhpháirtithe trádála san AE, rud a chuir sraith nua riaracháin leis an margadh onnmhairithe is eolach agus is inrochtana atá againn le fada an lá.

Tháinig maolú ar an mboilsciú ar fud an AE freisin, rud a bhí ag teacht leis an RA le meán de 2.4% thar 2024. Cosúil leis an RA, bhain onnmhaireoirí na hÉireann feidhmíocht thar a bheith dearfach amach agus méadú 4% go €5.9 billiún ar dhíolacháin chuig an mór-roinn. B'ionann an Fhrainc, an Ghearmáin agus an Bheilg do thart ar 40% de seo. Ba chuid d'ardú céime na bliana é an déiríocht freisin ar cuireadh fáilte roimhe, ag ardú luach €200 milliún bliain ar bhliain. Chonacthas ardú 3% in onnmhairí mairteola agus d'ardaigh luachanna sa chatagóir deochanna i bhfad os cionn rátaí boilscithe, suas 7% go €505 milliún. Rinne uisce beatha an t-ardú trom arís, méadú 12% i luach ar fhigúirí 2023.

Sa mhargadh idirnáisiúnta an-athraitheach, bhí earnáil na ndeochanna ina ródaire d'fhás trádála. Tháinig ardú 14% go dtí €2 bhilliún ar onnmhairí iomlána go Meiriceá Thuaidh, le tacaíocht ó earnáil fuisce a sheachaid méadú 25% ar a feidhmíocht an bhliain roimhe sin. Bhí bliain láidir ag déiríocht na hÉireann i Meiriceá Thuaidh freisin, ag ardú faoi 4% go €840 milliún. Mar a tharla le blianta beaga anuas, ba é im an chatagóir a sheasann amach anseo

San Áise, bhí an scéal níos balbhaithe, go príomha mar gheall ar thitim ar ais san éileamh ar dhéiríocht, rud a d'fhág gur thit luach 10% dá onnmhairí. Bhí an t-éileamh lag ar mhórháir na Síne ina chuid lárnach de seo. Bhí onnmhairí muiceola go dtí an tSín thíos freisin.

Is fiú a thabhairt faoi deara in aon mhachnamh ar an margadh idirnáisiúnta feiceálacht mhéadaithe na hAfraice, áit ar tháinig méadú 10% ar onnmhairí go €950 milliún - taifeadadh fás ar onnmhairí beo, déiríochta agus dí. Agus gach rud san áireamh, b'fhiú €5.2 billiún onnmhairí chuig margaí idirnáisiúnta.

Saincheisteanna domhanda, tionchar áitiúil

Thairg polaitíocht idirnáisiúnta agus cinntí beartais go leor pointí cainte i rith na bliana. Bhí cogadh na Rúise ar an Úcráin agus an choinbhleacht in Gaza chun tosaigh ar na cinnlínte agus tá an staid iomlán fós an-mhothúchánach. Seans gur lú an áird a tugadh anseo ar an teannas atá ag dul i méid san Áise agus san Afraic Thuaidh ach chuir siad le saol níos so-ghalaithe agus níos éiginnte freisin.

Ba é príomhócáid pholaitiúil na bliana gan dabht ná atoghadh Donald Trump ina Uachtarán ar na Stáit Aontaithe i mí na Samhna. Bhí cur chuige diongbháilte 'America First' an Uachtaráin nua i leith gnóthaí idirnáisiúnta mar phríomh-ardán dá fheachtas toghcháin agus níor fhág seachtainí tosaigh a théarma aon amhras faoi rún a lucht riaracháin ina leith seo. Tíocfaidh an tionchar níos leithne ar thrádáil dhomhanda agus ar chaidrimh pholaitiúla, agus ar na himpleachtaí d'Éirinn, níos soiléire de réir mar a théann 2025 ar aghaidh. Tá sprioc thar a bheith iarmhartach le haghaidh 'athchothromú' caidrimh trádála trí úsáid a bhaint as taraifí. Maidir le hearnáil bia agus dí na hÉireann, agus le rath ár n-onnmhaireoirí fuisce agus ime go háirithe, tá ceisteanna oscailte agus fíor-imní ann maidir leis an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag taraifí ar onnmhairí bia agus dí na hÉireann chuig SAM.

Chuaigh Éire chuig na vótaíochtaí freisin ag deireadh 2024 agus chuir an rialtas nua in iúl go bhfuil sé meáite ar oibriú go pragmatach agus go dearfach lenár gcomhpháirtithe polaitiúla agus trádála idirnáisiúnta. Beidh tacaíocht faoi dhó do shaorshreabhadh na trádála idirnáisiúnta agus ár n-áit san AE lárnach ina leith sin. Is féidir a bheith ag súil go mbeidh spreagadh nua maidir le comhaontuithe trádála idirnáisiúnta ar leibhéal an AE feiceálach sa bhliain amach romhainn - tagann comhaontú Mercosur le príomhghuilleagair Mheiriceá Theas agus an Comhaontú Cuimsitheach Eacnamaíoch agus Trádála (CETA) le Ceanada chun cuimhne go háirithe. Cé go bhfuil deiseanna soiléire ann, cuireadh na míbhuntáistí a d'fhéadfadh a bheith ann do phobal feirmeoireachta na hÉireann agus dár dtionscal bia agus dí in iúl. Féadfaidh comhlachtaí ionadaíocha feirme agus tionscail fillleadh ar na téamaí seo in 2025.

Bhí go leor le machnamh freisin maidir le hiomaíochas ag leibhéal níos laethúla. Fuarthas comhdhearcadh i suirbhé de chuid Bhord Bia ar dhearcadh an Phríomhfheidhmeannaigh ar roinnt ábhar imní: thuairiscigh 81% costais saothair mar an riosca féideartha is mó dá n-iomaíochas; Luaigh 44% boilsciú mar riosca; agus dúirt 40% go raibh rochtain ar amhábhair mar phríomhábhair imní.

Níl siad seo sainiúil d'Éirinn, ach tugann sonraí an AE le fios go bhfuil tionchar rómhór acu anseo. Cuireann Eurostat praghsanna leictreachais in Éirinn ar na cinn is airde san AE, agus tá costais saothair ag méadú ag ráta níos tapúla ná mar atá i ngeilleagair thuaisceart na hEorpa. Deir thart ar 35% de na Príomhfheidhmeannaigh i dtaighde Bhord Bia go raibh siad ag súil go laghdófar iomaíochas a gcuideachta sna 12 mhí atá le teacht - figiúr a ardóidh go 50% in earnáil na ndeochanna. Is tábhachtaí, áfach, go bhfuil siad dóchasach den chuid is mó faoi na hionchais don bhliain atá romhainn: 75% ag súil le fás san Eoraip; 66% sa RA, 56% sa Mheánoirthear agus san Afraic, agus 50% sna Críocha Mheiriceá agus san Áise-Aigéan Ciúin.

Seachadadh na ceannlínte maidir le hathrú aeráide ní fhéadfadh duine ar bith fáilte a chur rompu mar aithníodh 2024 mar an bhliain is teo ar taifead. Níos gaire don bhaile, bhí iarmhairtí díreacha ag drochaimsir d'fheirmeoirí na hÉireann. Tháinig laghdú 2.5% ar bhailiúcháin bhainne ar leibhéal 2023, níor taifeadadh ach an dara bliain den laghdú sin ó cuireadh deireadh leis na cuótaí déiríochta.

Tá an inbhuanaitheacht ríthábhachtach i gcónaí maidir le freagairt leathan an tionscail ar shaincheisteanna an athraithe aeráide agus bainistíochta acmhainní, agus chuir mé fáilte roimh bhliain fáis agus dul chun cinn, chomh maith le ceannach isteach leanúnach an tionscail, do chlár Origin Green Bhord Bia.

Fáilteoidh go leor inár dtionscal freisin roimh chomharthaí maidir le haistriú cultúrtha i dtreo 'simplithe' ar leibhéal an AE mar fhreagra ar dhúshláin an gheilleagair dhomhanda, rud a d'fhéadfadh a bheith le sonrú ina chur chuige i leith an Chomhbheartais Talmhaíochta. Táthar ag súil go gcuirfidh an CBT reatha, a bheidh ar siúl ó 2023 go 2027, tuairim is €9.8 billiún ar fáil do theaghligh feirmeoireachta agus do phobail tuaithe na hÉireann sa tréimhse ama seo.

Chonacthas forbairtí gan fasach le linn na bliana freisin ag crosbhealach na heolaíochta, gnó agus an tomhaltóra, ó IS ghiniúnach go dtí glúin nua drugaí cailliúna meáchain.

D'fhéadfadh go n-éireodh tionchar na 'gcur isteach' seo ar threo taistil ár dtionscail níos soiléire sa bhliain amach romhainn. Is féidir lenár bpáirtithe leasmhara a bheith cinnte go bhfuil Bord Bia dírithe agus airdeallach ar na forbairtí seo agus roinnfidh sé taighde tráthúil de réir mar a bheidh sé ar fáil.

Treo straitéiseach

D'éirigh le cáipéis straitéise trí bliana Bhord Bia, **Ag Cothú Todhchaí Rathúil**, ár ngníomhaíochtaí eagraíochtúla a stiúradh in 2024. Déantar é a bharrfheabhsú trí bheith mar chuid de chur chuige pleanála 10 mbliana atá glactha ag Bord Bia ó 2022 i leith, a chinntíonn go bhfuil ár ngníomhartha i gcomhréir leis na glaonna amach sonracha a rinneadh do Bhord Bia i **bhFís Bia 2030**.

Is é **Fís Bia 2030** bunchloch ghníomhaíochtaí Bhord Bia, doiciméad straitéise na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM) atá dírithe ar ár dtionscal agraibhia a thiomáint i dtreo todhchaí atá comhtháite, inbhuanaithe agus atá dírithe ar fhás. Cuireann figiúirí onnmhairithe 2024 de €17 billiún ár dtionscal ar an sprioc maidir le sprioc uailmhianach Fís Bia 2030 maidir le honnmhairí agraibhia de €21 billiún faoi dheireadh na deich mbliana.

Mar eagraíocht atá i gcónaí ag breathnú ar an todhchaí, tá áthas orm a thuairisciú freisin go bhfuil obair ar siúl go maith ar fhorbairt na straitéise trí bliana a thiocfaidh i ndiaidh a chéile, a sheolfar in 2025.

Soláthraíonn tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh léargais agus buaicphointí ar ghníomhaíochtaí iomadúla Bhord Bia i rith 2024 - iad seo go léir bainte amach faoi na cúig thosaíocht straitéiseacha a leagamar amach in **Ag Cothú Todhchaí Rathúil**:

1

Cur le Food Brand Ireland agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a phointí cruthúnais.

2

Bealaí Níos Fearr a Fhorbairt ionas gur féidir lenár gcliant agus lenár gcustaiméirí Nascadh le Chéile agus Comhpháirtíochtaí a fhorbairt.

3

Tallann sa tionscal a chothú agus a mhealladh agus treallús a chur faoi acmhainn na gcliant.

4

Tacú le nuálaíocht a bheidh faoi stiúir tuisceana agus forbairt branda.

5

Tacú leis an eagraíocht agus iad a chumasú leis an straitéis a chur i bhfeidhm.

I mbliain ghnóthach agus tháirgiúil a bhí ann, fáiltím roimh fhócas leanúnach Bhord Bia ar chomhoibriú agus for-rochtain le geallsealbhóirí. Ba mhór an dul chun cinn ar AgNav, an t-ardán inbhuanaitheachta ar líne don phobal feirmeoireachta, agus bhí tiomantas Bhord Bia do thacú le forbairt onnmhairithe agus fás gnó trí thionscnaimh iomadúla. D'fheidhmigh Teach Smaointeoireachta Bhord Bia arís mar acmhainn den scoth le haghaidh nuálaíochta agus NPD, agus níor tháinig aon mhaolú ar chumas Bhord Bia Bloom chun siamsaíocht agus taitneamh a bhaint as an náisiún.

Ionchais domhanda agus náisiúnta

Ba ghlaonna uailmhianacha chun gnímh iad éagsúlú agus fás domhanda do thionscal bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann tráth. Le tamall de bhlianta anuas, tá fáilte curtha rompu mar ábhar fforais. Is é Bord Bia an eagraíocht 'téigh go', agus beidh sé fós, chun ár dtionscal a bhrú chun cinn ar an mbealach seo.

Léireofar le hionchas eacnamaíoch don bhliain 2025 roinnt dinimic aithnidiúil atá i bhfeidhm, ach tá an cumas soiléir ann freisin muid a thabhairt isteach san anaithnid. Deir an Ciste Airgeadaíochta Idirnáisiúnta go mbeidh an fás eacnamaíoch domhanda seasmhach den chuid is mó, a bhuíochas le boilsciú ag moilliú agus ionchais fostaíochta feabhsaithe. Ba cheart go ndéanfadh feidhmíocht níos láidre sa limistéar euro agus sa Mheánoirthear cothromú ar aon mhoilliú féideartha sa tSín agus sna Stáit Aontaithe.

Tá fás 4% ar an ngeilleagar intíre á thuar ag an mBanc Ceannais, agus tá an Banc Ceannais Eorpach ag súil go méadóidh an AE faoi 1.1% thar an tréimhse chéanna. Deir an OECD go bhfásfaidh an geilleagar domhanda faoi 3.3% in 2025 agus 2026 araon.

Ag leibhéal na dtáirgeoirí, bhí fianaise ar fhás onnmhairithe mar bhunús inbhuanaitheachta agus toradh cothrom dár bhfeirmeoirí ar cuireadh fáilte roimpi. Bhí an meánioncam feirme in 2024 suas 49% go beagnach €29,200 ar fhigiúr na bliana roimhe sin - méadú a bhraitheadh go príomha sna hearnálacha déiríochta agus curaíochta. Tá sé tuartha ag Teagasc go n-ardóidh an meánioncam feirme in 2025 arís, ardú 22% go €35,700, agus déiríocht agus curaíocht sa suíochán tiomána arís.

Buíochas

Mar Chathaoirleach ar Bhord Bia, ba bhliain í 2024 ina raibh foghlaim, fás agus, tá súil agam, rannchuidiú suntasach. Gabhaim mo bhuíochas le gach duine a d'oibrigh mé taobh le taobh leo agus buíochas ar leith leo siúd a rinne a ndícheall ag cabhrú liom socrú isteach i ról an Chathaoirligh. Ní féidir liom ach moladh a thabhairt don tiomantas agus don díograis a fheicim go léir mórthimpeall orm - i measc mo chomhbhaill boird agus sna cúig Fho-Bhord don tionscal a dtacaímid leo.

Táim buíoch freisin as an gcaidreamh láidir oibre atá forbartha agam leis an bPríomhfheidhmeannach Jim O'Toole, thar ceann na foirne feidhmiúcháin. In aimsir dhúshlánach, creidim gur oibrigh muid le chéile in atmaisféar trédhearcachta agus oscailte, agus cúrsaí dea-rialachais chun tosaigh i ngach a ndéanaimid.

Is mór an onóir dom oibriú faoi stiúir an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Martin Heydon; An tAire Stáit le freagracht as Cur Chun Cinn Bia, Margáí Nua, Taighde agus Forbairt, Noel Grealish; an tAire Stáit le freagracht as Foraoiseacht, Sábháilteacht Feirme agus Gairneoireacht, Michael Healy-Rae; agus an tAire Stáit le freagracht as Mara, Timmy Dooley.

Gabhaim buíochas freisin leis an Iar-Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Charlie McConalogue agus an t-IarAire Stáit le freagracht as Úsáid Talún agus Bithéagsúlacht, Pippa Hackett, a raibh caidreamh láidir agus croíúil eatarthu i rith 2024.

Tá buíochas ag dul freisin d'Ard-Rúnaí na Roinne, Brendan Gleeson, agus dá fhoireann ar fad agus do Teagasc, Bord Iascaigh Mhara, Fiontraíocht Éireann agus an Roinn Gnóthaí Eachtracha. Bhí spiorad na comhpháirtíochta, bunaithe ar ár bhfís chomhroinnte maidir le todhcháil láidir, inbhuanaithe don tionscal seo, rithábachtach dár ngnóthais go léir.

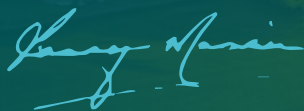
Is dócha go mbeidh timpeallacht pholaitiúil agus eacnamaíoch dhomhanda éiginnte, ina bhfuil caiteachas tomhaltóirí faoi bhrú fós, mar phríomhthéama don bhliain atá romhainn. Tá réaltachtaí eile a d'fhéadfadh a bheith dian nach bhfuil aon smacht againn orthu, ó dhálaí aimsire nach bhfuil fáilte rompu go dtí luaineachtaí i bpraghsanna tráchtarraí.

Ach léiríonn feidhmíocht láidir na hearnála in 2024, i bhfianaise na ndúshlán a bhí trom cheana féin, tionscal, agus pobal agraibhia níos leithne, atá ullmhaithe do réaltachtaí nua agus freagrúil dóibh.

Tacóidh gníomhaíochtaí Bhord Bia in 2025, mar a bhí in 2024, leis an tionscal ina fhís fhadtéarmach a bheith ina tháirgeoir agus ina sholáthraí roghnaithe in aschuir inbhuanaithe den scoth. Beidh ár n-infheistíocht leanúnach i gcláir agus i gníomhaíochtaí a neartóidh caidreamh idir táirgeoirí, próiseálaithe, miondíola, seirbhís bia agus an tomhaltóir lárnach ina leith seo.

Tá clú agus cáil ár dtionscail buaite go dian agus fanfaidh siad i gcroílár gach a ndéanaimid sna blianta amach romhainn.

Larry Murrin
Cathaoirleach

Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh

Léiríodh feidhmíocht láidir agus diongbháilte ar fud an tionscail le chéile chun 2024 a dhéanamh mar bhliain inar baineadh amach an bua is mó riamh d'onnmhairí bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann. D'ardaigh fás de 5% bliain ar bhliain na luachanna iomlána go €17 billiún don chéad uair - figiúr a d'fhág go raibh níos suntasaí fós ag na dúshláin mhargaidh a bhain leis an mbliain.

Coinníodh luachanna déiríochta den chuid is mó ar fhigiúr na bliana roimhe sin, ag €6.3 billiún; bhí ardú 6% ar onnmhairí feola agus beostoic go €4.3 billiún; Bhí ardú 7% agus 19% faoi seach ar onnmhairí agus deochanna PCF go €3.4 billiún agus €2.1 billiún; Tháinig fás 9% go €595 milliún ar bhia mara agus d'ardaigh gránaigh 4% go €325 milliún. Mar chomhfheidhmíocht tionscail, leag an bhliain béim ar na buntáistí a bhaineann le cur chuige dian agus fairsing na hÉireann i leith éagsúlaithe margaidh, le fás láidir le feiceáil sa RA, i mór-roinn na hEorpa, sna Stáit Aontaithe agus san Afraic.

Tar éis bliana cúlaithe in 2023, thug an t-ardú mór in 2024 ar onnmhaireoirí patrún fáis a bhí seasta den chuid is mó le breis is deich mbliana anuas. Tréimhse ama í seo, ar éigean nach mór a rá, nuair nach bhfuil mórán a chuireann isteach ar ár dtionscal tar éis seasamh go fóill agus go bhfuil go leor athraithe thar aon ní eile.

Lean boilsciú, costais ionchuir ardaithe, teagmhais aimsire foircneacha agus imní gheo-pholaitiúil níos leithne ar aghaidh ag fágáil marcanna troma ar an ngeilleagar domhanda, le hiarmhairtí díreacha ar ár dtionscal. I measc táirgeoirí príomhúla, cuireadh na dúshláin sin níos measa mar gheall ar na coinníollacha fáis neamhfhabhracha a chonacthas ag tús na bliana. Chuir aisíocaíocht láidir in ioncam feirmeoirí de réir mar a chuaigh an bhliain ar aghaidh roinnt faoisimh ar fáil.

Mar sin féin, lean boilsciú agus costais arda ionchuir ar aghaidh ag cur ceisteanna géara ar ár dtionscal ar fad, mar a léiríonn taighde Bhord Bia ar smaointeoireacht cheannairí tionscail - a roinntear i ráiteas an Chathaoirligh. Cé go gcuireann siad imní in iúl maidir le hiomaíochas, aimsíonn ár dtaighde dóchas ginearálta freisin maidir le hionchais fáis sa todhchaí agus ceannródaíocht shoiléir maidir leis na deiseanna a thiocfaidh sa timpeallacht trádála idirnáisiúnta sna blianta amach romhainn.

Curadh an dul chun cinn

Is í tosaíocht bhuan Bhord Bia feidhmiú mar churadh dár dtionscal ar fad, ról atá feabhsaithe agus éascaithe ag a raon láidir seirbhísí, clár agus tionscnamh i rith na bliana. I measc na gcomharthaí is féidir linn a bhaint as feidhmíocht onnmhairithe 2024, bhí a bhailíochtú ar ár gcroíluachanna maidir le cáilíocht agus inbhuanaitheacht. Bhí na cláir um Dhearbhú Cáilíochta agus Origin Green fós ina gcloch coirnéil de cheannaireacht Bhord Bia i bhforbairt Bhranda Bia Éireann, agus tugadh tosaíocht láidir freisin do chur chuige spriocdhírithé i leith nuálaíochta, faisnéis mhargaidh agus neartú caidrimh B2B agus B2C i rith na bliana.

Mar eagraíocht, leanamar ar aghaidh ag cur béim mhór ar chaidreamh le páirtithe leasmhara a dhoimhniú, ar chláir for-rochtana a neartú agus ar chomhoibrithe a fheabhsú nuair a thugann sé luach dár dtionscal.

Tá gníomhaíochtaí Bhord Bia bunaithe go bunúsach ag straitéis agus tá ár gcuid oibre reatha ar son an tionscail á rialú ag ár ndoiciméad straitéise, **Ag Cothú Todhchaí Rathúil**, a raibh a thríú bliain gníomhachta ann in 2024. Tá gach gnóthas de chuid Bhord Bia ag teacht le ceann amháin ar a laghad de na cúig thosaíocht atá leagtha amach in **Ag Cothú Todhchaí Rathúil** - tosaíochtaí a bhfuil cur síos againn orthu go himmheánach mar ár 'ní mór dúinn iad a dhéanamh' (WMDs).

Feidhmíonn **Ag Cothú Todhchaí Rathúil** laistigh de straitéis rialaithe Bhord Bia 10 mbliana níos leithne (2022-2032) a ailíníonn, ar a seal, le **Fís Bia 2030**, straitéis na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara (DAFM) don tionscal agraibhia níos leithne. Leagann **Fís Bia 2030** amach treochlár, agus treoraíonn sé na ceanglais, chun go mbeidh Éire chun tosaigh ar fud an domhain i gcórais bia inbhuanaithe, ar mhaithe le gach duine inár bpobail táirgthe bia.

Mar fhreagra ar an iliomad glaonna uailmhianacha chun gnímh a leagadh amach do Bhord Bia thar an tréimhse 10 mbliana seo, d'éascaigh maoiniú feabhsaithe ón DAFM le blianta beaga anuas agus táimid buíoch as.

Tugann figiúirí onnmhairithe 2024 deis chun a dhearbhu go bhfuil spriocanna Fhís Bia 2030 fós ar an mbealach agus muid ag druidim leis an lárphointe straitéiseach. Is deis shuntasach í an Tuarascáil Bhliantúil freisin machnamh a dhéanamh ar an mbliain i dtéarmaí ár ndul chun cinn agus ár ngnóthachtáil féin. Ó rolladh amach AgNav, go rath leanúnach Bhord Bia Bloom, go dtí an sármhaitheas laethúil atá ar taispeánt in obair Thinking House agus ar fud ár líonra domhanda oifigí, lean Bord Bia ar aghaidh ag feidhmiú go dian agus ag obair ar son an tionscail ar a bhfreastalaímid.

Rinneadh dul chun cinn suntasach i rith na bliana le foirmiú ár dtimthriall straitéiseach trí bliana eile, a chlúdaíonn na blianta 2025-2028. Táim ag tnúth le sonraí a roinnt faoi seo in am trátha agus leis an deis a thugann sé chun ár dtiomantas don tionscal a athnuachan go gníomhach in aimsir neamhghnách a bheidh ann.

Gníomh agus torthaí ó WMDs

Teastaíonn freagairt uailmhianach, comhtháite agus il-leibhéil de bharr praghsanna leanúnacha agus brúnna costais ar tháirgeoirí bia, dí agus gairneoireachta, taobh le taobh le deiseanna margaidh atá ag teacht chun cinn. Agus cultúr oibre á thiomáint ag nuálaíocht agus freagrúlacht, tá Bord Bia tiomanta do chinntiú go dtugann ár ngníomhaíochtaí go léir fórluach don tionscal i rith na bliana. Léiríonn an obair a dhéantar ar fud ár WMDanna é seo inár n-úsáid acmhainní agus inár bhfeidhmiú smaointeoireacht straitéiseach.

1

'Ní Mór Dúinn': Cur le Food Brand Ireland agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a phointí cruthúnais

Seachadadh obair chun tacú leis an tosaíocht straitéiseach seo in 2024 faoi na ceannteidil seo:

- **Cur le Food Brand Ireland**

D'fhan Branda Bia Éireann (FBI), an tairiscint luacha a chuireann in iúl an nádúrthacht agus an inbhuanaitheacht atá i gcoilár thairiscintí bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann, lárnaigh dár bhfís don tionscal i mbliana. I measc na ngníomhaíochtaí i rith na bliana bhí feachtais náisiúnta margáíochta agus fógraíochta maidir le Sicín Marc Cáilíochta, Uibheacha Marc Cáilíochta, Uaineoil Marc Cáilíochta agus Iasc Geal na hÉireann. Sholáthair an stádas Tásc Geografach faoi Chosaint (PGI) le déanaí do mhairteoil a chothaítear ar fhéar na hÉireann an bonn do ghníomhaíocht idirnáisiúnta B2B sa chatagóir mairteola. Ba thairbhíthe freisin déiríocht, deoch, uaineoil, muiceoil, bia mara agus gairneoireacht d'obair láidir feachtais B2B sna príomh-mhargáil onnmhairithe i rith na bliana.

Sheachaid Food Dudes don lucht éisteachta is óige a bhí againn, agus ghlac thart ar 1,550 scoil páirt ann i rith na scoilbhliana. Bhí Bloom Bhord Bia ina bhuaicphointe san fhéilire náisiúnta arís, ag mealladh 100,000 cuairteoir sásta agus ag baint leasa as feachtas meán cumarsáide Bhord Bia.

- **A chinntiú go dtacaíonn Origin Green le forbairt chórais bia inbhuanaithe na hÉireann**

Le breis agus 370 ball fóraithe den Chlár Origin Green ag déanamh ionadaíochta ar os cionn 90% d'onnmhairí bia agus dí agus 77,000 ball feirme de Scéimeanna Dearbhaithe Inbhuanaithe Bhord Bia do mhairteoil, uaineoil, déiríocht, gairneoireacht agus uibheacha, lean Origin Green ag cur le ceannródaíocht na díospóireachta inbhuanaitheachta agus bithéagsúlachta. Chuir Acadamh Origin Green bonn ar fáil d'oilíúint agus d'idirphlé ar raon ábhar agus dhírigh an tsraith Malartú Eolais Origin Green ar chiorclaíocht agus bainistíocht acmhainní. Rinneadh dul chun cinn ar an obair ar gach caighdeán feirme a nuashonrú in aon Chaighdeán do Tháirgeoirí Príomhúla comhdhlúite amháin mar a rinneadh ar phleananna do straitéis chuimsitheach rannpháirtíochta.

- **I gcomhpháirtíocht leis an tionscal, cur le tacaíocht feirmeora do bhia inbhuanaithe**

Bhí ardú feasachta ar thacaíochtaí inbhuanaitheachta feirme Origin Green ina phríomhthosaíocht i gcónaí. Cruthaíodh breis agus 10,000 próifíl feirmeoir ar an ardán AgNav, a forbraíodh i gcomhar le Teagasc agus an ICBF, agus d'fhorbair breis agus 6,000 feirmpleananna inbhuanaitheachta ar an ardán de réir mar a chuaigh an bhliain ar aghaidh. Leagadh béim freisin ar luach rannpháirtíochta na Scéimeanna Dearbhaithe Inbhuanaithe agus an Mol Foghlama Inbhuanaithe Feirme. Tá lucht féachana de 60,000 ag nuachtlitir feirmeoirí Bhord Bia agus díríodh ar 49,450 feirmeoir i dtaighde rannpháirtíochta feirmeoirí bliantúil Bhord Bia.

2

'Ní Mór Dúinn': Bealaí Níos Fearr a Fhorbairt ionas gur féidir lenár gcliant agus lenár gcustaiméirí Nascadh le Chéile agus Comhpháirtíochtaí a fhorbairt

Seachadadh obair chun tacú leis an tosaíocht straitéiseach seo in 2024 faoi na ceannteidil seo:

- **Margaíocht maidir le caidreamh bunathraitheach a fhorbairt**

Tá caidreamh níos láidre agus rannpháirtíocht níos dlúithe idir cliaint agus custaiméirí ríthábhachtach do straitéis Bhord Bia. Chuir sonraí agus faisnéis mhargaidh eolas ar fáil do chláir imeachtaí ardfhócasaithe, seimineáir earnála, taispeántais, cruinnithe ó bhun go barr agus gníomhaíocht B2B. Lean ár bhfoireann idirnáisiúnta ar aghaidh ag cur le réim agus scóip ár líonraí margaidh, ag éascú rannpháirtíocht aonair nuair a sainaitníodh deiseanna.

In 2024, seoladh an clár mairteola agus uaineola orgánach arna mhaoiniú ag Bord Bia ar fud ceithre thír agus bhuaigh Bord Bia conradh nua AE €3.2 milliún chun déiríochta a chur chun cinn san Áis ar feadh trí bliana.

Tugadh le chéile ag Cruinniú Mullaigh Bia Domhanda Bhord Bia custaiméirí domhanda agus daoine a chuir isteach ar ghnó, agus leanadh den obair phleanála ar Project Connect, cur chuige ar fud an tionscail chun talmhaíocht na hÉireann a chur chun cinn.

- **Dea-Chleachtas a fhorbairt i bpleanáil chomhtháite cliant custaiméirí**

Lean Bord Bia ar aghaidh ag baint leasa as aontaí trádála domhanda, agus SIAL mar chuid lárnach den diansceideal bliantúil. Deis chumhachtach ab ea tarraingt dhomhanda Lá Fhéile Pádraig freisin chun aird a tharraingt ar bhunáitíocht uathúil bhia agus dheoch na hÉireann.

Thacaigh misin trádála ardleibhéal leis an mbrú leanúnach ar éagsúlú margaidh, agus SAM, an Téalainn, Vítneam, an tSín agus Poblacht na Cóiré ar fad sa phictiúr in 2024.

- **An cleachtas is fearr a fhorbairt i mbainistíocht chomhtháite ábhair**

Seoladh an tionscadal My Bord Bia go bog in 2023 agus beidh an dara móreisiúint chéimnithe ag dul beo i R3 2024. Chuir sé seo ar chumas na gcliant gach imeacht a chlárú agus a bhainistiú aistriú chuig an gcóras nua.

3

'Ní Mór Dúinn': Tallann sa tionscal a chothú agus a mhealladh agus treallús a chur faoi acmhainn na gcliant

Seachadadh obair chun tacú leis an tosaíocht straitéiseach seo in 2024 faoi na ceannteidil seo:

- **Seirbhísí acmhainneachta a sheachadadh bunaithe ar riachtanais an tionscail**

Rinneadh dul chun cinn ar obair ar Fhás Onnmhairithe Luathaithe, tionscnamh atá dírithe ar ghnólachtaí a dhéanann iniúchadh ar dheiseanna fáis onnmhairithe den chéad uair. Rinneadh dul chun cinn freisin ar chláir éifeachtúla maidir le straitéis mhargaíochta, bainistiú catagóirí, cumas nuálaíochta agus cumasú digiteach. Ba é an Claochlú Digiteach téama ár seimineár seirbhíse bia 2024. Seoladh Inniúlacht Nuálaíochta, seirbhís nua atá deartha chun cur leis na tacaíochtaí atá ar fáil ó Theach Smaointeoireachta Bhord Bia. Mheall Food Works 2024 10 gcuideachta atá ag teacht chun cinn, rud a d'fhág gur chríochnaigh 114 gnó an clár ó 2012 i leith.

• **Sraith de chlár tallainne tionscail a sheachadadh**

Ba é Clár Léargais agus Nuálaíochta Acadamh Talent 2024 Bhord Bia an chéad fheachtas earcaíochta chun úsáid a bhaint as sócmhainní cruthaitheacha nua Acadamh Talent ina ghníomhaíochtaí. Bhí 20 comhalta nua ar bord ag 13ú clár Comhaltachta Margaíochta Bhord Bia agus tharraing an Clár Léargais agus Nuálaíochta 15 rannpháirtí.

• **Clár oideachais feidhmiúcháin inbhuanaitheachta bia a bhunú**

Mheall Clár Inbhuanaitheachta na gCeannairí Airgeadais, tionscnamh nua atá dírithe ar cheannairí airgeadais, 15 rannpháirtí. Tionscnaíodh an cúigiú cohórt de chlár Luasghéarú Inbhuanaitheachta Ceannaire, atá dírithe ar leibhéal C-suite, i rith na bliana agus óstaíodh an chéad bhriceasta alumnas a bhain leis an gclár freisin.

4

‘Ní Mór Dúinn’: Tacú le nuálaíocht a bheidh faoi stiúir tuisceana agus forbairt branda

Seachadadh obair chun tacú leis an tosaíocht straitéiseach seo in 2024 faoi na ceannteidil seo:

• **Clár Nuálaíochta don todhchaí a mhúnlú**

Lean Teach Smaointeoireachta Bhord Bia ar aghaidh ag tabhairt a chur chuige is fearr sa rang maidir le taighde margaidh, nuálaíocht agus NPD. Áiríodh le haschuir shuntasacha tuarascálacha ar thodhchaí na déiríochta sa RA, na deiseanna fáis a chuireann treochtaí sláinte putóige agus alcóil i margáí i mbéal forbartha. Ba é buaic na bliana gnóthach d’Fhóram na mBrandaí an dinnéar bliantúil a labhair John Jordan, áit a raibh ionadaíocht ag 120 úinéir branda.

• **Comhpháirtíochtaí nuálaíochta a fhorbairt**

Lean Bord Bia ar aghaidh ag comhoibriú le Teagasc agus le Fiontraíocht Éireann tríd an tionscnamh Food for Health Ireland (FHI). Comhpháirtithe FHI le príomhchuideachtaí bia agus comhábhair na hÉireann maidir le nuálaíocht, taighde, taighde margaidh agus déantúsaíocht.

• **Tionscadail nuálaíochta agus forbartha branda faoi stiúir tuisceana a chríochnú**

Bhí athnuachan ollmhór ar Threochtaí Stíl Mhaireachtála Tomhaltóirí Domhanda a bhfuil ardmheas Bhord Bia orthu i measc na mbuaicphointí i mbliain tionchair i dtaighde margaidh. Bhí thart ar 60 tionscadal forbartha branda saincheaptha beo ag aon am amháin i rith na bliana, agus fuair roinnt tionscadal brandála le déanaí faoi stiúir an Thinking House dámhachtainí tionscail i rith na bliana.

5

‘Ní Mór Dúinn’: Tacú leis an eagraíocht agus iad a chumasú leis an straitéis a chur i bhfeidhm.

Seachadadh obair chun tacú leis an tosaíocht straitéiseach seo faoi na ceannteidil seo:

• **An fhoireann a mhealladh agus a chumhachtú**

D’aithin an Institiúid Áit Oibre Mhór Bord Bia mar Ionad Oibre Meánach is Fearr in Éirinn 2024. Bhí an eagraíocht ar bís freisin an deis a bheith aici earcú do roinnt post nua, mar a aibhsítear inár bPlean Fórsa Saothair 2024-25. Rinneadh athnuachan ar bheartas Bord Bia um Dhínit ag an Obair agus thacaigh sé le hoiliúint don fhoireann, do chéimithe agus d’intéirínigh go léir.

• **Tacú le samhail oibríochta Bord Bia Amháin**

Is clár claochlaithe oibríocháin é samhail oibríocháin Bhord Bia a hAon a thugann nascacht níos fearr idir ár bhfoirne. Le linn 2024, lean sé ar aghaidh ag tacú le seachadadh rathúil straitéis Bhord Bia, lena n-áirítear oibleagáidí reachtúla, rialála agus rialachais chorparáidigh na heagraíochta. Bhí ról tábhachtach ag hallaí baile agus ag obair ár gCoiste Comhairliúcháin Foirne san aistear seo. Fuair Bord Bia 12 iarratas Saoráil Faisnéise le linn na bliana, agus freagraíodh iad ar fad laistigh den fhráma ama reachtúil.

• **Tacú leis an mbonneagar IT is fearr**

Forbairt thábhachtach le linn na bliana ba ea clár oiliúna digiteach bliana a thabhairt chun críche do gach fostaí lánaimseartha.

Conclúid

Ar deireadh déantar rathúlacht ár dtionscal bia, dí agus gairneoireachta a thomhas, ní hamháin i bhfigiúirí trádála, ach ag an luach a thugann sé do shaolta agus do slite beatha ar fud ár n-oileán - go háirithe, an níos mó ná 173,000 duine atá fostaithe san agraibhia, thar 135,000 feirm, 2,000 soitheach iascaireachta agus láithreáin do Bharshaothraithe, agus thart ar 2,000 gnó bia agus dí.

I gcoinne na ndúshlán boilscithe, fuinnimh agus costais ghnó, agus in ainneoin coinníollacha deacra do go leor táirgeoirí príomhúla, baineadh amach in 2024 feidhmíocht shuntasach do na mílte teaghlach agus na céadta pobal ar fud na hÉireann.

Ag féachaint go 2025, tá a fhios againn gur dócha go mbeidh athrú ar an scéal. D'fhéadfadh go gcuirfí isteach ar go leor onnmhaireoirí mar gheall ar fhéidearthacht taraifí a bheith ar ais mar straitéis idirbheartaíochta - agus b'fhéidir trádála níos fadtéarmaí. Mar sin féin, leanfaidh an diongbháilteacht agus an dóchas maidir le fás atá mar shaintréith ag ár dtionscal le breis is deich mbliana ag tiomáint chun cinn, agus ár gcur chuige seasta i leith an éagsúlaithe chun tosaigh arís.

Do Bhord Bia, ba bhliain í 2024 ina raibh dul chun cinn leanúnach ar fud ár WMDanna go léir. Bhí ár dtiomantas don cheannaireacht agus don chomhpháirtíocht le feiceáil trí ghníomhaíochtaí agus trí sheirbhísí sainiúla agus léiríodh é freisin i roinnt tionscnamh nua a mbeidh toradh orthu in 2025. Leagann sé seo go léir béim ar an spiorad corraitheach, fuinniúil atá mar thréith ag cur chuige Bhord Bia.

Ba mhór an onóir dom Bord Bia a threorú tríd an mbliain spreagúil dhúshlánach seo. Tá a fhios againn go labhraím ar son mo chomhghleacaithe go léir nuair a deirim go bhfuilimid fós spreagtha ag an deis a thugann ár n-áit uathúil sa tionscal seo dúinn agus spreagtha ag an deis luach inbhuanaithe a sholáthar dó.

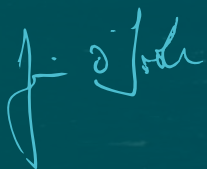
Mar fhocal scoir, gabhaim buíochas le Cathaoirleach Bhord Bia, Larry Murrin, a raibh an t-ádh orm oibriú go dlúth leis le linn na bliana. Tá saibhreas taithí, léargas agus dea-bhreithiúnas Larry thar a bheith luachmhar cheana féin agus beidh sé fós ina bhun agus muid ag dul chun cinn agus ag forbairt ár dtreo straitéiseach sna blianta rithábhachtacha amach romhainn. Ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil freisin le comhaltaí uile an Bhoird agus na cúig Fho-Bhord, agus aitheantas a thabhairt dóibh siúd a d'éirigh as agus a tháinig isteach as an nua i mbliana. Is cúis áthais leanúnach é a bheith ag obair leat agus is mór agam do chuid oibre.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara, Martin Heydon; an tAire Stáit le freagracht as Foraoiseacht, Sábháilteacht Feirme agus Gairneoireacht, Michael Healy-Rae; An tAire Stáit le freagracht as Cur Chun Cinn Bia, Margaí Nua, Taighde agus Forbairt, Noel Grealish; agus an tAire Stáit le freagracht as Mara, Timmy Dooley. Bhí a dtacaíocht don obair a dhéanann Bord Bia croíúil agus ó chroí. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Ard-Rúnaí Brendan Gleeson agus leis an bhfoireann ar fad ag an DAFM agus lenár bpiar-eagraíochtaí sa bhaile agus thar lear, go háirithe Teagasc, Fiontraíocht Éireann, an Roinn Gnóthaí Eachtracha, ICBF agus an Chomhairle Déiríochta Náisiúnta, a leanaimid ag obair i gcomhpháirtíocht láidir leo.

Mar fhocal scoir, gabhaim buíochas le m'fhoireann feidhmiúcháin agus le gach duine a oibríonn i mBord Bia as a dtiomantas leanúnach don fheabhas. Is eagraíocht í seo a bhfuil an tallann áthais aici chun an rud urghnách a bhaint amach agus a spreagann mé i gcónaí lena cumas comhchoiteann na físeanna is uailmhianaí a chomhlíonadh.

Is cleachtadh athnuachana agus oiriúnaithe i gcónaí é freastal ar riachtanais agus ar ionchais ár bpobal táirgthe bia. Tá Bord Bia i gcónaí ar bís leis na deiseanna atá amach romhainn agus tá rún daingean againn ár bpáirt a ghlacadh in earnáil agraibhia faoi bhláth a dhéanann ionadaíocht ar na cinn is fearr in Éirinn agus a tharraingíonn an chuid is fearr uainn go léir. Is é ár bhfís maidir le rathúlacht ná ceann atá tógtha ar ghealltanais do cháilíocht agus inbhuanaitheacht a thagann go nádúrtha chugainn. Is bealach é ár dtodhchaí a mhúnlaíonn creidiúint i bhfeabhas. Nuair a thaistilimid i gcomhpháirtíocht, bímid ag taisteal go muiníneach.

Jim O'Toole
Príomhfheidhmeannach

Athbhreithnithe Earnála

Feoil agus Beostoc

Shroich luach réamh-mheasta onnmhairí feola agus beostoic na hÉireann **€4.3 billiún don bhliain 2024, méadú 6% i gcomparáid le 2023**. Tá an chatagóir feola agus beostoic fós ar an dara catagóir onnmhairithe is mó (i ndiaidh déiríochta) laistigh d'onnmhairí bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann, arb ionann é agus **25% d'onnmhairí iomlána** i dtéarmaí luacha.

Le linn 2024, tháinig méadú ar luach na n-onnmhairí mairteola. Ba iad na fachtóirí a chuir leis an ngluaiseacht aníos seo sa trádáil ná táirgeadh méadaithe agus éileamh daingean ar an margadh. Taifeadadh méadú measartha ar luach onnmhairithe maidir le onnmhairí muiceola in ainneoin timpeallacht trádála idirnáisiúnta dhúshlánach.

Taifeadadh fás láidir bliain i ndiaidh bliana ar luach beostoic, go háirithe i líon na n-ainmhithe stórais agus scoite ardluacha a bhí á dtrádáil, ag cur le fás foriomlán na gcatagóirí. Bhí tionchar ag laghdú suntasach ar tháirgeadh caoireola in 2024 ar infhaighteacht táirgí le haghaidh onnmhairithe. Mar sin féin, fritháiríodh cuid den laghdú seo ag praghsanna meáchain mhairbh an-láidir le luach onnmhairithe ar ais díreach 6%.

Mar aon leis na fo-earnálacha thuasluaite, tháinig méadú beag ar onnmhairí táirgí feola breisluacha, a chatagóirítear laistigh de bhianna ullmhaithe do thomhaltóirí (PCF), in 2024 go dtí €860 milliún.

MAIRTEOIL

Tháinig méadú 6% ar luach onnmhairithe mairteola príomhúla na hÉireann go €2.8 billiún in 2024. Tháinig méadú 1% ar onnmhairí miodamas mairteola go €135 milliún.

Tháinig méadú beag ar an tréchur eallaigh in 2024 le leibhéal arda tréchur bó agus bogadh sa ráithe deiridh den bhliain chuig próiseáil ainmhithe ag aoiseanna níos óige ag cur leis an treocht seo. In ainneoin an tréchur níos airde, bhí tionchar ag meáchain conablaigh níos ísle ar sholáthairtí mairteola, laghdú de thart ar 5%. Mar sin féin, d'ardaigh tabhairt anonn stoic ó 2023 go 2024 méideanna onnmhairithe iomlána soláthair mairteola.

Tháinig méadú ar tháirgeacht mhairteola an AE in 2024 le marú na mbó méadaithe agus meáchain chríochnaithe níos airde. Tháinig feabhas ar éileamh na dtomhaltóirí ar mhairteoil de réir mar a mhaolaigh brú eacnamaíoch, rud a ligeann dóibh a leibhéal ceannaithe mairteola a mhéadú. D'fhan an t-éileamh ar mhairteoil a mhonarú láidir in ainneoin aimsir fhionnuar agus fhliuch ar fud go leor den Eoraip go luath sa samhradh. Fiú nuair a tháinig méadú ar éileamh na dtomhaltóirí agus soláthairtí teoranta, tháinig laghdú ar na praghsanna ó mhí Iúil ar aghaidh. Measann an Coimisiún Eorpach gur tháinig laghdú 1.7% go 9.6kg in aghaidh an duine ar thomhaltas mairteola ar fud an AE, agus tháinig laghdú measta 2% go 318,000 tonna ar allmhairí mairteola chuig an AE.

Treochtaí de réir Cinn Scríbe

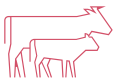
Tháinig méadú 5% ar luach onnmhairithe mhairteoil na hÉireann chuig an RA go luach measta €1.3 billiún. B'ionann margadh na RA agus 47% d'onnmhairí na hÉireann i dtéarmaí luacha, laghdú beag ó 48% in 2023. Agus díolacháin ag dul i bhfeabhas, d'fhan an t-éileamh ó chustaiméirí móra miondíola agus seirbhísí bia láidir, rud a choinnigh éileamh daingean ar mhairteoil na hÉireann. Tháinig feabhas ar dhíolacháin mhiondíola sa dara cuid den bhliain in ainneoin arduithe praghais ag leanúint ar aghaidh, le méideanna ag méadú de thart ar 0.5%. Tháinig téarnamh ar an éileamh ar stéigeacha agus rósta go háirithe, le díolachán minceanna ag taifeadh méadú beag i dtéarmaí toirte.

Tháinig méadú 3% ar onnmhairí mairteola na hÉireann chuig margaí Mhór-Roinn na hEorpa go luach measta €1.3 billiún in 2024, arb ionann é agus 46% den luach iomlán trádála. Tháinig méadú ar sholáthairtí mairteola ar fud go leor margaí mar gheall ar mharú méadaithe, go háirithe sa tréad déiríochta. D'fhan an t-éileamh láidir ar mhairteoil tosaigh, minceanna agus déantúsaíocht agus tháinig feabhas freisin ar laghduithe ar luach níos airde ar nós stéigeacha níos déanaí sa bhliain. D'aimsigh Rianaire Léargais Siopadóir Feola Bhord Bia, sa tríú ráithe de 2024, gur mheas níos lú tomhaltóirí sa Ghearmáin, san Iodáil, san Ísiltír, sa tSualainn agus sa Bheilg go raibh mairteoil ró-chostasach (38% in 2024 i gcomparáid le 44% in 2023). Meastar gur tháinig méadú 45% ar onnmhairí mairteola na hÉireann chuig margaí idirnáisiúnta go €190 milliún in 2024, arb ionann é sin agus sciar 7% d'onnmhairí mairteola iomlána na hÉireann i dtéarmaí luacha. Léirigh an fás seo méadú foriomlán ar éileamh allmhairí domhanda agus ar phraghsanna allmhairithe mairteola. Tháinig méadú suntasach ar éileamh ó na hOileáin Philipíneacha, agus tháinig ardú 49% ar onnmhairí go dtí €30 milliún. Tháinig méadú faoi dhó ar onnmhairí go dtí an tSeapáin go €10 milliún. Shroich onnmhairí go dtí an tSín luach os cionn €15 milliún. Go gairid tar éis oscailt mhargadh na Cóiré Theas i mí Lúnasa, cuireadh onnmhairí ar fionraí i mí Mheán Fómhair, tar éis cás aitéopúil d'éinceifileapaite spúinseach bólachta (BSE) a aimsiú, rud a chuir isteach ar onnmhairí go dtí an tSín, Hong Cong agus an tSeapáin mar an gcéanna. Athchóiríodh rochtain ar an gCóiré Theas go luath i mí na Nollag. Tháinig méadú 72% ar onnmhairí mairteola go Meiriceá Thuaidh go €30 milliún; Bhí onnmhairí mairteola arbh fhiú €20 milliún iad i ndán do Cheanada, agus chuaigh luach €10 milliún go SAM.

Ionchais

Táthar ag súil go dtiocfaidh méadú breise ar an éileamh domhanda ar allmhairí mairteola in 2025 de réir mar a imríonn fás eacnamaíoch tionchar dearfach ar mheon tomhaltóirí agus ar chaiteachas ar mhairteoil. Beidh soláthairtí mairteola níos déine san Eoraip agus sa RA mar bhonn agus mar thaca ag timpeallacht mhargaidh dhearfach.

Tá sé tuartha ag an gCoimisiún Eorpach go dtiocfaidh laghdú breise 1% ar thréad mairteola an AE in 2025, agus meastar go dtiocfaidh laghdú 3% ar sholáthairtí na RA in 2025. Ar fud an domhain, tá sé tuartha ag an USDA go dtiocfaidh laghdú 1% nó 480,000 tona ar sholáthairtí mairteola, rud a thiomáint go príomha ag laghduithe tréada sna Stáit Aontaithe, san Eoraip agus sa Bhrasaíl. Meastar go dtiocfaidh méadú beag ar éileamh allmhairí domhanda, le fás ag teacht ón tSín, ón RA agus ó SAM. San AE, táthar ag tuar go gcoimeádfar allmhairí. Mar sin féin, le táirgeadh ag titim thar go leor margáí Eorpacha, is dócha go mbeidh éileamh maith ar allmhairí. Soláthraíonn feabhsú caiteachais tomhaltóirí ardán daingean do mhairteoil na hÉireann, go háirithe do chustaiméirí a bhfuil riachtanais foinsithe acu bunaithe ar chaighdeán dearbhaithe cáilíochta agus inbhuanaitheachta chun freastal ar éileamh na dtomhaltóirí.

BEOSTOC

Tá ról tábhachtach ag trádáil ainmhithe beo i gcónaí in earnáil beostoic na hÉireann, agus luach €340 milliún ar onnmhairí le linn 2024, méadú beagnach 30% ó leibhéal 2023.

Thacaigh Bord Bia go gníomhach le forbairt na trádála onnmhairithe beo le linn 2024 trí fhaisnéis mhargaidh cothrom le dáta a sholáthar, tionscnaimh a chur chun cinn, lena n-áirítear cuairteanna ceannaitheoirí isteach, turais staidéir mhargaidh agus gníomhaíochtaí giniúna luaidhe, chun íomhá agus clú ainmhithe na hÉireann a fheabhsú.

Eallaí beo a dhéanann an chuid is mó den trádáil ó thaobh uimhreacha agus luacha de, ag cur 75% de luach iomlán na catagóire. Bhí méadú ar líon iomlán na n-eallaí a thrádáiltear, mar aon le fás ar líon na n-ainmhithe scothaosta a d'fhág Éire, ina bpríomhfachtóirí taobh thiar den ardú láidir ar luach na trádála.

Treochtaí de réir cinn scríbe

Trádáileadh 380,000 eallach san iomlán le luach measta €256 milliún le custaiméirí san Eoraip agus níos faide i gcéin le linn 2024. Tháinig méadú 10% go 400,000 cloigeann ar líon na muc a thrádáiltear le Tuaisceart Éireann mar thoradh ar théarnamh ar thréad muc na hÉireann agus difreáil leathnaithe le praghsanna muice meáchan mhairbh sa Ríocht Aontaithe, rud a thug an leibhéal trádála ar ais go dtí leibhéal 2022. Chuir soláthairtí caorach níos déine sa Bhreatain Mhór agus ar Mhór-roinn na hEorpa le trádáil níos gníomhaí do chaoirigh bheo agus d'fhág 50,000 caora, ar luach measta €6 mhiliún, Éire in 2024. Lean onnmhairí laonna ar aghaidh chun tosaigh ar thrádáil eallaigh bheo, go háirithe sa chéad leath den bhliain ag teacht le buaicghníomhaíocht laonna an tréada déiríochta in Éirinn. B'ionann onnmhairí laonna agus 56% d'onnmhairí le linn 2024 ag díreach os cionn 200,000 cloigeann, laghdú ó 64% in 2023.

Tháinig tús níos moille ná mar is gnách d'onnmhairí laonna in 2024 mar gheall ar phatrún laonna beagán níos déanaí, roinnt cur isteach de bharr na haimsire ar thrasbhealaí farantóireachta agus tosaíocht mhéadaithe do lao níos troime ó phríomh-mhargáí onnmhairithe. In ainneoin an tosaithe níos moille, tháinig feabhas tapa ar thrádáil na lao le líon maith ag fágáil na tíre go dtí deireadh mhí an Mheithimh. Lean an Spáinn, an Iodáil agus an Ísiltír de bheith ina bpríomh-mhargáí d'onnmhairí laonna le linn 2023 agus chuir an t-éileamh méadaitheach ó Lár agus in Oirthear na hEorpa le trádáil láidir laonna freisin.

Bhí tionchar ag crapadh ar thréada mairteola agus déiríochta na hEorpa ar infhaighteacht eallaigh i bpríomhréigiúin táirgthe mairteola den bhloc trádála agus chuir sé le méadú ar an éileamh ar eallach scoite agus stórais na hÉireann le linn 2024.

Bhí scaipeadh an ghormtheanga ar fud Mhór-roinn na hEorpa agus roinnt cur isteach polaitiúil ar thrádáil ainmhithe beo idir an Eoraip agus trú tíortha ina bpríomhfachtóir freisin maidir leis an éileamh méadaitheach ar chatagóirí níos sine d'eallach Éireannach i margaí idirnáisiúnta. Asraon luachmhar do thrádáil beostoic na hÉireann is ea an Afraic Thuaidh, agus Maracó go háirithe, agus tháinig méadú suntasach ar an leibhéal trádála a taifeadadh le linn 2024. Leanadh le trádáil dhaingean le Tuaisceart Éireann in 2024 le soláthairtí eallaigh níos déine i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór araon agus difreáil praghais atá ag dul i méid idir praghsanna eallach meáchain mhairbh in Éirinn agus sa RA ag soláthar seasmhachta don trádáil seo.

Ionchais do 2025

Tá trádáil bheo ainmhithe fós faoi ghrinnschrúdú ar leibhéal áitiúil agus Eorpach araon. Beidh tionchar diúltach ag athruithe ar reachtaíocht iompair an AE maidir le hamanna turais, eatraimh chothaithe, aois ag lamháltais iompair agus spáis ar thodhchaí níos fadtéarmaí na trádála lao gan scoite. Ina theannta sin, beidh margadh na hÍsiltíre dúnta go héifeachtach do laonna Éireannacha tar éis 2025 le cur i bhfeidhm 'Plean Laofheoil chun Tosaigh' na dtionscal Ísiltíreach.

Ina ainneoin sin, áfach, tá an t-ionchas gearrthéarmach d'onnmhairí laonna in 2025 measartha dearfach i gcónaí agus éileamh daingean ar aghaidh ó chustaiméirí sna príomh-mhargáí lena n-áirítear an Spáinn, an Iodáil agus Lár agus Oirthear na hEorpa. Tá an t-ionchas do chatagóirí eallaigh níos sine fós dearfach sa ghearrthearma freisin le héileamh láidir ó mhargáí idirnáisiúnta, ó Thuaisceart Éireann agus ó mhórtíir na hEorpa lena n-áirítear an Spáinn, an Iodáil agus roinnt tíortha i Lár agus in Oirthear na hEorpa.

CAOIREOIL

Tháinig laghdú ar luach onnmhairí caoireola na hÉireann don dara bliain as a chéile in 2024 go €400 milliún. Is laghdú 6% é seo ó leibhéal 2023 agus tógann sé luach na n-onnmhairí caoireola ar ais go dtí leibhéal 2021.

Ba é an príomhrud a chuir le luach onnmhairithe laghdaithe in 2024 ná laghdú géar ar uaineoil ar fud an domhain agus laghdú suntasach ar infhaighteacht táirgí le haghaidh onnmhairí dá bharr. Tháinig laghdú 23% ar thoirteanna onnmhairithe in 2024 go 56,000 tona san iomlán.

Gné de thionscal caoireola na hÉireann in 2024 ba ea soláthairtí fíor-dhian caorach le haghaidh próiseála. Bhí tionchar suntasach ag tabhairt anonn laghdaithe mucíní ar sholáthairtí sa chéad leath den bhliain agus bhí tionchar ag laghdú ar bharr uaineoil 2024 ar leibhéil tréchuair sa dara leath den bhliain.

Chuir roinnt fachtóirí le haschur uaineoil laghdaithe i séasúr 2024, lena n-áirítear laghdú ar líon na gcaorach pórúcháin don dara bliain as a chéile, roinnt coinníollacha aimsire dúshlánacha le linn bhuaicshéasúir uan agus laghdú suntasach ar líon na bhfuíoll/uain á n-allmhairiú ó Thuaisceart Éireann lena marú díreach.

Chabhraigh infhaighteacht laghdaithe muicíní/uan le haghaidh próiseála mar aon le héileamh measartha seasmhach ó na margáí baile agus onnmhairithe do chaoirigh na hÉireann le praghsanna uaineola meáchain mhairbh a choinneáil ar bhonn réasúnta daingean le haghaidh cuid mhór de 2024. Treocht a bhí anseo arís agus arís eile ar fud na bpríomhréigiúin táirgthe uaineola sa RA agus ar mhórtír na hEorpa inar thacaigh leibhéil táirgeachta laghdaitheacha le praghsanna níos láidre a íoc le táirgeoirí.

Treochtaí de réir Cinn Scribe

Cé gur tháinig laghdú ar líon iomlán onnmhairí caoireola na hÉireann in 2024, tháinig méadú 22% ar an bpraghas aonaid in aghaidh an kg i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Cé gur cuireadh fáilte roimh an toradh níos airde seo ag leibhéal an táirgeora, chruthaigh sé dúshlán shuntasacha margaidh do chaoirigh na hÉireann agus bhí sé i bhfad níos deacra d'onnmhairí Éireannacha luach onnmhairithe a bhaint amach agus iad in iomaíocht le táirge ar phraghas an-iomaíoch a tháinig ón leathsféar theas. Chuir timpeallacht trádála níos iomaíche agus costais aonaid níos airde le méadú ar an gcion uaineoil Éireannach a onnmhairíodh i bhfoirm chonablaigh le linn 2024.

Tá próiseálaithe Éireannacha fós dírithe ar onnmhairiú agus mórtír na hEorpa fós ar an bpríomhasraon do chaoirigh na hÉireann, ag déanamh suas trí cheathrú d'onnmhairí iomlána i dtéarmaí luacha agus toirte le linn 2024. Bhí luach €303 milliún ar onnmhairí chuig an réigiún le linn 2024, laghdú 4% ar leibhéil na bliana roimhe sin. D'fhan an Fhrainc ar an margadh is mó le honnmhairí arbh fhiú €129 milliún iad, siar 3% ar leibhéil na bliana roimhe sin.

Bhí laghduithe suntasacha ar luach onnmhairí caoireola chuig an réigiún Nordach in 2024. Taifeadh onnmhairí go dtí an Bheilg, an Ghearmáin agus an Iodáil roinnt fáis ar luach. Bhí luach na n-onnmhairí caoireola chuig an Ríocht Aontaithe ar an iomlán cothrom le 2023 ag €65 milliún. Mar sin féin, tá an fás ar thrádáil le Tuaisceart Éireann ar chostas na trádála le mórtír na Breataine Móire.

Mar thoradh ar laghdú ar infhaighteacht caoireola le haghaidh onnmhairiú, tá gníomhaíocht onnmhairithe níos dírithe ar an Eoraip ag na mór-onnmhairsí uaineola, rud atá léirithe ag laghdú suntasach 30% ar luach onnmhairithe caoireola chuig margáí idirnáisiúnta le linn 2024. Tá an Eilvéis fós ar an bpríomh-asraon do chaoirigh na hÉireann lasmuigh den AE/RA le honnmhairí de luach €25 milliún, laghdú 14% ó leibhéil 2023.

Ionchais

Táthar ag súil go bhfanfaidh soláthairtí caorach le haghaidh próiseála faoi thalamh ar fud na hEorpa sa ghearrthéarma mar gheall ar an gcrpadh ar an tréad pórúcháin. Cé go dtacaíonn dinimic an tsoláthair níos déine seo le praghsanna meáchain mhairbh níos airde, cruthaíonn sé dúshlán agus torthaí margaidh á n-áirithiú d'uaineoil na hÉireann. Tá tomhaltóirí san Eoraip fós an-fogair ó thaobh praghsanna de agus, le déimeagrafaíocht tomhaltóirí uaineola ag dul in aois, tá an AE ag tuar laghdú 2% ar thomhaltas uaineoil. Tá praghsanna uaineola leathsféar an tuaiscirt an-láidir faoi láthair i gcomparáid leis na praghsanna atá á mbaint amach sa leathsféar theas, rud a fhágann go bhfuil an RA agus ár bpríomh-mhargáí onnmhairithe AE an-tarraingteach d'onnmhairsí uaineola na Nua-Shéalainne (RA agus AE) agus na hAstráile (RA).

Ar leibhéal domhanda, leanann an tSín le tionchar láidir a bheith aige ar mhargadh na caoireola mar gheall ar scála mór an mhargaidh. Is iad an Nua-Shéalainn agus an Astráil na soláthraithe móra sa mhargadh agus tá tionchar ag deacrachtaí leanúnacha eacnamaíocha ar chineál agus ar luach na dtáirgí atá á n-allmhairiú faoi láthair. Spreag sé seo fócas onnmhairithe níos éagsúla don Astráil agus don Nua-Shéalainn araon le fócas méadaitheach ar mhargaí i réigiún oirdheisceart na hÁise, sna Stáit Aontaithe agus sa Mheánoirthear chomh maith leis an AE. Táthar ag súil le roinnt crapadh i dtáirgeadh caoireola san Astráil agus sa Nua-Shéalainn in 2025 agus imreoidh imní brabúsachta ag leibhéal an táirgeora agus an phróiseálaí tionchar ar mhuinín san earnáil.

MUICEOIL

Taifeadadh ag earnáil muiceola na hÉireann téarnamh measartha in onnmhairí le linn 2024 in ainneoin timpeallacht mhargaidh an-iomaíoch do mhuiceil go hidirnáisiúnta.

The value of primary pigmeat exports grew by an estimated 7% to reach €490 million. This performance was fueled by a 7% increase in export volumes to approximately 200,000 tonnes, combined with slightly higher unit pricing.

Tháinig méadú measta 4% ar tháirgeadh muiceola na hÉireann le linn 2024 go thart ar 310,000 tona de réir mar a mhéadaigh soláthairtí muc agus meánmheáchan conablaigh beagán. Tháinig méadú mór ar an ráta aisghabhála de réir mar a chuaigh an bhliain ar aghaidh, tar éis laghdú 10% in 2023 de bharr costais bheathaithe níos airde agus praghsanna margaidh lagaithe.

Cé gur lagaigh praghsanna margaidh beagán i rith na ráithe deiridh den bhliain 2024, b'ionann praghsanna muc de ghrád E na hÉireann agus €2.11 in aghaidh an kg de mheáchan marbh ar an meán (gan CBL san áireamh) don bhliain. Bhí praghsanna muice ag teacht go ginearálta le leibhéal 2023 agus d'fhan siad 18% chun tosaigh ar na leibhéil ísle a taifeadadh in 2022. Go háirithe, sháraigh praghsanna muc na hÉireann meánphraghas muice an AE go seasta sa dara leath de 2024. D'fhéadfadh sé seo a bheith mar gheall go páirteach ar éileamh seasta ón margadh baile agus ar iomaíocht láidir do sholáthairtí muc na hÉireann.

Léirigh ionchas gearrthéarmach an Choimisiúin Eorpaigh do mhargaí talmhaíochta gur tháinig laghdú beag (0.5%) ar tháirgeadh muiceola an AE in 2024, agus go raibh laghdú beag eile tuartha do 2025. Tháinig sé seo i ndiaidh laghdú 7.2% in 2023 agus laghdú 5.1% in 2022. Mar thoradh air sin, níl an AE ag díriú go hidirnáisiúnta ar an mbealach céanna mar a bhí, agus laghdú measta 2.5% ag teacht ar onnmhairí go 2.9 milliún tonna in 2024. Is dócha go dtiocfaidh laghdú beag eile de 2% in 2025, rud a léiríonn an deacracht atá ag muiceoil an AE dul san iomaíocht le táirgeoirí eile i margaí domhanda.

Treochtaí de réir cinn scríbe

Tá méadú suntasach tagtha ar chomhréir na n-onnmhairí muiceola príomhúla atá i ndán don RA agus do Mhór-Roinn na hEorpa. B'ionann an dá cheann scríbe seo le chéile agus beagnach 55% den luach agus 46% de na méideanna a onnmhairíodh in 2024. Tháinig ardú 11% go €150 milliún ar luach onnmhairithe na hÉireann chuig margadh na RA, agus €90 milliún sa Bhreatain Mhór agus €60 milliún i dTuaisceart Éireann.

Tháinig méadú 20% ar onnmhairí muiceola chuig ballstáit an AE go dtí luach €110 milliún. Bhí onnmhairí go dtí an Ghearmáin agus an Danmhairg seasmhach ag €25 milliún agus €20 milliún faoi seach agus tháinig méadú faoi dhó ar thrádáil leis an bPolainn go €30 milliún. D'fheidhmigh onnmhairí go dtí an Fhrainc agus Poblacht na Seice go láidir freisin. Tháinig laghdú suntasach ar mhargaí idirnáisiúnta le linn 2024.

Chonaic an tSín neamhthuilleamaíocht níos mó sa mhúiceoil de réir mar a tháinig táirgeadh baile chucu féin tar éis ráigeanna móra d'fhiabhras na muc san Afraic. Thit onnmhairithe muiceola príomhúla na hÉireann go dtí an tSín 14% le linn 2024 go €95 milliún, cé gur fritháiríodh é seo i bpáirt ag méadú 40% ar thrádáil leis an tSeapáin a shroich €35 milliún. Mar sin féin, taifeadadh onnmhairí níos ísle go dtí na hOileáin Philipíneacha agus an Chóiré Theas ar luach €15 milliún agus €5 milliún faoi seach. Bhí luach na n-onnmhairí muiceola príomhúla go dtí an Astráil 20% níos ísle ag €30 milliún. Díol spéise é gur tháinig fás 40% ar thrádáil le margadh SAM in 2024 go €25 milliún.

Ionchais

Táthar ag súil go dtiocfaidh feabhas breise ar tháirgeadh muiceola na hÉireann in 2025, le tacaíocht ó mhéadú 4.9% ar líon na gcránach pórúcháin a taifeadadh i ndaonáireamh Meitheamh 2024 na Príomh-Oifige Staidrimh (CSO, 2024b). Cé gur tháinig laghdú éigin ar phraghsanna táirgeoirí muc na hÉireann go déanach in 2024, lean sé seo le tréimhse sheasmhachta choibhneasta, go háirithe maidir le beatha, costais fuinnimh agus torthaí margaidh. Ar fud na hEorpa, is dócha go bhfanfaidh táirgeadh ag leibhéal atá íseal go stairiúil. Chuir sé seo faoi deara cheana féin próiseálaithe an AE oibríochtaí a athstruchtú.

De réir tuarascála USDA le déanaí, féadfaidh táirgeadh agus onnmhairí muiceola SAM fás beagán in 2025. Mar sin féin, creideann go leor anailísithe tionscail gur dócha go n-eascródh ceartú táirgeachta i rith na bliana as cailteanais fhada a d'fhulaing earnáil muiceola SAM (USDA, 2024).

I mí an Mheithimh 2024, d'fhógair Aireacht Tráchtála na Síne (MOFCOM) go raibh siad ag seoladh imscrúdú frithdhumpála ar tháirgí muiceola an AE. Breathnaíodh air seo mar bheart díoltais ar thabhairt isteach na dtaraifí Eorpacha nua ar allmhairí feithiclí leictreacha Síneacha (EVanna) (Reuters, 2024b). D'fhéadfadh go mbeadh an poitéinseal ag taraifí míbhuntáiste mór a thabhairt d'inmharthanacht tráchtála thrádáil muiceola an AE leis an tSín, arbh ionann é agus thart ar leath den 1.5 milliún tonna measta de tháirgí muiceola a d'allmhairigh an tSín in 2024.

ÉINEOIL

Tháinig méadú measta 3% ar tháirgeadh éanlaith chlóis na hÉireann le linn 2024, agus shroich tréchur bliantúil ag monarchana onnmhairithe feola níos mó ná 115 milliún éan.

Mar a tharla sna blianta roimhe seo, b'ionann an chuid is mó (96%) de na héin a próiseáladh, sicíní (sicíní agus cearca), agus ba ionann lachain agus turcaithe agus tuairim is 3% agus 1% faoi seach ina dhiaidh sin. In ainneoin soláthairtí níos airde, bhí laghdú 3% ar luach foriomlán onnmhairí príomhúla éanlaithe na hÉireann le linn 2024, go dtí thart ar €138 milliún. Bhí laghdú freisin ar an méid táirgí a onnmhairíodh, a thit 4% go dtí thart ar 65,000 tonna.

Tá an margadh baile thar a bheith tábhachtach do thionscal éanlaith chlóis na hÉireann, fiú níos mó ná na hearnálacha feola eile. Le linn 2024, bhain an chatagóir leas as rannpháirtíocht láidir ó shiopadóirí a bhí ag lorg roghanna béilí ilúsáideacha, sláintiúla agus luach ar airgead. De réir Kantar Worldpanel, tháinig méadú 4.6% ar mhéid na feola sicín a cheannaigh siopadóirí Éireannacha le linn na tréimhse 52 seachtain dar críoch 29 Meán Fómhair, 2024 agus thit an meánphraghas miondíola in aghaidh an chileagraim beagán go dtí €6.48. Tá éileamh níos mó ag teacht ar tháirgí amhail pluide agus sciatháin sicín, rud a chuireann feabhas ar chothromaíocht an chonablaigh laistigh d'Éirinn agus ag laghdú na méideanna atá ar fáil le haghaidh onnmhairithe.

Treochtaí de réir cinn scríbe

Le linn 2024, bhain onnmhairí na hÉireann de tháirgí éineola príomhúla leas as méadú 19% ar thrádáil le margadh na RA. Bhí luach thart ar €86 milliún ar choinsíneachtaí chuig an RA, arb ionann é agus sciar 62% den trádáil iomlán. Bhí ról lárnach ag Tuisceart Éireann i gcónaí, ag tógáil €51 milliún, cé gur tháinig méadú 29% ar onnmhairí go dtí an Bhreatain go €35 milliún. I gcodarsnacht le feidhmíocht dhearfach mhargadh na Ríochta Aontaithe, tháinig laghdú suntasach ar onnmhairí éanlaith chlóis na hÉireann go mór-roinn na hEorpa de 22% agus bhí luach thart ar €34 milliún orthu. Bhí an treocht seo le feiceáil ar fud gach ceann de mhórmhargáí an AE, lena n-áirítear an Ísiltír, an Spáinn agus an Fhrainc.

In áiteanna eile, bhí lastais éanlaithe clóis chuig margadí idirnáisiúnta an-chosúil le leibhéal na bliana roimhe sin, ag €28 milliún. Taifeadadh méadú láidir ar thrádáil leis an Afraic Theas, ag baint amach thart ar €14 milliún, agus onnmhairí €6 mhilliún go Gána ina dhiaidh sin.

Ionchais

De réir ionchas gearrthéarmach an Choimisiúin Eorpaigh do mhargáí talmhaíochta, meastar gur tháinig méadú 4% ar tháirgeadh éanlaith chlóis an AE le linn 2024, mar fhreagra ar mhaolú ar chostais táirgthe agus ar phraghsanna fabhracha aschuir.

Maidir le 2025, táthar ag súil le méadú 0.9% ar tháirgeacht níos lú an AE. Bhain margadh an AE leas as onnmhairí beagán níos airde (+3%) d'éineoil chuig tríú tíortha in 2024, mar aon le laghdú imeallach (-0.5%) ar allmhairí, toisc go raibh méideanna níos airde ón RA fritháirithe ag níos lú lastais ón Úcráin, ón mBrasail agus ón Téalainn. Cé gurbh ionann 2024 agus séasúr níos séimhe de ráigeanna den Fhlú Éanúil An-Pataigineach (HPAI), tá an tinneas seo fós ina riosca suntasach don tionscal ar fud an domhain in 2025.

Ó 2019, bhí meánráta fáis de 0.7% in aghaidh na bliana ag tomhaltas foriomlán phróitín ainmhíoch ar fud an domhain (lena n-áirítear mairteoil, uaineoil, muiceoil, éineoil, uibheacha agus bia mara), rud a léiríonn laghdú suntasach ón bhfigiúr 2.0% sa tréimhse 2010 go 2018. Tá an scéal is déanaí i bhfad níos dearfaí, áfach, maidir le héanlaith chlóis agus uibheacha a thairfead fás 1.8% agus 2.0% faoi seach in 2024. Táthar ag súil go dtacóidh íomhá fabhrach táirgí éanlaithe clóis i measc tomhaltóirí ar fud an domhain, mar aon le tuilleadh fáis ar tháirgeadh, le fás tomhaltais leanúnach in 2025.

Táirgí agus Comhábhair Déiríochta

FEIDHMÍOCHT ONNMHAIRITHE DÉIRÍOCHTA NA HÉIREANN

Cuireadh luach measta €6.3 billiún ar onnmhairí déiríochta na hÉireann in 2024, ar aon dul go mór le 2023. Seoladh 1.64 milliún tonna de tháirgí agus de chomhábhair chuig breis is 140 margadh ar fud an domhain. Sa bhliain 2024, measadh gur sheas Iontógáil Baine ag Baile ag beagnach 8.4 billiún lítear, laghdú de 100 milliún lítear (-1.1%) nuair a chuirtear i gcomparáid é leis an mbliain 2023.

Tháinig méadú de thart ar 1% ar an soláthar domhanda bainne in 2024 agus mhéadaigh an Nua-Shéalainn agus SAM aschur de bheagán. Ba í an Airgintín an t-aon onnmhaireoir mór a léirigh táirgeadh níos ísle agus bun os cionn sa Fhrainc agus sa Pholainn san Eoraip fritháirithe ag laghduithe in Éirinn, sa Ghearmáin agus san Ísiltír. Meastar gur tháinig fás thart ar 1% ar mhéideanna domhanda allmhairithe a thrádáiltear in 2024 (StoneX, 2024).

Chonaic an t-allmhaireoir déiríochta is mó ar domhan, an tSín, an t-éileamh iomlán ar 2024 11% taobh thiar de leibhéal 2023 ag 14.5 milliún tonna. Bhí an t-éileamh cothrom nó ag laghdú beagán isteach i Meicsiceo, an dara allmhaireoir is mó, agus laghdaigh an Ailgéir a n-allmhairí faoi 15%, seans go raibh siad á athchalabhrú tar éis stoc-charnadh in 2023, nuair a bhí praghsanna tráchtearraí níos fabhraí (StoneX, 2024c). Ar an taobh dearfach de, bhí an t-éileamh in Oirdheisceart na hÁise láidir agus mhéadaigh an Indinéis, na hOileáin Philipíneacha agus an Téalainn a dtoirt allmhairithe faoi mheán comhcheangailte de 10%.

Ba é an t-éileamh ar im an príomhspreagthóir taobh thiar de ghluaiseacht praghsanna déiríochta in airde in 2024, le tacaíocht ó tháirgeacht níos ísle an AE. Agus na figiúirí is déanaí atá ar fáil ag tabhairt le fios go bhfuil an táirgeadh níos mó ná 2% taobh thiar de leibhéil 2023 (An Coimisiún Eorpach, 2024c). Tá an Eoraip agus Meiriceá Thuaidh ag tiomáint an fháis, arb ionann iad agus breis agus 80% den toirt ime a onnmhairítear. Tháinig laghdú in 2024 ar na réigiúin a bhí ag brath níos mó ar phúdar san Áise, san Afraic agus sa Mheánoirthear. Bhí rath measctha sa Ríocht Aontaithe toisc go raibh feidhmíocht láidir an ime á chomhrac ag laghdúithe toirte agus luacha ar fud an chéadair agus na leathán. Léiríonn sé seo dúshláin maidir le hinacmhainneacht miondíola nó iomaíocht mhéadaithe tríd tíortha mar a líon an Nua-Shéalainn a cuóta de 8,000 tonna cáise (Global Trade Atlas, 2024).

Príomhghníomhaíochtaí agus Gnóthachtálacha in 2024

Feachtas Déiríochta Cómhaoinithe ag an AE: Ba in 2024 a cuireadh tús leis an tríd bliain d'fheachtas trí bliana €3.2m, a bhfuil 80% de á mhaoiniú ag an Eoraip, chun déiríocht na hÉireann agus na hEorpa a chur chun cinn sa tSeapáin, sa Mhalaeisia, i Vítneam, sa Téalainn agus sna hOileáin Philipíneacha.

Le linn 2024, thug Bord Bia, in éineacht le tionscal déiríochta na hÉireann, faoi shraith gníomhaíochtaí lena n-áirítear cuairteanna ceannaitheoirí isteach, seimineáir theicniúla laistigh den mhargadh agus seónna trádála chun feasacht ar dhéiríocht Eorpach san Áis a mhéadú. Go dtí seo, bhí an feachtas i dteagmháil le breis agus 500 ceannaitheoir sa tSeapáin, i Vítneam, sna hOileáin Philipíneacha, sa Mhalaeisia agus sa Téalainn trí sheimineáir theicniúla agus seónna trádála. I mí Iúil, rinne Bord Bia óstáil ar an toscaireacht aonair is mó de cheannaitheoirí déiríochta go hÉirinn ar chuairt ceannaitheora isteach. Áiríodh leis an gclár taistil seachtaine cuairteanna ar phróiseálaithe déiríochta, feirm dhéiríochta cheadaithe faoin Scéim um Dhearbhú Déiríochta Inbhuanaithe agus Teagasc Pháirc Uí Mhórdha.

Feachtais Margaíochta B2B - margaí tosaíochta: In 2024, reáchtáil Bord Bia clár feachtais mhargaíochta i margaí an AE, na Ríochta Aontaithe, na hÁise agus SAM leis an gcuspóir feasacht a spreagadh ar dhéiríocht chothaithe féar na hÉireann agus tosaíocht a spreagadh maidir le foinsí ó Éirinn i measc ceannaitheoirí trádála roghnaithe.

Áiríodh ar na gníomhaíochtaí fógraí trádála, cuairteanna iriseoirí isteach agus fógraíocht ar líne. Chomh maith leis an seasamh seanbhunaithe maidir le hinbhuanaitheacht trí Origin Green, léirigh na feachtais seo freisin infhaighteacht deimhnithe cothaithe féar ar tháirgí déiríochta na hÉireann. Fuarthas clúdach suntasach sna Stáit Aontaithe, sa Ríocht Aontaithe, sa Ghearmáin agus in Aontas na nÉimíochtaí Arabacha.

Seimineár Margaí Déiríochta Bhord Bia: Bhí Seimineár Margaí Déiríochta Bhord Bia ar siúl in Óstán Chill na Sí i mí Aibreáin agus d'fhreastail breis agus 150 duine cláraithe air ó thionscal déiríochta na hÉireann ar fad. Ba é cuspóir na hócáide ná tuiscint níos fearr a sholáthar ar thimpeallacht athraitheach an mhargaidh dhomhanda. Áiríodh leis an seimineár príomhóráidí ón Aire Martin Heydon T.D., agus ó Phríomhfheidhmeannach Bhord Bia, Jim O'Toole, agus ina dhiaidh sin bhí cainteoirí saineolacha ar phríomhthreochtaí trádála domhanda agus tomhaltóirí a bhain leis an téama 'Fás Luach a Thiomáint do Dhéiríocht na hÉireann'.

Bhí príomhról ag seónna trádála i gcónaí maidir le cur ar chumas cliant déiríochta na hÉireann teagmháil a dhéanamh lena gcustaiméirí. In 2024, d'fhreastail Bord Bia, in éineacht le Tionscal Déiríochta na hÉireann, ar Gulfood, Foodex, Mondiale du Fromage, Biofach, Sial Paris agus Food Ingredients Europe.

I measc na dtionscadal léargais le linn na bliana, bhí leanúint le seirbhísí 'Market Pulse' sa Nigéir, sa tSeineagáil agus sa Chósta Eabhair, ag tabhairt léargas ar choinníollacha margaidh tosaigh i bpríomh-mhargaí déiríochta. Dhírigh tionscadal amháin ar dheiseanna do chomhábhair breisluacha chun freastal ar an earnáil chothaithe speisialaithe intíre atá ag dul i méid i Vítneam agus rinneadh staidéar ar 'Thodhchaí na Gearmáine Déiríochta' agus tá sé le tabhairt faoi mhioncheistiú don tionscal i R1 2025.

Cáis Feirme: D'eagraigh foireann déiríochta Bhord Bia gné-alt ar cháis feirme ar an seó mórélímh Moncrief ar raidió Newstalk, ag obair le Kevin Sheridan ó Sheridan's Cheesemongers chun oideachas a chur ar éisteoirí faoi bhuanna cáise feirme a cheannach le haghaidh ócáidí Nollag. Níos luaithe sa bhliain, chuaigh Bord Bia i ngleic le hathbhreithniú straitéiseach ar an earnáil cáise feirme in Éirinn, ag obair chun tuiscint níos fearr a fháil ar rogha agus ar dhearthaí tomhaltóirí maidir le siopadóireacht na catagóire.

Bianna, Deochanna agus Bia Mara Ullmhaithe

BIANNA TOMHALTÓIRÍ ULLMHAITHE

Lean earnáil na mbianna ullmhaithe do thomhaltóirí (PCF) ar aghaidh ag baint amach fás luacha agus toirte ar onnmhairí i gcoinne macra-thimpeallacht dhúshlánach. Tháinig ardú 7% ar luach onnmhairí go dtí €3.4 billiún.

Murab ionann agus an bhliain seo caite nuair a bhí luach á thiomáint go príomha ag boilsciú, léiríonn figiúirí 2024 arduithe toirte freisin. I measc na gcatagóirí a thiomáin an fás, bhí réitigh béilí ag €685 milliún, bÁCúis (arán, bÁCúis milse agus brioscaí) ar €355 milliún, agus deochanna agus súnna carbónáitithe agus neamh-mheisciúla ar €290 milliún.

Bhí praghsanna cócó arda go stairiúil sa chatagóir milseogra seacláide agus imní leanúnach faoi sholáthar ach fós féin, seachadadh luach €305 milliún aici. Choinnigh feoil breisluacha, an chatagóir is mó san earnáil, onnmhairí seasta ag €860 milliún, cosúil le 2023. I bhfianaise raon na gcatagóirí laistigh den earnáil agus bealaí margaidh, níl an scéal feidhmíochta líneach ná aonfhoirmeach ach, ar an iomlán, tá sé dearfach.

Thosaigh an bhliain go coinníollach d'onnmhairí na hÉireann, go háirithe do sheirbhís bia, mar go raibh tionchar ag an ngéarchéim costais mhaireachtála. Bhí margadh dúshlánach ag na daoine a bhí ag soláthar miondíola agus bhí tomhaltóirí fós aireach faoi chaiteachas. Ag an am céanna, bhí cuideachtaí ag déileáil lena ndúshlán féin, amhail costas méadaitheach saothair agus costais ionchuir (go sonrach i seacláid agus i bhfeoil breislua) agus gach catagóir ag cuimhneamh ar iomaíochas fadtéarmach na hearnála.

Feidhmíocht de réir cinn scríbe

Ba í an RA an príomh-mhargadh le honnmhairí arbh fhiú €2.3 billiún iad, méadú 11% ar 2023 agus ba léir méadú spreagúil ar an méid.

Tháinig méadú freisin ar sciar na n-onnmhairí iomlána go dtí an RA, arbh ionann é agus beagnach 69% den trádáil, méadú ó 66% in 2023. Is fianaise é seo go bhfuil nasc intreach idir earnáil déantúsaíochta PCF na hÉireann agus tírdhreach bia na RA. Ba fheidhmíocht shláintiúil é seo i gcoinne timpeallachta macra diana don mhiondíol agus don tseirbhís bia. Agus an leibhéal boillsithe á chur san áireamh, a bhí ann thar thréimhse chomh fada sin, bhí tomhaltóirí mall agus iad ag foghlaim iompraíochtaí bainistithe buiséid agus ag uastrádáil. Faoi dheireadh na bliana, mhoilligh boillsciú praghsanna go díreach os cionn 2%, rud a spreag méadú ar chaiteachas na Nollag. Murab ionann agus 2023, bhí fás branda níos láidre ná lipéad príobháideach ag 4.7% agus 2.7% faoi seach, tiomáinte ag feachtais chur chun cinn trom.

Bhí sé níos dúshlánaí cainéal seirbhíse bia na RA ó thaobh na honnmhairí de. Rialú costais gan staonadh, boillsciú níos measa, iontrálaithe slabhra nua agus margadh an-iomaíoch déanta le bliain dhúshlánach. Bhí luach €765 milliún ar onnmhairí chuig an AE, laghdú 2% ar 2023. B'ionann an AE agus 23% d'onnmhairí iomlána in 2024, laghdú ó 25% anuraidh.

Chuir margadh SAM deiseanna maithe ar fáil do raon beag táirgí brandáilte. Mar sin féin, is margadh costasach é le seirbhísiú agus chuirfeadh aon chur i bhfeidhm taraifí isteach ar fhás sa todhchaí. Cé go bhfuil luach sách beag sa Mheánoirthear, tá margadh soladach curtha ar fáil aige do roinnt catagóirí agus luacháladh €25 milliún é in 2024.

Príomhghníomhaíochtaí agus éachtaí

D'éascaigh Bord Bia cuideachtaí PCF le taispeáint ag na seónna trádála seo a leanas le linn 2024; ISM, Gulfood, Internorga, Biofach, PLMA, SIAL agus FIE. Chun tacú lena rannpháirtíocht faoi bhratach na hÉireann agus Origin Green, thug Bord Bia faoi fheachtais mhargaíochta B2B timpeall na seónna, ag cur béime ar láithreach cuideachtaí Éireannacha ag na himeachtaí agus ag tabhairt cuireadh do chustaiméirí agus do chustaiméirí ionchasacha cuairt a thabhairt orthu.

Is bealach luachmhar é óstáil a dhéanamh ar cheannaitheoirí ó mhargaí onnmhairithe chun fairsinge agus cumas earnáil PCF na hÉireann a thaispeáint agus chun caidreamh trádála marthanach a thógáil. Óstáladh roinnt grúpaí ceannaitheoirí lena n-áirítear iad siúd ón Ríocht Aontaithe, ó SAM agus ó AEA. Áiríodh leis na cuairteanna seo safari bia, cruinnithe i Mol Domhanda Bhord Bia, chomh maith le cruinnithe le cliaint agus cuairteanna monarchan ar an láthair.

Chomh maith le rannpháirtíocht custaiméirí, tá tuiscint ar an margadh ríthábhachtach do chuideachtaí PCF agus rinneadh roinnt cuairteanna staidéir mhargaidh in 2024. Ina measc seo, bhí cuairt ar an mBeilg, cuairt dírithe ar lipéad príobháideach go Amstardam i gcomhthráth le PLMA agus, ar deireadh, cuairt ar Riyadh san Araib Shádach chun na deiseanna sa mhargadh seo atá ag fás a thuiscint.

Le linn 2024, díriodh níos mó ar thacaíocht a sholáthar do chliant PCF a dhírigh ar an gcainéal seirbhíse bia. Soláthraíodh sraith tuarascálacha faisnéise margaidh ón RA agus margaí tosaíochta an AE ar an gcainéal QSR do chliant trí thairseach MyBordBia. Ina theannta sin, nuashonraíodh treoracha iontrála margaidh seirbhíse bia do mhargaí éagsúla agus cuireadh ar fáil arís iad trí MyBordBia. Bhí Seimineár tiomnaithe Seirbhís Bia RA a reáchtáladh i Londain do chliant agus do chustaiméirí araon ina ardán luachmhar chun eolas a roinnt agus rannpháirtíocht custaiméirí agus cliant araon.

Deochanna Alcóil

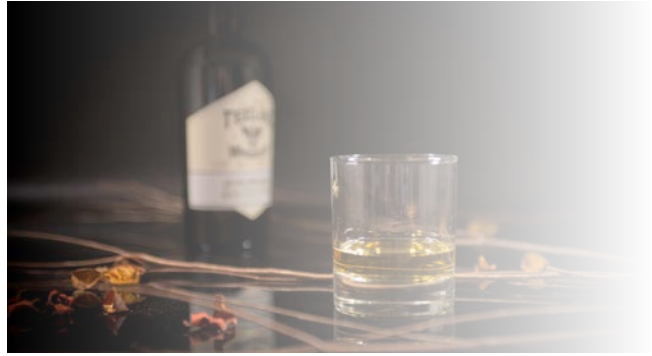
Léirigh feidhmíocht onnmhairithe 2024 athléimneacht thionscal dí na hÉireann, agus freastalaíodh ar 113 margadh onnmhairithe san iomlán. Tháinig méadú 19% ar onnmhairí go dtí díreach os cionn €2.1 billiún le fás i bhformhór na bhfochatagóirí agus na réigiún, go háirithe le fuisce, ar tháinig méadú 13% air agus táirgí réidh le dí (RTD), ag baint amach méadú faoi thrí bliain ar bhliain.

B'ionann beoir agus sciar 15% den mhargadh onnmhairithe agus bhí 18% ag licéir, agus an RA, an AE agus SAM fós chun tosaigh. Tá sé seo ar fad i gcoinne chúlra trádála deacair de luaineacht gheopholaitiúil, dúshlán saothair agus tomhaltóir atá ag teacht chun cinn atá feasach ar luach, agus tá an préimhiú, mar threocht, go ginearálta, ag dul i laghad. Ar an taobh eile de, lean an cainéal Miondíol Taistil Domhanda (GTR) ag téarnamh tar éis deacrachtaí Covid-19, le luach an chainéil ar ais os cionn leibhéil 2019 (IWSR 2024a). Tá an fás seo mar thoradh ar arduithe praghais ar fud an domhain agus feidhmíocht níos láidre an phréimheúcháin laistigh de GTR i gcomparáid le bealaí eile.

Uisce Beatha Éireannach

B'ionann onnmhairí fuisce na hÉireann in 2024 agus €1 billiún, méadú 13% ar 2023. Bhí tionchar ag roinnt fachtóirí ar an trádáil fuisce in 2024, lena n-áirítear rátaí ídiú mall, brúnna praghais, agus comhdhlúthú branda ó chustaiméirí miondíola agus trádála araon. Mar chatagóir, tá fuisce na hÉireann fós ar an bpríomhchatagóir onnmhairithe dí, arb ionann é agus 49% den luach iomlán. Bhí fás láidir ar fud na tíreolaíochta go léir seachas an RA, a thit siar 10% tar éis feidhmíocht an-láidir in 2023, mar gheall ar charnadh stoic ag tús na bliana, in éineacht le coinníollacha iomaíochta an mhargaidh.

Bhí onnmhairí chuig SAM chun tosaigh faoi 11%, in ainneoin an bhoilscithe ard agus na rátaí úis ardaithe a bhí ag an tomhaltóir, agus tháinig méadú thart ar 29% ar lastais go Ceanada. B'ionann margadh SAM agus 40% d'onnmhairí fuisce iomlána. Lean margaí an AE ag cur leis an dul chun cinn le blianta beaga anuas, agus bhí feidhmíocht an-láidir ag an Iodáil agus ag Poblacht na Seice. Go hidirnáisiúnta, d'fhás an Afraic Theas 21%, agus bhí onnmhairí chuig an dara margadh is mó, an Nigéir, ar ais beagán, rud a léiríonn na deacrachtaí leanúnacha leis an airgeadra naira agus coinníollacha eacnamaíochta dúshlánacha.

Licéar uachtair na hÉireann

Tháinig ardú 5% ar onnmhairí licéir uachtair na hÉireann go €380 milliún in 2024. Cé go raibh sé 6% níos ísle ná an dá bhliain roimhe sin, tháinig fás seasta ar an gcatagóir arís. B'ionann onnmhairí chuig SAM agus Ceanada agus níos mó ná 60% d'onnmhairí iomlána licéir uachtair agus tháinig méadú 13% agus 8% faoi seach. Mar sin féin, bhí na margaí seo dúshlánach le níos mó iomaíochta ó licéir uachtair neamh-Éireannacha agus brú ar chaiteachas tomhaltóirí. Tháinig fás láidir bliain i ndiaidh bliana ar mhargaí an AE ar nós an Pholainn, an Ísiltír agus an tSualainn.

Beoir

Tháinig méadú measta 2% ar onnmhairí beorach na hÉireann go €325 milliún, ag forbairt ar an téarnamh in onnmhairí beorach ó 2022 i leith. Sháraigh onnmhairí leibhéil 2022 9%, rud a chuir béim ar athléimneacht earnáil bheoir na hÉireann. Bhí onnmhairí chuig an RA 7% chun tosaigh, ag beagnach €150 milliún. Laistigh den AE, ba í an Fhrainc an príomh-mhargadh onnmhairithe do bheoir. Thit onnmhairí 14% go €35 milliún. Tháinig sé seo i ndiaidh méadú mór in 2023 a raibh leibhéil arda stoic sa mhargadh ag teacht isteach in 2024 mar thoradh air.

Alcól Eile

Le blianta beaga anuas, tháinig catagóir nua onnmhairí alcóil chun cinn: táirgí réidh-le-deoch atá bunaithe ar vodca (RTD) a mhonaraítear faoi cheadúnas. Onnmhairítear thart ar 90% díobh seo chuig SAM agus scaiptear an 10% eile idir margaí na RA agus an AE. Tá méadú tagtha ar luach na n-onnmhairí seo ó thart ar €55 milliún in 2022 go beagnach €230 milliún in 2024.

Táthar ag súil go leanfaidh an fás seo ar aghaidh, cé go mbeidh sé ag luas níos moille, de réir mar a leanann táirgí RTD ar aghaidh ag fás i measc tomhaltóirí óga. Thairfead onnmhairí leann úll na hÉireann fás imeallach, le trádáil siar 7% le margadh na RA, tionchar mór ag drochaimsir an tsamhraidh. Ghnóthaigh onnmhairí gin na hÉireann tar éis bliana deacra in 2023. Tháinig ardú 23% ar onnmhairí go €20 milliún ach tá siad fós 9% níos ísle ná mar a bhí in 2022.

Tacaíocht Bhord Bia

Tá príomhthionscnaimh Bhord Bia don earnáil mar chuid d'fheachtas níos leithne "Spiorad na hÉireann". Is éard atá sa chlár seo ná imeachtaí oideachasúla atá dírithe ar bhaill foirne sa líne tosaigh chomh maith le ceannaitheoirí agus úinéirí bunaíochtaí trádála agus eistrádála sna príomh-spriocmhargaí. I rith 2024, chuir Bord Bia 12 imeacht dá leithéid ar fáil ag díriú ar stáit rialaithe SAM agus Cheanada; an Fhrainc, an India, an Ghearmáin, an Nigéir, Singeapór agus an tSín.

I measc na dtionscnamh eile, bhí ceithre sheó trádála deochanna le 55 cliant san iomlán rannpháirteach, chomh maith le sraith de Threoirínte Iontrála Margaidh do Shingeapór agus don RA araon. Thacaigh Bord Bia freisin le Gníomhachtú Beoir Ceardaíochta idirghníomhach ar líne a bhí ar siúl ag an am céanna le Féile Beoir Bhaile Átha Cliath a raibh sé chliantchuideachta rannpháirteach ann. Ó thaobh na forbartha branda de, cuireadh 12 thionscadal i gcrích a dhírigh ar léargas agus ar fhorbairt láithreáin ghréasáin. Lean Bord Bia freisin ag cabhrú le cliant le blaiseadh cómhaoinithe sna Stáit Aontaithe. Tá inbhuanaitheacht fós ag croílár na samhla gnó don tionscal deochanna le 73 cuideachta deimhnithe mar Origin Green, 12 acu rangaithe mar Origin Green Gold.

BIA MARA

Feidhmíocht fhoriomlán

Bhí bliain dhúshlánach eile ag earnáil bia mara na hÉireann le linn 2024 cé gur léir téarnamh beag le linn na bliana ar fud na hearnála. I dtéarmaí foriomlána, bhí méadú 9% ar luachanna onnmhairiúcháin in 2024 agus tháinig méadú ar líon na n-onnmhairí ag ráta níos moille ag +4% i gcomparáid le 2023. B'ionann onnmhairí iomlána bia mara agus €598mn in 2024 agus freastalaíodh ar níos mó ná 70 margadh ar fud na cruinne. Tháinig toirteanna onnmhairithe isteach ag 157,000 tona.

B'ionann onnmhairí bradáin agus 6% de thoirteanna onnmhairithe ach 18% de na luachanna onnmhairithe iomlána. Ba í an earnáil pheiligeach a rinne an sciar is mó de thoirteanna onnmhairithe iomlána ag 57% (arb ionann é agus 22% de na luachanna onnmhairiúcháin) agus níor sheas an earnáil sliogéisc ach 17% de thoirteanna onnmhairithe ach 31% an-suntasach de luachanna onnmhairithe. B'ionann onnmhairí iasc geala agus 7% de na méideanna iomlána agus 8% de na luachanna onnmhairiúcháin agus, ar deireadh, bhí sciar 8% de mhéideanna onnmhairithe iomlána sa chatagóir bia mara breisluacha ach sciar i bhfad níos airde de 18% de na luachanna onnmhairithe iomlána.

Ba é ba chúis leis an méadú ar onnmhairí bia mara ná téarnamh láidir in onnmhairí bradáin in 2024, ar tháinig méadú 41% orthu i luach agus méadú 37% ar mhéid mar gheall ar éileamh maith ar mhargaí onnmhairithe agus bliain dhearfach don táirgeadh i gcomparáid le 2023 a bhí an-dúshlánach. Tháinig méadú 7% ar onnmhairithe bia mara peiligeach ó Éirinn i dtéarmaí luacha agus méadú 6% ar méid, agus tháinig téarnamh measartha ar earnáil na sliogéisc freisin ó bhliain an-bhocht in 2023, méadú 3% ar luach agus 6% ar mhéid. Tháinig laghdú 27% ar onnmhairí iasc geala na hÉireann i dtéarmaí toirte mar gheall ar laghdú ar chuótaí, droch-iascaireacht ag amanna den bhliain agus tionchar an díchoimisiúnaithe ar an earnáil.

D'fhan luachanna onnmhairithe seasmhach mar sin féin ag +1%, rud a léirigh éileamh maith i bpríomh-mhargaí do raon speiceas Éireannach. Tháinig laghdú 6% ar mhéid na n-onnmhairí bia mara breisluacha cé gur fhan praghsanna daingean, ag laghdú níos lú ná 2% le linn 2024. Cé gur tháinig méadú 6% ar líon na n-onnmhairí peiligeach in 2024, tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go bhfanann siad breis agus trian níos ísle ná mar a bhí in 2022. Tháinig ardú 3% ar onnmhairí sliogéisc, ag baint amach €183 milliún agus níos mó ná 27,000 tonna. Mar sin féin, ba bhliain dhúshlánach eile í 2024 do chatagóirí áirithe sliogéisc. Ar fud formhór na bpríomhspeicis sliogéisc, bhí deacrachtaí ann ar nós an brú ar chaiteachas tomhaltóirí, infhaighteacht próitéine níos saoire agus iomaíocht ar phraghas níos ísle i bpríomh-mhargaí onnmhairithe, praghsanna maolaithe go léir agus éileamh ar mhargaí sliogéisc na hÉireann.

Bhí margáí Eorpacha do shliogéisc den scoth fós mall le dúnadh leanúnach na n-asraonta laistigh den earnáil seirbhíse bia sa Fhrainc, príomhbhealach chun an mhargaidh do shliogéisc préimhe na hÉireann. Tháinig laghdú ar an éileamh mar gheall ar dhianiomaíocht ó thíortha eile, ar nós an Rúis agus an tSile, do speicis ar nós portán agus diúilicíní, agus chuir sé brú anuas ar phraghsanna. Bhí an mórmhargadh oisrí sa Fhrainc agus san Ísiltír lag mar gheall ar rósholáthar agus éileamh lag. Baineadh amach praghsanna níos ísle ná an meán thar na gráid méide le linn 2024. Bhí téarnamh éigin sa mhargadh gliomaigh Reoite ar Muir (FAS) i rith an tsamhraidh. Forbairt ar cuireadh fáilte roimh an earnáil in 2024 ba ea éileamh láidir agus méadaitheach ón tSín.

Bhí onnmhairí táirgí bia mara breisluacha beagán níos ísle le linn 2024 (-2% i luach) ach bhí siad fós thart ar 12% chun tosaigh ar leibhéal 2021. Ag thart ar €111m, is ionann iad agus teascán láidir agus tábhachtach laistigh den mhargadh bia mara iomlán. Feictear an laghdú in 2024 mar shos eile sa treo le blianta beaga anuas ina bhfuil fás láidir ar tháirgí breisluacha amhail táirgí bia mara atá réidh, cócaráilte, réidh le hithe nó táirgí bia mara deataithe.

Tháinig méadú 1% ar luach onnmhairithe éisc ghil go dtí thart ar €50 milliún agus bhí laghdú 27% ar mhéid acu ag thart ar 10,460 tonna. Mar gheall ar scéim díchoimisiúnaithe agus coinníollacha deacra gabhála le linn na bliana, tugadh níos lú iasc geal i dtír i gcalafoirt na hÉireann. Ar nóta dearfach, tháinig feabhas ar phraghsanna ar fud an raon speiceas, rud a spreag soláthar laghdaithe agus éileamh maith ó thomhaltóirí ar speicis áirithe.

Cinn scríbe

D'fhan an Afraic ar an margadh is mó le haghaidh peiligeach, ag déanamh suas thart ar 36% den trádáil ag thart ar €50 milliún. Bhí €27 milliún i gceannas ar an Nigéir agus Gána ag €14 milliún ina dhiaidh sin, an Éigipt ag €5 mhilliún agus Cósta Eabhair ag thart ar €2 mhilliún. Le deacrachtaí airgeadra na Nigéire, cruthaíodh dálaí margaidh dúshlánacha d'onnmhairí Éireannacha. Ar an iomlán, tháinig méadú thart ar 8% ar an luach ar ais ar onnmhairí chuig an Afraic agus tháinig méadú os cionn 6% ar na méideanna, rud a léiríonn maolú ar phraghsanna. Ba é an tAontas Eorpach an dara margadh onnmhairiúcháin is mó le haghaidh peiligeach ag díreach os cionn €42 milliún, méadú 12% ar 2023. Bhí méideanna thart ar 3% chun cinn. Ba iad na príomh-mhargáí san Aontas Eorpach an Fhrainc, an Spáinn, an Rómáin, an Ghearmáin agus an Pholainn. Bhí margáí na hÁise an-tábhachtach i gcónaí. Tháinig méadú 16% ar onnmhairí go dtí thart ar €22 milliún mar gheall ar fhás méideanna 18%. Ba í an tSeapáin an príomh-mhargadh i gcónaí lenar bhain onnmhairí de thart ar €16 mhilliún, méadú 16% i gcomparáid le 2023, agus an tSín ag thart ar €5 mhilliún ina dhiaidh sin.

Bhí na croí-mhargáí sliogéisc laistigh den Aontas Eorpach a raibh os cionn 70% d'onnmhairí iomlána sliogéisc i gceist leo. Bhain os cionn 80% d'onnmhairí sliogéisc iomlána chuig an Aontas Eorpach leis an Iodáil, leis an bhFrainc agus leis an Spáinn. Bhí margáí an Aontais Eorpaigh dúshlánach in 2024 mar gheall ar éileamh a raibh laghdú 2% ar luachanna onnmhairiúcháin mar thoradh air i gcomparáid le méadú beag 3% ar mhéideanna na n-onnmhairí. Tháinig laghdú thart ar 5% ar phraghsanna in aghaidh an chileagraim, toisc go raibh tomhaltóirí ní ba dhoicheallaí i leith próitéine ar luach níos airde i bhfianaise na ndálaí eacnamaíocha dúshlánacha. Tháinig téarnamh ar onnmhairí chuig margáí na hÁise ar tháinig méadú 18% orthu go dtí thart ar €35 milliún, agus tháinig méadú níos mó ná 50% ar an tSín i gcoitinne go €29 milliún, agus Vítneam agus an Chóiré Theas ina dhiaidh sin.

Ba iad an Fhrainc, an Pholainn, an Ghearmáin agus an Ísiltír na príomh-mhargáí do bhradáin orgánacha Éireannach, lenar bhain éileamh maith agus praghsanna seasmhacha. Lasmuigh den Aontas Eorpach, tháinig fás os cionn 20% ar onnmhairí chuig an Eilvéis go dtí thart ar €6 milliún agus tháinig laghdú thart ar 19% ar mhéid na n-onnmhairí chuig an Ríocht Aontaithe ach níos mó ná 14% ar an luach chun €18 milliún a bhaint amach. Mar a luadh cheana, tháinig méadú 41% ar luach onnmhairí, rud a léiríonn fás láidir ar mhéideanna i ndiaidh 2023, bliain a bhí deacair.

Bhí an t-éileamh ar éisc gheala Éireannacha níos laige i bpríomh-mhargáí onnmhairiúcháin in 2024. Tháinig feabhas beag ar phraghsanna i gcomparáid le 2023 ag +1%, ach bhí na méideanna moillithe (-27%) ar fud na bpríomh-mhargáí go léir. Bhí luach thart ar 8% ar ais ar luach na n-onnmhairí chuig an Aontas Eorpach agus 32% ar ais ar mhéid, rud a raibh méadú ar mheánphraghsanna mar thoradh air.

Ba iad an Spáinn, an Fhrainc, agus an Bheilg na príomh-mhargáí. Tháinig méadú thart ar 18% ar luach onnmhairí chuig an Ríocht Aontaithe agus tháinig laghdú 12% ar mhéideanna le linn na tréimhse céanna.

Léargas do 2025

Is cosúil go mbeidh 2025 ina bliain dhúshlánach eile. Faoin gcomhaontú Trádála agus Comhair (TCA) idir an Ríocht Aontaithe agus an tAontas Eorpach, déanfar tuilleadh ciorruithe de 5% ar an gcuóta ronnach (Gluaiseacht na hEorpa, Éire, 2021). Mar thoradh ar chuótaí iascaireachta an Aontais Eorpaigh a comhaontaíodh sa Bhruiséil i mí na Nollag 2024, tiocfaidh méadú thart ar 4% ar chuótaí foriomlána na hÉireann don bhliain 2025. Mar chuid den chomhaontú sin, áfach, tháinig laghdú 16% agus 13%, faoi seach ar na cuótaí do dhá cheann de phríomhstoic na hÉireann, ronnaigh agus cloicheáin. Tá caillteanas na gcuótaí sin cúitithe i bpáirt le méaduithe ar na cuótaí le haghaidh cadóg, anglaití, scadán, torciasc agus ronnach. Mar thoradh air sin, beidh an earnáil pheiligeach ag brath níos mó fós ar ghabhálacha eachtracha chun soláthar a mhéadú.

Tá na hionchais do bhradáin orgánacha Éireannacha níos dearfaí, agus na margáí le bheith athléimneach go dtí 2025, rud atá spreagtha ag ganntanas soláthair domhanda agus ag an éileamh atá ag méadú laistigh de na bealaí miondíola agus seirbhíse bia. Mar sin féin, ní mór don earnáil leanúint le tairbhí a bhaineann le bradáin orgánacha Éireannacha a chur chun cinn i measc a bhoinn trádála agus tomhaltóirí i bhfianaise na hiomaíochta méadaithe ó thíortha eile lena n-áirítear an Iorua agus Albain.

Tá éiginnteacht ann i gcónaí maidir le luas an téarnaimh do mhargáí sliogéisc laistigh den Aontas Eorpach, go háirithe sa Fhrainc. Ciallaíonn easpa ioncam indiúscartha chomh maith le dianiomaíocht agus laghdú ar ionaid díola seirbhíse bia go bhfuiltear ag súil le bliain dheacair eile in 2025. Tá earnáil na hÉireann fós ag iniúchadh margáí nua agus margáí atá ag teacht chun cinn do shliogéisc na hÉireann. Leanfaidh Bord Bia le hinfheistíocht a dhéanamh sna margáí sin in 2025.

Leanfaidh earnáil na n-iasc geal ag brath ar an leithdháileadh cuótaí in 2025, le próiseálaithe ag leanúint orthu ag nuáil agus ag cur le luach chun tionchar bonn soláthair amhábh ar atá ag dul i meath a mhaolú. Ba cheart go mbeadh na praghsanna fós ard i bhfianaise srianta soláthair in aghaidh éileamh earraí. Cuideoidh infheistíochtaí ón earnáil sin i bhformáid lena mbaineann níos mó breisluacha, réidh le hithe agus réidh le cócaráil leis an luach onnmhairiúcháin agus le margáí agus bealaí nua a oscailt in 2025.

Gairneoireacht

Cuimsítear sa tionscal gairneoireachta, eanáil bia na gairneoireachta agus an eanáil gairneoireachta taitneamhachta araon. Tá 6,600 duine fostaithe i dtáirgeadh príomhúil. Ar an iomlán, measadh gur bhain os cionn €560m le luach geata na feirme don tionscal gairneoireachta in 2024.

An margadh táirgí úra

B'fhiú €1.91bn an margadh miondíola táirgí úra in 2024, méadú 9% ar 2023. Bhí sé sin spreagtha ag praghsanna miondíola níos airde, go háirithe ar phrátaí, roinnt méaduithe ar mhéideanna, agus méadú ar an líon ceannaitheoirí. Bhain torthaí le 47% den chaiteachas, glasraí le 37.2% agus prátaí le 16.4%. Cuireadh luach €897 milliún, €700 milliún agus €315 milliún faoi seach ar na catagóirí sin. D'fheidhmigh an margadh seirbhíse bia do tháirgí úra go maith in 2024, ag comhdhlúthú ar fheidhmíocht 2023.

Torthaí agus Glasraí

Bhí tús 2024 ina thréimhse dheacair dhúshlánach do shaothróirí. Bhí an aimsir gruama, rud a d'fhág go raibh uaireanta gréine ísle ann le haghaidh bearradh mar thoradh ar earrach fuar fliuch. I ndiaidh na ndálaí gruama do thús an tsamhraidh, áfach, tháinig aimsir ní ba grianmhaire agus ní ba thirime do lár an tsamhraidh, agus fómhár an-bhreá - foirfe le haghaidh fáis agus bainte.

D'éascaigh an aimsir sin torthaí maithe agus fiú roinnt curaíocht bhreise shéasúrach. Cé gur maolaíodh roinnt costais ionchuir in 2024, bhí na costais táirgthe fós ard agus bhí sin ina dhúshlán suntasach do na saothróirí go léir. Ba í infhaighteacht saothair an cheist mhór eile a bhí ag an tionscal fós toisc go raibh sé dúshlánach leibhéil imleora agus cáilíocht foirne a aimsiú le haghaidh príomhchúraimí agus príomhoibríochtaí ar fud shlabhra soláthair na dtáirgí úra.

Muisiriúin

Bhí onnmhairí muisiriúin chuig an Ríocht Aontaithe, an príomh-mhargadh do mhuisiriúin na hÉireann, go maith in 2024. Tháinig méadú ar dhíolacháin de réir méid agus luacha araon, agus luach á spreagadh ag praghsanna níos airde. Bhí boilsciú praghsanna muisiriúin taobh thiar de mheán na hearnála glasraí. Sa mheántearma, is dócha go soláthrófar níos mó fáis do mhuisiriúin leis sin. Chuir an earnáil feabhas ar a feidhmíocht onnmhairiúcháin in 2024 agus tháinig méadú 4% ar luach agus ar mhéid na ndíolachán. Bhí ardcháilíocht an mhúirín muisiriúin a bhí ar fáil sa chéad leath de 2024 ina phríomhspreagadh sa mhéadú ar an méid.

Prátaí

Bhí séasúr 2024 ina shéasúr deacair eile do bharr prátaí in Éirinn mar gheall ar bháisteach leanúnach. Bhí sé déanach mar gheall air sin nuair a cuireadh na barra. Bhí dálaí bainte an fhómhair i bhfad níos fearr ná mar a bhí in 2023, áfach. Bhí roinnt ganntanais prátaí sa slabhra soláthair ón earrach go dtí an samhradh agus tháinig barraí luatha in aibíocht fiú níos déanaí in 2024. Bhí praghsanna níos airde ar an margadh oscailte mar thoradh ar an nganntanas sa soláthar prátaí. Lean costais ionchuir amhail leasacháin, lotnaidicídí, innealra buainte agus rochtain ar thalamh leis na costais táirgthe a mhéadú.

Bhí an aimsir in 2024 ní b'fhabhraí ná mar a bhí in 2023, agus an brú dúchana á laghdú ag samhradh ní ba thirime agus ní ba theo Mar sin féin, chuir lobhadh bog baictéarach agus ráigeanna eatramhacha dúchana isteach ar bharrá áirithe. Taifeadh barra a baineadh go luath torthaí a bhí 10-15% níos ísle. Leathnaigh barra a baineadh níos déanaí go maith, go háirithe sa leath thuaidh den tír. Is é an margadh baile an príomh-mhargadh don tionscal prátaí arbh fhiú €315m é in 2024 ar an leibhéal miondíola.

Barra Taitneamhachta

Measadh go raibh aschur ón earnáil taitneamhachta díreach os cionn €100m de luach gheata na feirme in 2024. Mar thoradh ar fhás gan fasach ar an spéis sa gharraíodóireacht agus ar an gcaiteachas ar gharraíodóireacht le linn phaindéim Covid-19 tháinig méadú ar an gcaiteachas go dtí os cionn €1 billiún ó thomhaltóirí. Tá nósanna caiteachais tagtha ar leibhéal cothrom den chuid is mó. Mar sin féin, tá fíorfás tagtha ar an margadh ó bhí roimh an bpaindéim ann, rud a thugann le tuiscint gur fhág an fócas níos airde ar spásanna lasmuigh le linn Covid-19 oidhreacht bhuan ar dhearcthaí i leith gairdíní. Thaifead gach catagóir fás ar chaiteachas i gcomparáid leis an mbliain 2018. Tharla an t-athrú ba shuntasá i réimse na seirbhísí tírdhrechtaithe atá fós ag fás ó bhí Covid-19 ann.

Tháinig méadú beag ar onnmhairí taitneamhachta in 2024, agus tháinig méadú beag ar onnmhairí go Tuaisceart Éireann. Bhí díolacháin plandaí agus duilliúir seasta, agus tháinig laghdú ar onnmhairí lus an chromchinn. Tá suim mhéadaithe fós sa gharraíodóireacht sa Ríocht Aontaithe, agus tá deiseanna onnmhairiúcháin fós ann sa Tuaisceart. Is é margadh na Ríochta Aontaithe an príomh-mhargadh d'onnmhairí na hÉireann. B'fhiú €20 milliún na díolacháin chuig gach margadh in 2024, arb é sin méadú beag i gcomparáid le 2023.

Cur chun Cinn na Gairneoireachta

Feachtas an Aontais Eorpaigh um Chur Chun Cinn Prátaí ‘Potatoes, Prepare to be Surprised’

Cuireadh tús i mí Eanáir 2023 le feachtas leanúnach prátaí trí bliana arna chómhaoiniú ag an Aontas Eorpach agus ag an tionscal a bhí dírithe ar mhílaoisigh, agus beidh sé ar siúl go dtí mí na Nollag 2025. Tá an feachtas á reáchtáil ar na príomhchainéil meán sóisialta (Meta, Tik Tok, Snapchat, YouTube, Pinterest) agus béim ar leith ar Instagram. Tá trácht á chur ar aghaidh chuig suíomh gréasáin an fheachtais, www.potato.ie, ina n-óstáiltear os cionn 365 oideas spregtha ag prátaí anois (oideas prátaí do gach lá den bhliain).

Feachtas an Aontais Eorpaigh um Chur Chun Cinn Torthaí agus Glasraí ‘Life is Better with Fruit and Vegetables’

Bhí an feachtas arna chómhaoiniú ag an Aontas Eorpach agus ag an tionscal “Life is Better with Fruit and Vegetables” a seoladh i mí an Mhárta 2022 ar siúl go dtí deireadh mhí Feabhra 2025. Ba é b’aídhm don fheachtas an leibhéal eolais i measc na mílaoiseach a mhéadú maidir le tairbhí cothaitheacha, ilúsáideacht, inbhuanaitheacht agus praiticiúlacht torthaí agus glasraí agus mar sin méadú a dhéanamh ar a gcumhacht ceannaigh agus ar thomhaltas torthaí agus glasraí úra, áitiúla agus séasúracha na hÉireann. Féachadh leis an bhfeachtas freisin le mílaoisigh a spreagadh le triail a bhaint as réimse leathan d’oidis shaincheaptha torthaí agus glasraí (65+).

Reáchtáladh an feachtas ar líne go príomha agus bhí a chainéal meán sóisialta (@lifeisbetter.ie) agus suíomh gréasáin tiomnaithe (www.fruitnveg.ie) féin aige. Cuimsíodh ann cur chun cinn séasúrach torthaí boga, sútha talún agus an réimse iomlán de tháirgí séasúracha. Cuimsítear ar an suíomh gréasáin 18 bhfíseán saothróirí áitiúla, sraith físeán de ‘Out of the Ground’, agus cuirtear síos ann ar lucht tacaíochta thionscal an fheachtais, a fheictear ar Léarscáil Saothróirí agus Pacálaithe. Díríodh an pobal ar shuíomh gréasáin an fheachtais trí ghníomhaíocht fógraíochta ar líne thar na trí bliana.

Cur Chun Cinn Muisiriún an Aontais Eorpaigh agus na Ríochta Aontaithe - ‘Make it a Mushroom Moment’

Fuarthas maoiniú trí bliana arna chómhaoiniú ag an Aontas Eorpach le caiteachas bliantúil de €1 milliún chun muisiriún a chur chun cinn i mí Dheireadh Fómhair 2023. Cuireadh tús le gníomhaíocht i mí an Mheithimh 2024 ar an bhfeachtas nua ‘Make It a Mushroom Moment’. Bhain an ghníomhaíocht le caidreamh poiblí, fógraíocht dhigiteach, agus úsáid tionchairí. Rinneadh na cuntais meán sóisialta (Facebook, Instagram agus TikTok) agus an suíomh gréasáin a athbhrandáil. Tá roinnt torthaí suntasacha bainte amach leis an bhfeachtas go dtí seo. Bhí 22 milliún imprisean ar an iomlán ag na 40 postáil ar Instagram, 15 phostáil ar TikTok, agus 25 postáil ar Facebook. Tugadh 38,000 cuairt ar an suíomh gréasáin agus cliceáladh air 116,000 uair go dtí seo.

Feachtas an Aontais Eorpaigh um Chur Chun Cinn Muisiriún “Mushrooms, the Hidden Gem”

Lean an feachtas ag dul chun cinn go seoigh sa dara bliain agus tá aitheantas á bhailiú don obair ó na tíortha rannpháirteacha. In Éirinn, bhí gníomhaíocht ar siúl leis na tionchairí Healthy Fit Bella, Lara Bites, agus Maria Harte agus le comhpháirtithe meán CHAR. Bhí gníomhaíocht ag féile bia i Muineachán i mí Mheán Fómhair 2024. Baineadh úsáid san fheachtas as foilseachán Mushroom Business chun aird a tharraingt ar obair an chur chun cinn don tionscal ar fud na hEorpa agus in Éirinn. Taiscfear iarratas nua ar mhaoiniú AE in 2025. Bhí na torthaí foriomlána go maith - fuarthas 3.5 milliún amharc ar an ‘Mushroom Expedition, A Culinary Delight’, fuarthas 13 milliún imprisean ar ghníomhaíocht tionchairí agus tá 75,000 leantóir bainte amach ar na cainéil meán sóisialta i gcoinne sprioc 80,000.

An Feachtas ‘Best in Season’

Is iad na cuspóirí leis an bhfeachtas ‘Best in Season’ feasacht a mhéadú ar shéasúracht torthaí agus glasraí agus ar na tairbhí a bhaineann le torthaí agus glasraí a ithe, tomhaltóirí a spreagadh chun táirgí úra i séasúr a cheannach agus cócaráil leo agus trácht a threorú chuig an bhféilire idirghníomhach ‘Best In Season’ ar BordBia.ie. I measc phríomhghnéithe an fheachtais tá caidreamh poiblí agus gníomhaíocht ar líne ag baint úsáid as na meáin shóisialta, comhoibríthe tionchairí agus cur chun cinn oideas. Reáchtáladh ceiliúradh bliantúil Lá Náisiúnta na bPrátaí i mí Dheireadh Fómhair 2024 le gníomhaíocht sa chaidreamh poiblí agus na meáin shóisialta, rud a mheall rannpháirtíocht shuntasach ar fud na gcainéal uile.

Sraith Theilifíse Home Grown

Thiúnáil os cionn dhá mhiliún duine isteach chun féachaint ar an dara sraith de HOME GROWN, an clár teilifíse atá urraithe ag Bord Bia a thaispeánann táirgí úra agus plandaí ornáideacha agus earnálacha a bhaineann le gairneoireacht. Craoladh an tsraith thar sheacht seachtaine ar RTÉ a hAon agus ar RTÉ Player, agus ghlac 48 fiontar gairneoireachta ar fud na n-earnálacha páirt sa tsraith agus athchraoladh é trí huair le linn na bliana. Tuairiscíodh i dtaighde meastóireachta tomhaltóra agus tionscail a rinneadh i ndiaidh chraoladh na sraithe feasacht ard ar an gclár, a thábhacht oideachasúil maidir le cur síos a dhéanamh ar an tionscal gairneoireachta agus eolas na dtomhaltóirí ar an réimse táirgí agus plandaí a fhástar go háitiúil a mhéadú.

Clár Scoile

Clár Food Dudes

Cuirtear Scéim Scoile an Aontais Eorpaigh maidir le Torthaí agus Glasraí chun feidhme in Éirinn tríd an gClár Itheacháin Shláintiúil, Food Dudes. Tionscnamh maidir le hathrú iompair dreasaithe fianaise-bhunaithe is ea an Clár ‘Food Dudes’ atá á bhainistiú ag Bord Bia agus á mhaoiniú ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus ag an Aontas Eorpach. Tá sé mar aidhm leis an gClár ‘Food Dudes’ tomhaltas leanúnach torthaí agus glasraí i measc leanaí bunscoile a mhéadú trí sholáthar agus trí bhlaiseadh leanúnach torthaí agus glasraí.

Thar na scoilbhliana 2023/2024, leis an gclár, soláthraíodh torthaí agus glasraí úra, chomh maith le hábhair oideachasúla ar do bhreis agus 1,500 scoil agus 224,000 dalta sa scoilbhliain 23/24. I mí an Mheithimh, tugadh aitheantas do scoileanna sa cheathrú bliain de ‘Food Dudes’ ag imeacht Lá Bronnta lena rannpháirtíocht leanúnach sa chlár a spreagadh. Reáchtáladh na himeachtaí ar bhonn réigiúnach agus bronnadh plaic ar na scoileanna. Le linn an chéad téarma den scoilbhliain 2024/25, ghlac 340 scoil agus níos mó ná 46,000 leanbh páirt ann. Sa scoilbhliain 2024/2025, meastar go mbeidh 1,460 scoil ar an iomlán rannpháirteach.

Incredible Edibles

Is clár scoilbhunaithe é ‘Incredible Edibles’ chun leanaí a spreagadh lena gcuid torthaí agus glasraí féin a fhás ar scoil agus sa bhaile, rud a mhéadóidh feasacht ar a ról i gcothú sláintiúil agus cothrom. Tá an clár á chómhaoiniú ag an tionscal gairneoireachta le tacaíocht ó ranna rialtais agus Bord Bia, agus tá sé á bhainistiú ar leibhéal na scoile ag an gcomhlacht oideachais agraibhia, Agri Aware. In 2024, ghlac 1,592 scoil agus 79,841 dalta páirt sa chlár agus seoladh os cionn 2,000 pacáiste (thart ar 1,800 pacáiste fáis agus 262 pacáiste síolta) chuig na scoileanna rannpháirteacha.

Bhain an clár le gníomhaíocht ar líne agus gníomhaíocht sa scoil ar fud na gcúig phríomhthasc cláir agus i measc na n-imeachtaí, bhí an t-imeachta náisiúnta ‘Meet the Farmer Zoom’, seachtain itheacháin shláintiúil i mí na Bealtaine agus cuairteanna scoile ar Bloom i bPáirc an Fhionnuisce. Seoladh an clár don scoilbhliain 2024/25 i mí Dheireadh Fómhair 2024, agus chuir thart ar 1,800 scoil tús lena ngníomhaíochtaí ó mhí Feabhra 2025.

Healthy Heroes

Is tionscnamh am lóin do bhunscoileanna ó Chumann Báicéirí Aráin na hÉireann agus ó Bhord Bia é Club Lóin Healthy Heroes. Tá sé mar aidhm leis an tionscnamh cuidiú le leanaí a gcuid nósanna itheacháin agus aclaíochta a fheabhsú. Cuireann an clár ar chumas leanaí foghlaim faoi chothú agus a leibhéal gníomhaíochta a chur chun cinn agus spraoi a bheith acu i dtimpeallacht neamhiomaíoch ag an am céanna. Áirítear leis sin, eolas sothuigthe maidir le pirimid an bhia agus maidir lena mbíonn i mbosca lóin oiriúnach chun leanaí a spreagadh lón níos folláine a bheith acu agus chun a bheith níos gníomhaí maidir leis na comhábhair a úsáidtear.

Soláthraíodh an clár in 657 scoil le linn na scoilbhliana 2023/24, agus rinneadh an chuid ba mhó den gníomhaíocht ó mhí Eanáir go mí an Mheithimh 2024. Gach mí den scoilbhliain, roghnaítear scoil mar “Scoil na Míosa”, le caidreamh poiblí áitiúil i ndáil leis an gclár agus na tairbhí a bhaineann le rannpháirtíocht scoileanna agus daltaí. Rinneadh ionadaíocht don chlár freisin ag Bloom 2024 inar cuireadh seisiúin gníomhaíochta i láthair ar an stáitse Budding Bloomers. Tá sé mar aidhm leis an gclár go mbeidh 660 scoil rannpháirteach sa scoilbhliain 2024/25.

An gharraíodóireacht a chur chun cinn

Is é “Let’s Grow” an bhratach faoina gcuirtear chun cinn na gníomhaíochtaí go léir maidir leis an ngarraíodóireacht. Bhí féilire iomlán de phostálacha meán sóisialta ar gach ardán Bhord Bia, agus bhí rúisceanna roghnaithe de gníomhaíocht caidrimh phoiblí ar siúl le linn na bliana inar díródh ar théamaí séasúracha. Le glao láidir ar gníomhú do thomhaltóirí chun pleanáil don bhliain gharraíodóireachta, cuireadh chun cinn pleananna agus liostaí plandála ‘Easy Steps to Dream Gardens’ ar shuíomh gréasáin Bhord Bia a threoraigh tomhaltóirí chuig suíomh gréasáin Bhord Bia chun comhairle agus eolas a fháil. Cuireadh le gníomhaíocht cur chun cinn na garraíodóireachta trí dhá Ghairdín den Scoth a chruthú ag Bloom Bhord Bia 2024.

Cláir Gairneoireachta

Margaíocht agus Nuálaíocht

Faoi Chlár Cúnaimh Margaíochta Bhord Bia, bhain cuideachtaí gairneoireachta leas as deontais in 2024 chun a gcumas margaíochta a fhorbairt agus a fheabhsú.

Bainistíocht Bharainneach

Cabhraíonn prionsabail bainistíochta barainní le gnólachtaí chun táirgiúlacht a mhéadú. Soláthraíodh cúnamh do roinnt gnólachtaí gairneoireachta le linn na bliana. Cuidíonn an clár le cuideachtaí meadarachtaí a bhunú d'fheidhmíocht an ghnólachta, féachann sé ar struchtúir bhainistíochta agus tuairiscithe, agus aithníonn sé na réimsí le haghaidh costais a shábháil agus táirgiúlacht a mhéadú.

Clár Forbartha Onnmhairí Taitneamhachta

Dírítear an Clár Onnmhairí Taitneamhachta ar úinéirí gnólachtaí gairneoireachta taitneamhachtaí a dteastaíonn uathu cur le díolacháin onnmhairí atá ann cheana féin nó dul isteach sna margaí onnmhairithe den chéad uair. Is é gnó na gcuideachtaí sin duilliúr gearrtha, bolgáin agus bláthanna, crainn Nollag agus plandaí gairdín. D'fhreastail a lán daoine ar cheardlann speisialaithe do shaorthóirí crann Nollag i mí Dheireadh Fómhair. San fhómhar, d'fhreastail plandlanna onnmhairiúcháin ar chomhairleacht onnmhairiúcháin phearsantaithe.

Urraíochtaí

Tacaíonn Bord Bia le riachtanais an tionscail gairneoireachta trí urraíocht a sholáthar i gcomhair comhdhálacha, seimineáir agus ceardlanna ábhartha chomh maith le himeachtaí a eagraíonn eagraíochtaí eile a bhfuil baint ag Bord Bia leo. Áiríodh leis sin tacú le haontaí plandaí san earnáil taitneamhachta. Príomhimeacht ba ea an seó trádála GLAS a bhí ar siúl i mBaile Átha Cliath i mí Iúil. Is é Bord Bia an príomhurraitheoir don seó trádála agus tá sé ar an gcoiste eagraithe. Bhí a lán taispeántóirí tionscail ansin ar an lá agus bhí líon mór cuairteoirí ann. Bhí taispeántais ag Bord Bia ag an imeacht, agus thaispeáin siad seirbhísí don tionscal agus tharraing siad aird ar an taighde reatha do na hearnálacha garraíodóireachta.

Orgánach

Gníomhaíochtaí orgánacha

Tá Bord Bia ag leanúint le tacaíocht a thabhairt d'fhás earnáil orgánach na hÉireann in Éirinn agus i bpríomhmhargáí onnmhairiúcháin. In Éirinn, tá an fócas ar níos mó de shiopadóirí na hÉireann a spreagadh chun bia agus deochanna orgánacha na hÉireann a ithe agus a ól ar bhonn níos minice. Sna margaí onnmhairiúcháin, cuirtear an fócas ar chur le feacht trádála na hÉireann mar tháirgeoir bia agus deochanna orgánacha chomh maith le tacú le cliant Bhord Bia le liostáil nua a fháil ar fud Mhór-roinn na hEorpa, na Ríochta Aontaithe agus ar fud margaí idirnáisiúnta.

Plean Straitéiseach Margaíochta Orgánaí Bhord Bia 2024-2028

In 2024, sheol Bord Bia plean straitéiseach margaíochta orgánaí cúig bliana. Tá an straitéis sin ag teacht le straitéis chorparáideach nua Bhord Bia 2025-2028 agus le Straitéis Orgánach Náisiúnta na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara 2024-2030. Forbraíodh an straitéis orgánach trí rannpháirtíocht agus comhairliúchán leanúnach leis an tionscal, lena n-áirítear príomhpháirtithe leasmhara seachtracha, cliantchuideachtaí agus sna feidhmeanna ábhartha uile laistigh de Bhord Bia, lena n-áirítear an fhoireann Forbartha Gnó Domhanda, Léargas agus Pleanáil Straitéiseach, Margaíocht agus Origin Green.

Seoladh um Fheachtas Mairteola agus Uaineola Orgánaí an Aontais Eorpaigh

Sheol Bord Bia Feachtas faisnéise agus oideachais B2B trí bliana um Mairteoil agus Uaineoil Orgánach an Aontais Eorpaigh dar luach €2.7 milliún i mí Mheán Fómhair 2024. Dírítear an feachtas ar cheithre mhargadh onnmhairiúcháin ardacmhainneachta: An Ostair, an Bheilg, an Ghearmáin agus an tSualainn agus mairfidh sé go dtí mí an Mheithimh 2027. Ó mhí Mheán Fómhair go mí na Nollag 2024, sholáthair Bord Bia trí sheó trádála, trí cinn sna meáin mhargaidh agus imeachtaí máistir-ranganna trádála orgánaí, cuairt ceannaitheora isteach ó mhiondíoltóir Gearmánach agus suíomh gréasáin nua B2B a fhorbairt.

Misean Trádála

Sholáthair Bord Bia dhá mhisean trádála orgánaí in 2024 leis an Aire Stáit le haghaidh Úsáid Talún agus Bithéagsúlacht Pippa Hackett. Soláthraíodh an chéad cheann i mí Feabhra agus ba é seo cuairt ar Sheastán Orgánach na hÉireann ag seó trádála Biofach sa Ghearmáin. Mar chuid den chuairt sin, soláthraíodh ceithre chruinniú le custaiméirí agus le páirtithe leasmhara. Bhí an dara misean trádála ar siúl i gcomhthráth le seoladh Fheachtas Mairteola agus Uaineola Orgánaí an Aontais Eorpaigh sa Ghearmáin i mí Mheán Fómhair lenar bhain cuairt ar sheastán mairteola agus uaineola orgánaí na hÉireann ag Coinbhinsiún 'Rolling Pin' agus imeacht seolta mheáin na Gearmáine.

Seónna Trádála

In 2024, sholáthair Bord Bia ceithre sheó trádála. Soláthraíodh trí cinn acu sin trí fheachtas Mairteola agus Uaineola Orgánaí an Aontais Eorpaigh sa Ghearmáin, san Ostair agus sa tSualainn agus fócas ar mhairteoil agus uaineoil orgánach na hÉireann. Ba é an ceathrú seó trádála seastán orgánach na hÉireann ag seó trádála Biofach sa Ghearmáin. Is é sin an príomhsheó trádála orgánaí ar fud an domhain agus bhí ochtar cliant ag Bord Bia a sholáthair taispeántais. Rinne na cliant sin ionadaíocht do na hearnálacha um fheoil, déiríocht, bia mara agus PCF orgánach.

Feachtas 'More-ganic'

I mí na Bealtaine 2024, sholáthair Bord Bia feachtas tomhaltóra ceithre seachtaine sa mhargadh baile. Is é an feachtas 'More-ganic' an fócas gníomhaíochta margaióchta tomhaltóirí do Bhord Bia in Éirinn agus baineadh leas san feachtas as roinnt pointí teagmhála tomhaltóirí, lena n-áirítear fógraí ar líne, as baile (OOH), raidió agus físeáin ar éileamh (RTÉ Player, SkyPlayer, Youtube). Fuarthas príomhshuíomhanna 'as baile' i meascán de limistéir ardtionchar do shiopadóirí agus de phríomhshuíomhanna miondíola lasmuigh, lena n-áirítear POS miondíola ag bealaí isteach miondíola. D'éirigh go han-mhaith leis an bhfeachtas 'More-ganic' maidir le hardtionchar margaióchta a bhaint amach agus tionchar dearfach a imirt ar shiopadóirí orgánacha in Éirinn.

Taighde Orgánach Uile-Eorpach

Sholáthair Bord Bia tionscadal taighde margaidh orgánaigh uile-Eorpach sa chéad leath de 2024. Chlúdaigh an taighde seacht margadh onnmhairiúcháin ardacmhainneachta (an Bheilg, an Fhrainc, an Ghearmáin, an Ísiltír, an Ostair, an tSualainn agus an Ríocht Aontaithe). Trí na céimeanna taighde, ghlac lucht trádála agus tomhaltóirí araon páirt ann, lena n-áirítear 20 dian-agallamh trádála agus 10,500 siopadóir orgánach (1,500 in aghaidh an mhargaidh). Scaipeadh torthaí an taighde trí dheic uile-Eorpach agus seacht miontuarascáil mhargaidh ina gclúdaítear deighilt siopadóirí orgánacha, mionscrúdú catagóirí agus miondíoltóirí.

Seimineár Ghréasáin Cliant

Lena chinntiú go ndearna na cliaint an taighde uile-Eorpach a uasmhéadú, sholáthair Bord Bia seimineár gréasáin dírithe ar chliant inar tarraingíodh aird ar thorthaí an taighde agus inar míníodh conas is féidir le cliant úsáid a bhaint as an taighde chun tacú lena bpleananna margaidh onnmhairiúcháin féin. D'fhreastail 40 duine ar an seimineár gréasáin.

Imeachtaí Tomhaltóirí

In Bloom 2024, d'óstáil Bord Bia 11 chliant orgánach Éireannach ag Bloom sa choirnéal tiomanta orgánach sa Mhargadh Bia. Ba é sin an t-aon limistéar laistigh den Sráidbhaile Bia ag a raibh brandáil lastuas chun cuidiú leis na cliant orgánacha raibh taispeántais acu aithint. Chomh maith leis sin, trasna ón Sráidbhaile Bia, bhí gairdín orgánach a soláthraíodh trí Fhoireann Gairneoireachta Bhord Bia agus an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. Fuair Bord Bia sliotáin chainte freisin do gach taispeántóir orgánach ar an ardán Inbhuanaitheachta.

Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara

Tá Bord Bia rannpháirteach san Fhóram um Straitéis Orgánach ag a bhfuil ionadaíocht ar fud na hearnála orgánaí le 30 comhalta ar páirtithe leasmhara iad a mbíonn cruinniú acu gach cúpla mí. Tionóltar cruinnithe gach dhá nó trí mhí. Ag gach cruinniú, déanann Bord Bia cur i láthair maidir leis na forbairtí margaidh is déanaí agus na treochothaí tomhaltóirí is déanaí. Le linn 2024, ghlac Bord Bia páirt i bhforbairt Straitéis Orgánach Náisiúnta nua na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara 2024-2030. Lena chois sin, thacaigh Bord Bia le príomhpháirtithe leasmhara orgánacha trí chur i láthair a dhéanamh ag roinnt Siúlóidí Feirme Náisiúnta de chuid Teagasc, seisiúin oideachais comhairleoirí ACA, cruinnithe grúpa táirgeoirí orgánacha agus príomhchomhdhálacha eanála amhail Biofarm 2024.

An Comórtas Náisiúnta Treabhdóireachta

Ag an gComórtas Náisiúnta Treabhdóireachta, sholáthair Bord Bia taispeántais sa Sráidbhaile Orgánach. Ba dheis é sin do Bhord Bia an tsraith gníomhaíochtaí atá á soláthar ag Bord Bia chun tacú le hearnáil orgánach na hÉireann a chur in iúl d'fheirmeoirí orgánacha.

Cur Chun Cinn Margaí Onnmhairiúcháin

Chuir Bord Bia roinnt tionscnaimh orgánacha Éireannacha i gcrích thar mhargaí onnmhairiúcháin tosaíochta, lena n-áirítear an Ríocht Aontaithe agus Mór-Roinn na hEorpa. I measc na bhfeachtas, tá cur chun cinn mhairteoil orgánach na hÉireann i miondíoltóirí ar nós Vomar san Ísiltír agus Ocado sa Ríocht Aontaithe. Le cur chun cinn dá leithéid, tugtar tacaíocht do phríomhliostaí orgánacha na hÉireann leis na custaiméirí onnmhairiúcháin is straitéisí san earnáil agus ag an am céanna, cuireann sé le feasacht siopadóirí ar agra-tháirgí orgánacha na hÉireann.

Cur Chun Cinn an Bhia Mara Orgánaigh, an Fhrainc

Bhí an feachtas i bhformáid dhigiteach den chuid ba mhó agus bhí físeán cur chun cinn maidir le bradáin orgánacha Éireannacha de chuid Bhord Bia á reáchtáil thar réimse ardáin meán ar líne sa Fhrainc, ag spríocdhíriú ar thomhaltóirí bia agus bia mara orgánaí. Chun é sin a chomhlánú, roinneadh lipéad ar phacáiste le soláthraithe bradáin Éireannach chuig margadh na Fraince. Leis an lipéad sin, tugadh infheictheacht bhreise do bhunadh na hÉireann sa siopa agus nasc an cód MF le leathanach lamairne bradáin orgánach Bhord Bia ag <https://www.irishfoodanddrink.com/saumon-bio-irlandais/> áit ar féidir le tomhaltóirí léamh faoi bhradáin orgánacha Éireannacha agus an réamhfhógra a fheiceáil ina iomláine. Leis an ngreamán sin ar an bpacáiste, tugadh infheictheacht iontach don bhranda agus chuidigh sé le feasacht a mhúscailt agus dílseacht a chothú do bhradáin orgánacha Éireannach i margadh na Fraince.

Origin Green

Tiomantas Bhord Bia don Inbhuanaitheacht

Léirítear le tiomantas Bhord Bia d'inbhuanaitheacht thionscal bia, deochanna agus gairneoireachta na hÉireann trí fhorbairt agus teacht chun chinn leanúnach an chlár Origin Green. Leis an gclár Origin Green, cuirtear ar chumas thionscal bia na hÉireann spriocanna inbhuanaitheachta intomhaiste a shocrú agus a bhaint amach lena dtugtar meas ar an gcomhshaol agus a fhreastalaíonn ar phobail áitiúla ar bhealach níos éifeachtaí.

Baineann sé le tomhas agus feabhas a dhéanamh ar bhonn leanúnach, agus creidiúnú agus fíorú neamhspleách a chur i ngach céim den slabhra soláthair. Comhoibríonn Bord Bia tríd an gclár Origin Green, le os cionn 60,000 feirm agus os cionn 300 príomhchuideachta bia agus deochanna de chuid na hÉireann chun inbhuanaitheacht an bhia a tháirgeann siad a chruthú agus a fheabhsú chun freastal ar riachtanais custaiméirí agus tomhaltóirí ar fud an domhain atá ag athrú. Tá 90% d'onnmhairí bia agus deochanna na hÉireann ina mbaill de Verified Origin.

Tacaíonn Origin Green leis an tionscal bia, deochanna agus gairneoireachta trí chaighdeáin atá chun tosaigh sa mhargadh a oibriú agus a fhorbairt, trí threoir, uirlisí agus méadracht a sholáthar chun feabhas a chur ar inbhuanaitheacht, agus trí dhea-chleachtais agus aitheantas sa mhargadh a spreagadh.

Origin Green - D'Fheirmeoirí

Comhpháirt ríthábhachtach den chlár Origin Green is ea measúnuithe a dhéanamh ar an bhfeirm. Is féidir measúnuithe inbhuanaitheachta a chur i bhfeidhm ar leibhéal na feirme mar gheall ar bhonneagar dearbhaithe cáilíochta Bhord Bia atá ann cheana agus atá i bhfeidhm le breis agus 20 bliain. Leis an mbonneagar sin, éascaíodh soláthar níos mó ná 980 iniúchadh feirme gach seachtain in 2024 arna ndéanamh ag foireann de bheagnach 120 iniúcháir feirme neamhspleách. Go dtí seo, tá os cionn 330,000 measúnú carbóin déanta ar fheirmeacha mairteola agus déiríochta.

Dearadh na scéimeanna chun cleachtais feirmeoireachta a mheasúnú agus sonraí a thairgeadh chun inbhuanaitheacht fheirmeoireacht na hÉireann a léiriú ar bhealach córasach ar leibhéal na feirme aonair, agus ar an dóigh sin an cruthúnas riachtanach a sholáthar do chustaiméirí gur táirgeadh táirgí feirme Éireannacha faoi chritéir inbhuanaitheachta agus dearbhaithe cáilíochta. Bunaíodh na scéimeanna ar an dea-chleachtas feirmeoireachta agus próiseála, an reachtaíocht reatha, treoirilínte tionscail ábhartha agus caighdeáin idirnáisiúnta, agus cuimsítear iad i raon feidhme creidiúnaithe Bhord Bia go ISO 17065:2012 le Bord Náisiúnta na hÉireann um Chreidiúnú (INAB).

Ballraíocht

Ar fud na scéimeanna táirgeoirí éagsúla, críochnaíodh 51,018 iniúchadh in 2024. As sin, rinneadh 38,576 iniúchadh in aghaidh an Chaighdeáin Dearbhaithe Mairteola agus Uaineola Inbhuanaithe agus 10,738 eile in aghaidh an Chaighdeáin Dearbhaithe um Dhéiríocht Inbhuanaithe.

Bhí ballraíocht na scéimeanna táirgeoirí príomhúla ag deireadh 2024 mar a leanas:

Scéim	Baill de réir na Scéime
Scéim um Dhearbhú Mairteola agus Uaineola Inbhuanaithe (SBLAS)	59,783
Scéim um Dhearbhú Déiríochta Inbhuanaithe (SDAS)	15,642
Scéim um Dhearbhú Uibheacha Inbhuanaithe (SDAS)	336
Scéim um Dhearbhú Táirgí Éanlaithe Inbhuanaithe (SPPAS)	562
Scéim um Dhearbhú Gairneoireachta Inbhuanaithe (SHAS)	249

Origin Green - Do Dhéantóirí, don Mhiondíol agus don tSeirbhís Bia

Maidir le seirbhísí déantúsaíochta, miondíola agus bia, is é fócas an chlár Origin Green plean inbhuanaitheachta a fhorbairt ina mbeidh spriocanna soiléire, intomhaiste faoi cheangal ama i gcomhréir le Cairt Inbhuanaitheachta Origin Green. Mar chuid den phróiseas sin, geallann gach cuideachta rannpháirteach go bhforbróidh siad plean inbhuanaitheachta ilbhliantúil dá ngnó. Leagtar amach sa phlean sin spriocanna láidre intomhaiste a bhaineann lena ngnó i dtír príomhréimse, is ea sin, foinsiú amhábhbar, próisis déantúsaíochta agus inbhuanaitheacht shóisialta. Tugann cuideachtaí faoi phróiseas forbartha plean ilchéime lena chinntiú go roghnóidh siad spriocanna uailmhianacha, tacaíthe ag ceardlanna inbhuanaitheachta, comhairliúcháin le meantóir inbhuanaitheachta agus aiseolas ó Bhord Bia. Déantar plean bhaill uile Origin Green a fhíorú go neamhspleách, agus déanann Arthian, príomhchuideachta iniúcháireachta, fíoraíthe, tástála agus deimhniúcháin domhanda athbhreithniú agus monatóireacht ar spriocanna le haghaidh feabhas leanúnach ar bhonn bliantúil.

Le faomhadh ó Arthian, tugtar le fios go gcomhlíonann plean inbhuanaitheachta Origin Green cuideachta na híoschaighdeáin a theastaíonn chun ballraíocht Origin Green a bhaint amach. Is gné ríthábhachtach lárnach den chlár é fíorú neamhspleách a dhéanamh ar phleananna Origin Green. I ndiaidh mionchoigeartaithe leanúnaigh a dhéanamh ar phleananna, ní mór do bhaill Origin Green athbhreithniú cuimsitheach ar a bpleananna inbhuanaitheachta a chur isteach go bliantúil chun aird a tharraingt ar dhul chun cinn i gcoinne na spriocanna atá leagtha síos.

Ballraíocht Óir Origin Green

In 2024, bronnadh Ballraíocht Óir ar 110 cuideachta chomhlach Origin Green don bhliain. Bronntar Ballraíocht Óir ar chuideachtaí comhlacha a sháraigh a bhfeidhmíocht bhliantúil maidir lena spriocanna inbhuanaitheachta i réimsí amhail foinsiú amhábhair; éifeachtúlacht uisce agus fuinnimh; laghdú dramhaíola; pacáistiú; agus inbhuanaitheacht shóisialta, bunaithe ar mheasúnú arna dhéanamh ag Arthian.

Gach bliain, tá méadú tagtha ar líon na ndámhachtaithe, rud a léiríonn líon na gcuideachtaí Éireannacha atá tiomanta d'inhuanaitheacht in earnáil bia agus deochanna na hÉireann.

Tháinig an líon gan fasach de chuideachtaí ag a bhfuil Ballraíochta Óir in 2024 ó 24 contae ar fud na hÉireann agus déanann siad ionadaíocht d'earnálacha, lena n-áirítear déiríocht, feoil, bia mara agus dobharshaothrú, milseogra, deochanna agus gairneoireacht. Is fiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna) iad seachtó a hocht faoin gcéad (78%) de Bhail Óir. Léirítear leis sin na fíoriarrachtaí agus an paisean atá ag gnólachtaí beaga i dtreo cleachtais inbhuanaithe a fhorbairt.

Tugann na Bail Óir inspioráid do chuideachtaí comhlachta eile a ndéantar cur síos orthu mar shamplaí den scoth do chustaiméirí trí shuíomh gréasáin Origin Green, cás-staidéir, cuir i láthair comhghleacaithe, trádáil, gnó agus preas réigiúnach.

Seimineár Inbhuanaitheachta Origin Green

I mí Dheireadh Fómhair 2024, d'oscail Charlie McConalogue T.D., an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara an Seimineár Inbhuanaitheachta bliantúil Origin Green go foirmiúil. D'fhreastail an líon is airde daoine air chun éisteacht le príomhchainteoirí ar maidin agus tráthnóna ar nós Hakan Nordkvist, Príomhfheidhmeannach Net Zero Company (iar-Cheann na Nuálaíochta Inbhuanaithe ag Ikea); Peter Cosgrove, Bunaitheoir Futurewise; agus Gavin Barwell, Comhairleoir Sinsearach le PwC agus díospóireachtaí painéil le baill Origin Green. Fógraíodh Baill Óir 2024 ag an imeacht sin freisin.

Straitéis Origin Green: Faoi Chumhacht Comhpháirtíochta

Ó seoladh é in 2012, thacaigh Origin Green le dul chun cinn ar thuras thionscal bia agus deochanna na hÉireann chuig todhcháí níos inbhuanaithe, rud a chruthaíonn pointe difreála i margaí onnmhairiúcháin. Is í uailmhian straitéiseach Bhord Bia don chéad 10 mbliana eile luach a ghabháil sa mhargadh trí thógáil ar láidreacht na hÉireann san inbhuanaitheacht. Leis an Straitéis Origin Green, faoi Chumhacht Comhpháirtíochta, aithnítear go bhfuil sé ríthábhachtach comhoibriú a chothú le heagraíochtaí a bhfuil an dearcadh céanna acu agus atá againne chun go mbainfidh Origin Green an leibhéal nua uailmhéine a theastaíonn ón tionscadal amach.

Le linn na bliana, díródh an obair trí chuspóir straitéiseacha an chláir a bhaint amach.

Trí na cuspóirí sin a bhaint amach, cinnteofar go leanfaidh Origin Green ag forbairt, ag méadú agus ag coinneáil a shuímh cheannasaigh. Is é Origin Green an t-aon chláir náisiúnta inbhuanaitheachta bia agus deochanna ar domhan a spreagann feabhsuithe inbhuanaitheachta ar fud an tslabhra soláthair ar fad ar leibhéal náisiúnta.

Cuspóir Uimhir 1: Príomhchaighdeán Mhargaidh a Fheidhmiú agus a Fhorbairt

Tá sé ríthábhachtach go leanfaidh Bord Bia le forbairt agus feidhmiú caighdeán a éascú a fhreagraíonn d'éilimh an mhargaidh agus a spreagann feabhsuithe inbhuanaitheachta. Le caighdeán dá leithéid, éascaítear éilimh infhíoraithe a fhorbairt maidir le bia agus deochanna a tháirgtear trí chóras deimhnithe. Tá forbairt agus tacaíochtaí forbartha feirme agus comhlachta ar an bpríomhshásra lena spreagann Bord Bia treallús feabhas ar inbhuanaitheacht.

Bunchaighdeán maidir le Táirgeoirí Príomhúla Bhord Bia

In 2023, chuir Bord Bia tús le próiseas athbhreithnithe caighdeán teicniúil. Is éard atá i gceist leis sin ná athbhreithniú a dhéanamh ar gach caighdeán maidir le táirgeoirí príomhúla i gCaighdeán Táirgeora Origin Green comhdhlúite amháin le páirtithe leasmhara. Le linn 2024, leanadh den phróiseas sin le 17 gcruinniú earnála de chuid an Choiste Chomhairligh Theicniúil (TAC) maidir le raon feidhme mairteola, uaineola, déiríochta, uibheacha agus muiceola.

Glac na TACanna earnála le haghaidh mairteola, uaineola agus déiríochta leis an dréacht-fhoclaíocht lena cur ar bhonn píolótach ag deireadh 2024. Cuirfear tús leis na cláir phíolótacha sin in 2025. Leanfar ar aghaidh in 2025 le dréacht-fhoclaíocht a fhorbairt le haghaidh raonta feidhme eile um Caighdeán Táirgeoirí Origin Green, mar atá, gairneoireacht, éanlaith chlóis, uibheacha agus muca. Cloífidh gach raon feidhme faoin gCaighdeán Táirgeoirí Origin Green nua leis an gcur chuige céanna maidir le foclaíocht chomhaontaithe a thabhairt chun críche. Cuirfear gach raon feidhme trí chéim iniúchóireachta píolótach, rud a éascóidh aiseolas faoi na critéir iniúchóireachta, faoin gcur chuige agus faoin tuiscint, sula gcuirfear de chúram ar na TACanna an fhoclaíocht deiridh a chomhaontú.

Caighdeán maidir le Beathú Féir

Sheol Bord Bia Caighdeán maidir le Beathú Féir do mhairteoil agus déiríocht in 2020, an chéad uair ar domhan a seoladh é ar scála náisiúnta. Leis an gCaighdeán sin, is féidir rianú agus fíorú a dhéanamh ar chéatadán an fhéir a itear i gcothú tréada déiríochta agus mairteola na hÉireann. Nascann beagnach leath na dtomhaltóirí domhanda Éire le mairteoil agus déiríochta a bheathaítear le féir. Mar sin, forbraíodh an caighdeán mar fhreagra díreach ar éileamh idirnáisiúnta atá ag méadú ó thomhaltóirí agus ó chustaiméirí.

I mí na Samhna 2023, bhronn an Coimisiún Eorpach stádas PGI uile-oileáin mairteola a bheathaítear le féir in Éirinn. Is gné lárnach den phróiseas fóraithe laistigh den tsonraíocht PGI é Caighdeán Mairteola Beathaithe Féir Bhord Bia. Le linn 2024, thug foireann Origin Green tacaíocht do phróiseálaithe chun na cláir PGI agus Grass Fed a thuiscint trí thacaíocht theicniúil agus margaidh, iniúchóireacht, forbairt tuisceana ar na cineálacha éagsúla slabhra soláthair agus beart úsáide lógó a sholáthar.

Torthaí maidir le Lorg Carbóin

In 2024, rinneadh nuashonrú modheolaíochta ar na samhlacha um measúnú saolré (LCA) mairteola agus déiríochta chun deimhniú an Iontaobhais Charbóin de réir caighdeán idirnáisiúnta a choinneáil. Tá na samhlacha LCA deimhnithe de réir PAS 2050 agus ISO 14067 anois. Ní hamháin go bhfuil na nuashonruithe modheolaíochta ar na samhlacha LCA ábhartha maidir le deimhniú a choinneáil, ach cinntítear leo freisin go bhfuil na ríomhanna ag teacht leis an eolaíocht is fearr atá ar fáil agus go bhfuil siad ag teacht leis an táirgeadh talmhaíochta in Éirinn.

Tá laghdú 12% déanta ag comhaltaí SDAS ar a meánlorg carbóin ó cuireadh tús le lorg carbóin a ríomh sa bhliain 2013. Tá meánlorg carbóin SDAS ag 0.97kg CO₂e/kg de FPCM agus tá lorg carbóin de 0.67kg CO₂e/kg den FPCM ag 10% is airde de thréada SDAS.

Rinne comhaltaí SBLAS laghdú 17% ar a meánlorg carbóin ó cuireadh tús le lorg carbóin a ríomh sa bhliain 2013. Is é 10.05% CO₂e/kg meánlorg carbóin SBLAS maidir le breisiú beomheáchain SBLAS agus lorg carbóin beomheáchain de 6.85 kg CO₂e/kg ag an 10% is airde de thréada SBLAS.

Ríomh maidir le Lorg Carbóin Tugtha Chun Críche	SBLAS	SDAS	Iomlán
2024	32,613	9,332	41,945
Go dtí seo	327,660	96,834	424,494

Caighdeán do Phróiseálaí Bia

Osclaíodh an Caighdeán maidir le Próiseálaithe Bia d'athbheithniú teicniúil eatramhach in 2024 mar fhreagra ar athruithe ar rialacháin maidir le haosú tirim feola agus nuashonrú ar an gClár Náisiúnta um Rialú Salmonella Muc (NPSCP). Glacadh le dréacht-fhoclaíocht le páirtithe leasmhara maidir leis na nuashonruithe riachtanacha in 2024. Ach, mar a aontaíodh, ní chuirfear na nuashonruithe i bhfeidhm go dtí go bhfoilseofar an NPSCP deiridh a bhfuiltear ag súil leis ag tús 2025.

Cuspóir Uimhir 2: Treoir, Uirlisí agus Méadaracht a chur ar fáil chun Feabhas ar an Inbhuanaitheacht a Spreagadh

Cuid bhunúsach de Origin Green is ea tacú le déantóirí bia agus deochanna na hÉireann chun spriocanna inbhuanaitheachta uailmhianacha a shocrú agus a bhaint amach. Tá uirlisí agus acmhainní éagsúla ar fáil do chuideachtaí rannpháirteacha agus iad ag obair chun fíorú iomlán a bhaint amach, chomh maith lena stádas baill fíoraithe a choinneáil bliain ar bhliain. I measc na dtacaíochtaí a bhí ar fáil in 2024, bhí:

Forbairt Plean Origin Green

Tá baill déantúsaíochta bia agus deochanna Origin Green, seirbhís bia agus miondíola tiomanta do mheascán éigeantach de spriocréimsí atá sonraithe sa Chairt Origin Green. Leis an gCart, ceanglaítear ar thionscal bia, deochanna agus gairneoireachta na hÉireann dul i ngleic go díreach agus go tréan leis na dúshláin a bhaineann le táirgeadh inbhuanaithe: ionchuir fuinnimh a laghdú chun a lorg carbóin foriomlán a laghdú agus a dtionchar ar an gcomhshaol a mhaolú.

Tá na réimsí éigeantacha, óna socraítear spriocanna, mar bhonn faoin bplean inbhuanaitheachta cúig bliana gnó. Sanntar meantóirí aghaidh ar aghaidh do gach cuideachta Origin Green chun cuidiú le pleananna inbhuanaitheachta a dhréachtú agus le hathbhreithnithe bliantúla a chur i gcrích. Cuireann na meantóirí sin tacaíocht agus treoir ar fáil le linn an phróisis ar bhonn cuideachta aonair chun seirbhís shaincheaptha a chinntiú. Déanann Arthian gach plean agus athbhreithniú bliantúil a fhíorú go neamhspleách lena chinntiú go bhfuil na spriocanna inmharthana agus láidir. Déantar athbhreithniú neamhspleách gach bliain ar gach plean agus déantar monatóireacht orthu maidir le dul chun cinn i gcoinne na spriocanna atá leagtha síos. Faoi dheireadh 2024, bhí thart ar 340 cuideachta chomhlach fíoraithe ag Origin Green.

Acadamh Origin Green

Soláthraíonn Acadamh Origin Green sraith tacaíochtaí do bhaill Origin Green ar bhonn aghaidh ar aghaidh, ar bhonn earnáilsonrach agus ar bhonn leibhéal na gclár. Comhtháthóidh sé tacaíochtaí inbhuanaitheachta Origin Green atá ann cheana, lena n-áirítear os cionn 20 seimineár gréasáin maidir le treoir inbhuanaitheachta a thionólfar i gcomhar le saineolaithe inbhuanaitheachta, cuideachtaí agus eagraíochtaí comhpháirtíochta; níos mó ná 10 ndoiciméad treorach d'ábhair inbhuanaitheachta agus réimse cumarsáide agus tacaíochtaí margaíochta.

Go tábhachtach, cuireann an tAcadamh ardán ar fáil do bhaill agus do cheannairí Origin Green chun smaointe nua a mhalartú agus smaointeoireacht nua a chothú i ndáil leis na dúshláin is práinní a bhaineann le hinbhuanaitheacht sa lá atá inniu ann.

Tá an tAcadamh comhdhéanta de na cúig shruth oibre seo a leanas:

- 1 Treoir um Sprioc Inbhuanaitheachta
- 2 Cláir Conairí
- 3 Malartuithe Eolais
- 4 Fóraim Tionscail
- 5 Litearthacht Aeráide agus Cumarsáid

1 Treoir um Sprioc Inbhuanaitheachta

Soláthraíonn Origin Green treoir dhoiciméid sprice inbhuanaitheachta do chuideachtaí chun cuidiú leo a bpleananna Origin Green a fhorbairt agus a dtuiscint ar riachtanais tuairiscithe rialála ESG a fheabhsú. Tá treoir cruthaithe ag Bord Bia thar na blianta maidir le hábhair inbhuanaitheachta éagsúla, lena n-áirítear astaíochtaí, uisce, pacáistíú, agus dramhaíl bia, i measc nithe eile. Forbraíodh na treoracha sin i gcomhar le saineolaithe inbhuanaitheachta seachtracha. In 2024, d'fhorbair Origin Green an treoir seo a leanas:

Conairí chun Forbairt agus Tuairisciú Straitéise Bithéagsúlachta a Éascú

Leis an tuarascáil sin, tugtar forléargas cuimsitheach do bhaill Origin Green ar na creatáí bithéagsúlachta atá le teacht chun tacú le riachtanais na mball tuairisciú i gcoinne creatáí bithéagsúlachta agus/nó eacnamaíocha, sóisialta agus rialachais (ESG) atá ann cheana. Soláthraítear leis an tuarascáil céimeanna mionsonraithe chun straitéisí bithéagsúlachta a fhorbairt agus a ghníomhachtú thar chúig phríomhchéim,

Measúnachtaí Ábharthachta Dúbailte - Earnálacha Déiríochta agus Mairteola na hÉireann

Ceanglaítear leis an Treoir maidir le Tuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáideach (CSRD) ar chuideachtaí móra agus ar FBManna tuairisc a thabhairt maidir lena bhfeidhmíocht inbhuanaitheachta agus sonraí caighdeánaithe a sholáthar ina leith, bunaithe ar na ceanglais um nochtadh atá leagtha amach sna Caighdeáin Eorpacha maidir le Tuairisciú um Inbhuanaitheacht (ESRS).

Ceann de phríomhchodanna den ESRS ná measúnú ábharthachta dúbailte a dhéanamh. Coincheap is ea an ábharthacht dhúbailte laistigh de thuairisciú inbhuanaitheachta lena n-aithnítear an tábhacht a bhaineann le breithniú a dhéanamh ar an tionchar airgeadais a imríonn tosca comhshaoil, sóisialta agus rialachais (ESG) ar chuideachta (ábharthacht airgeadais) agus tionchar ghníomhaíochtaí na cuideachta ar an ngeilleagar, ar an gcomhshaoil agus ar an tsochaí i gcoitinne (ábharthacht tionchair). Le hábharthacht dhúbailte, socraítear an raon feidhme maidir le nochtadh inbhuanaitheachta agus tá sí bunaithe ar mheasúnú ar thionchair, rioscaí agus deiseanna iarbhír agus ionchasacha.

TChun tacú le hearnálacha mairteola agus déiríochta na hÉireann tuiscint níos fearr a fhorbairt ar an bpróiseas forbartha maidir le measúnú ábharthachta dúbailte, choimisiúnaigh Origin Green dhá thuarascáil ar leith maidir le measúnú ábharthachta dúbailte d'earnálacha mairteola agus déiríochta na hÉireann. Soláthraítear sna tuarascálacha treoir línte soiléire comhsheasmhacha don tionscal chun measúnú ábharthachta dúbailte a dhéanamh a chomhlíonann ceanglais tuairiscithe rialála CSRD.

Conairí chuig Feabhsú Táirge: Sláinte agus Cothú

Ó 2022 i leith, ceanglaítear ar bhaill Origin Green ar leibhéal Shraith 1, Shraith 2 agus Shraith 3 sprioc shainordaitheach um Shláinte agus Cothú Táirgí a shocrú. Ní mór do chomhaltaí nach bhfuil ábalta sprioc maidir le Sláinte agus Cothú Táirge a shocrú údar oiriúnach a thabhairt maidir leis an bhfáth go bhfuil sé sin amhlaidh agus ní mór dóibh sprioc inbhuanaitheachta sóisialta eile a shocrú, más féidir. Léirítear leis an treoir sin straitéisí do tháirgeoirí bia chun feabhas a chur ar cháilíocht chothaitheach na mbianna próiseáilte chun spriocanna láidre agus inchreidte maidir le Sláinte agus Cothú Táirge Origin Green a shocrú. Forbraíodh an treoir chun teacht le huailmhianta an Treochláir um Athchóiriú Táirgí Bia agus fuarthas ionchur ó Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (FSAI).

Pleananna Uile-Éireann um Pailneoirí

Tugann an Plean Uile-Éireann um Pailneoirí (AIPP) earnálacha éagsúla le chéile chun tírdhreach a thacaíonn le pailneoirí a chruthú ar fud oileán na hÉireann. Spreagtar leis an bplean, atá faoi stiúir Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta, gnólachtaí den uile mhéid chun tacú le pailneoirí. Trí ghníomhaíocht a ghealladh, cuireann na heagraíochtaí sin le spriocanna níos leithne a bhaineann le hinbhuanaitheacht éiceachórais, le tacaíocht talmhaíochta agus le slándáil bia.

In 2024, chómhainigh Bord Bia Oifigeach Bithéagsúlachta Agraighnó tiomnaithe de chuid AIPP chun saineolas agus treoir a sholáthar maidir le spriocanna bithéagsúlachta chuideachtaí comhlacha Origin Green. Baineann lucht tacaíochta gnó an AIPP leas as réimse buntáistí ó chreat simplí, soláimhsithe ag baint úsáid as gníomhaíochtaí fianaise-bhunaithe agus acmhainní compánacha chun cuidiú le cinnteoireacht go sásra athbhreithnithe bliantúil lena n-áirítear tairseach léarscáilithe bithéagsúlachta GIS-bhunaithe atá ar fáil go poiblí. Leis an tionscnamh, soláthraítear uirlisí freisin do ghnólachtaí chun athruithe ar phailineoirí le himeacht ama a shainaithint, a thomhas agus monatóireacht a dhéanamh orthu, rud a chuirfidh gníomhaíochtaí dearfacha ar chostas íseal a bheidh saincheaptha do gach cineál gnó.

2 Cláir Conairí

Príomh-chomhpháirt d'Acadamh Origin Green is ea seoladh na gclár oiliúna sainiúla inbhuanaitheachta bia agus deochanna 'Cláir Conairí'. Chuaigh Bord Bia i gcomhpháirtíocht le Skillnet Ireland agus Sustainable Enterprise Skillnet chun sraith cláir oiliúna ar théama na hinbhuanaitheachta a fhorbairt do bhaill Origin Green. Baineann na cláir sin go príomha le hionadaithe chuideachta comhlacha Origin Green atá freagrach as plean Origin Green a gcuideachta a fhorbairt.

Clár um Chonairí chuig Glan-nialasacht

Leis an gclár sin, tugtar an t-eolas agus an saineolas do rannpháirtithe chun iad a chumasú chun oiriúnú do thírdhreach casta na n-astaíochtaí agus na riachtanas tuairiscithe. Go sonrach, soláthraítear an tuiscint is gá do rannpháirtithe leis chun máistirphlean a fhorbairt chun tuairisciú astaíochtaí Origin Green a dhéanamh agus chun tabhairt faoi cheanglais tuairiscithe um athrú aeráide na Treorach maidir le Tuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáideach (CSRD). Le linn an chláir, beidh rochtain ag rannpháirtithe ar thaighde faoi stiúir an tionscail, ar dhea-chleachtais idirnáisiúnta, ar chaighdeán, ar uirlisí agus ar chás-staidéir sa saol mar atá.

Conairí chuig Pacáistiú Inbhuanaithe

Dearadh an clár seo chun an saineolas a thabhairt do rannpháirtithe chun cleachtais pacáistithe inbhuanaithe agus bharrfheabhsaithe a chomhtháthú ina ngníomhaíochtaí gnó. Agus cur chuige struchtúrtha á ghlacadh, ailínítear leis an gclár ceanglais agus spriocanna reachtaíochta atá ag teacht chun cinn le taighde faoi stiúir an tionscail agus le dea-chleachtais idirnáisiúnta.

Maidir leis na rannpháirtithe, tríd an gclár seo a chríochnú:

- Beidh tuiscint acu ar an reachtaíocht príomha agus ar cheanglais beartais maidir leis an ngeilleagar ciorclach agus le pacáistiú inbhuanaithe a bhainistiú.
- Beidh sé ar a gcumas spreagthaí gnó agus airgeadais a aithint.
- Déanfaidh siad meastóireacht ar an bpunann reatha maidir le pacáistiú agus úsáid á bhaint as Anailís maidir le Saolré agus Anailís Costais is Tairbhe.
- Beidh sé ar a gcumas plean rannpháirtíochta páirtithe leasmhara a fhorbairt do chumarsáid agus d'oidreachas inmheánach agus seachtrach páirtithe leasmhara.
- Beidh sé ar a gcumas straitéis maidir le pacáistiú inbhuanaithe a chruthú, lena n-áirítear, spriocanna, PTFanna agus pleananna gnímh do réitigh pacáistithe barrfheabhsaithe.

Bealaí chuig Pleanáil don Bhithéagsúlacht

Dearadh an clár seo chun eolas na rannpháirtithe ar bhithéagsúlacht a neartú, ag cur ar a gcumas tuiscint níos fearr a fháil ar thionchar a ngnó ar bhithéagsúlacht agus ar an tábhacht a bhaineann le straitéis a fhorbairt agus a gcuid iarrachtaí a thuairisciú. Tacóidh sé freisin le pleanáil do riachtanais tuairiscithe atá le teacht. Maidir leis na rannpháirtithe, tríd an gclár seo a chríochnú:

- Tuigfidh siad an bhithéagsúlacht agus na leibhéil eolaíochá éagsúla laistigh di.
- Saináithneoidh siad na príomhsheirbhísí éiceachórais a sholáthraíonn bithéagsúlacht agus a n-ábharthacht d'eagraíocht.
- Aithneoidh siad reachtaíocht agus ceanglais tuairiscithe na bithéagsúlachta.
- Déanfaidh siad measúnú ar ghníomhaíochtaí bithéagsúlachta agus próisis mhonatóireachta eagraíochta chun láidreachtaí, laigí agus deiseanna feabhsúcháin a aithint.
- Forbróidh siad straitéis bhithéagsúlachta shaincheaptha, lena n-áirítear spriocanna, PTFanna agus pleananna gníomhaíochta.
- Cuirfidh siad léargas bithéagsúlachta eolaíochtbhunaithe in iúl go héifeachtach do phríomhpháirtithe leasmhara chun comhoibriú agus cinnteoireacht eolasach a spreagadh.

3

Seisiúin Malartaithe Eolais

Le tacaíocht ó Sustainable Enterprise Skillnet, d'óstáil Origin Green ceithre imeacht ráithiúla Foghlama um Malartú Faisnéise in 2024. Dhírigh gach imeacht ar phríomhábhar inbhuanaitheachta tionscail, ina raibh cainteoirí seachtracha saineolaithe a roinn léargas luachmhar le baill Origin Green páirteach.

Cuireadh na himeachtaí sin in oiriúint go sonrach do bhaill Origin Green agus leagadh béim iontu ar dhea-chleachtais trí chomhroinnt eolais idir piaraí (P2P). Leis an rannpháirtíocht P2P sin, leagadh béim ar luach líonra bhaill Origin Green mar fhóram chun plé a dhéanamh agus aghaidh a thabhairt ar dhúshláin bainistíochta inbhuanaitheachta ar bhealach oscailte agus comhoibríoch thar theorainneacha eagraíochtúla. Ba iad seo a leanas na ceithre imeacht Foghlama um Malartú Faisnéise in 2024:

- Fuinneamh agus Astaíochtaí, Bord na Móna
- Pleanáil don Bhithéagsúlacht, Ollscoil Luimnigh
- Bainistíocht agus Maoirseacht Uisce, Bord Bia - Mol Domhanda
- Ciorclaíocht agus Bainistíocht Acmhainne, Comhlacht Uisce Beatha Thaoiligh

4

Fóraim Tionscail

Le linn 2024, d'óstáil Bord Bia sraith fóraim EUDR tionscail faoi stiúir EFCA. Thosaigh sé i mí Feabhra le rannpháirtíocht fhorleathan páirtithe leasmhara ó chliaint-chuideachtaí, ó mhiondíoltóirí agus ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara. An aidhm a bhí leis na seisiúin seo ná tacú leis an tionscal tuiscint a fháil ar conas a chuirfeadh Rialachán AE maidir le Dífhoraíocht i bhfeidhm ó thaobh rialála agus foinsithe de. Pléadh príomhábhair sna fóraim amhail geoichlibeáil, dícheall cuí agus tuairisciú ar chomhlíonadh. Ina theannta sin, reáchtáladh fóraim a bhí sonrach ó thaobh earnála de chun tráchtearraí Rialachán AE maidir le Dífhoraíocht amhail soighe, mairteoil, ola phailme, caife agus cócú a mheas.

5

Litearthacht Aeráide agus Cumarsáid

Clár Luasghéaraithe Inbhuanaitheachta do Cheannairí

Bhí dhá chohórt den chlár oideachais feidhmeannach seo do cheannairí sinsearach, arna soláthar ag Smurfit COBÁC, in 2024, rud a fhágann gur chuir breis agus 120 ceannaire sinsearach an clár seo i gcrích go dtí seo óna sheoladh i bhFómhar 2022. Tugadh cuireadh d'alumnais freastal ar bhricfeasta speisialta roimh thús an tseimineáir inbhuanaitheachta i mí Dheireadh Fómhair.

Sraith de Thacaíochtaí Cumarsáide Inbhuanaitheachta

Cuireadh sraith nua de thacaíochtaí cumarsáide inbhuanaitheachta i bhfeidhm in 2024, dírithe orthu siúd in earnálacha tráchtála agus margaióchta atá ag iarraidh muinín a chothú chun scéal inbhuanaitheachta a gcuideachta a chur in iúl ar bhealach tarraingteach agus cumhachtach. Áiríodh ar na tacaíochtaí seo sraith máistir-ranganna a dhírigh ar an gcomhthéacs gnó maidir le hinbhuanaitheacht, an dóigh ar féidir eolaíocht iompair a úsáid chun cumarsáid a dhéanamh go héifeachtach agus conas pleanáil a dhéanamh do chomhráite cumhachtacha le custaiméirí.

Mol Foghlama um Inbhuanaitheacht Feirme

Faoi dheireadh 2024, bhí breis agus 10,500 úsáideoir cláraithe ar Mhol Foghlama um Inbhuanaitheacht Feirme Bhord Bia. Tá réimse modúl ag an Mol Foghlama, a cuireadh ar fáil do bhaill scéime i mí Dheireadh Fómhair 2021, a chlúdaíonn ábhair maidir le hinbhuanaitheacht feirme amhail frithsheasmhacht in aghaidh ábhar frithmhiocróbach, astaíochtaí gás ceaptha teasa, bithéagsúlacht agus fuinneamh inbhuanaithe agus cruthaíodh na modúil seo i gcomhar le páirtithe leasmhara amhail an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus Teagasc. D'oibrigh Bord Bia go díreach le próiseálaithe agus le príomhpháirtithe leasmhara eile freisin chun cúrsaí oiriúnaithe a fhorbairt d'fheirmeoirí déiríochta agus mairteola atá ceangailte le scéimeanna bónais inbhuanaitheachta na bpróiseálaithe. Tá réimse ábhar sna cúrsaí, lena n-áirítear cáilíocht uisce agus astaíochtaí feirme.

Ina theannta sin, sheol Bord Bia cúig mhodúl nua in 2024 maidir le leas ainmhithe (i gcás mairteola, uaineola agus déiríochta) agus modúl amháin maidir le pailneoir talún feirme i gcomhar le Sláinte Ainmhithe Éireann, Teagasc agus Ionad Náisiúnta Bithéagsúlachta na hÉireann. Leanfaidh Bord Bia ar aghaidh teagmháil a dhéanamh lena mbaill feirme agus próiseála in 2025 chun cur le heolas agus feasacht ar inbhuanaitheacht feirme agus ar thalmhaíocht athghiniúnach tríd an Mol Foghlama um Inbhuanaitheacht Feirme.

AgNav

Is ardán inbhuanaitheachta atá i gceist le AgNav a rinneadh a fhorbairt i gcomhpháirtíocht le Bord Bia, le Teagasc, agus le Cónaidhm Phóru Eallaigh na hÉireann (ICBF). Is creat tacaíochta feirmeoir-lárnach é a bhaineann úsáid as comheolas, sonraí agus uirlisí tacaíochta na dtrí ghníomhaireacht agus a chuireann sonraí cruinne agus fíoraith ar fáil d'fheirmeoirí chun tacú le cinnteoireacht ar a gcuid feirmeacha.

Is féidir próiseas AgNav a bhriseadh síos i dtrí chéim:

- Déan measúnú - déanann AgNav feidhmíocht feirme reatha a ríomh ar fud príomhtháscairí comhshaoil agus úsáid á bhaint as sonraí ó Bhord Bia agus ón ICBF.
- Déan anailís - Déanann feirmeoirí agus/nó a gcomhairleoirí cinneadh maidir leis an tionchar ar bhearta inbhuanaitheachta sonracha trí úsáid á bhaint as uirlis Réamhaisnéiseora AgNav.
- Déan gníomh - Feidhmíonn forbairt plean inbhuanaitheachta feirme agus úsáid á bhaint as Pleanálaí Gnímh AgNav mar threochlár d'fheirmeoirí, treoraíonn rannpháirtíocht feirmeora-comhairleora agus léiríonn an dul chun cinn ag leibhéal feirme.

Óna fhorfheidhmiú tosaigh in earrach 2023, is mór an fhorbairt a tháinig ar AgNav agus tá feabhsuithe á ndéanamh ar a fheidhmíocht i gcónaí. In 2024, áiríodh ar na príomhfhorbairtí fíor um chomhardú cothaitheach a thabhairt isteach mar tháscaire cáilíochta uisce a léiríonn líon na gcothaitheach a d'fhéadfadh a chailleadh in uisce, ríomh um cheapadh carbóin san ithir a chur isteach, agus ailíniú le cláir inbhuanaitheachta éagsúla do phróiseálaithe.

Bhíomar in ann cur chuige comhordaithe a fhorbairt de bharr an chomhoibrithe seo le próiseálaithe chun tacú le feirmeoirí pleananna gnímh inbhuanaitheachta a fhorbairt agus modh caighdeánaithe a chur ar fáil do phróiseálaithe chun dul chun cinn ar an leibhéal feirme a mheas.

Áirítear ar an obair forbartha reatha roghanna uirlisí réamhaisnéise breise amhail dlúthbheathú agus samhail a fhorbairt chun rochtain a fháil ar chineálacha fiontair eile.

Tuarascálacha Aiseolais Feirmeora (FFR)

Leantar leis an FFR a sheachadadh ar dheimhniú do bhaill SDAS agus SBLAS agus fuair 23,000 feirmeoir aitheantas FFR sa bhliain 2024. Tá breis is 116,000 tuarascáil eisithe d'fheirmeoirí chomh maith le litreacha deimhniúcháin ón mbliain 2020. Léirítear i mbunachar sonraí maidir le rianú rannpháirtíocht feirmeora, go mbíonn níos mó ball ag fáil a gcuid tuarascálacha ar líne. Ó mhí Dheireadh Fómhair 2021, rinne baill íoslódáil ar breis agus 51,000 tuarascáil aiseolais feirmeora. In 2024, rinne 20,507 ball de SBLAS agus den SDAS a dtuarascáil a rochtain ar líne, is méadú breis agus 25% é seo ón mbliain 2023.

Cuspóir Uimhir 3: Dea-chleachtas agus aitheantas a spreagadh in áit an mhargaidh

Tá sé mar chuspóir foriomlán ag Origin Green pointe suntasach difreála a chruthú do thionscal bia agus dí na hÉireann thart ar réimse na hinbhuanaitheachta. Tugann sé cruthúnas tríú páirtí do chomhlachtaí maidir lena gcáilíochtaí agus tiomantais inbhuanaitheachta a bheidh ar a gcumas a chomhroinnt le custaiméirí trádála, le páirtithe leasmhara agus leis an bpobal i gcoitinne.

Ar feadh na bliana 2024, d'iarr lucht eagraithe comhdhálacha idirnáisiúnta, comhlachtaí rialtais baile agus idirnáisiúnta agus príomhchustaiméirí bia agus dí na hÉireann ar bhaill Foirne Origin Green labhairt maidir le forbairt agus torthaí leanúnacha chlár Origin Green. Chuir na himeachtaí labhartha seo treallús faoi fheasacht agus faoi thuiscint ar chlár Origin Green do lucht féachana baile agus idirnáisiúnta araon. Seo a leanas roinnt buaicphointí na bliana:

Tionscnamh Talmhaíochta Inbhuanaithe (SAI)

In 2024, ghlac Foireann Origin Green páirt i seimineáir ghréasáin éagsúla le Grúpa Oibre Déiríochta Ardán an SAI agus leis an nGrúpa Oibre um Thalmhaíocht Athghiniúnach agus Déiríocht. Bhain Modúl SDP Origin Green amach an leibhéal reatha coibhéise le ceanglais na Comhpháirtíochta Déiríochta Inbhuanaithe (SDP). Rinneadh iniúchadh pólótach leis an bhfóraitheoir tríú páirtí, Arthian, agus rinneadh an chéad phróiseálaí ar domhan a bhain fóru Céim 5 amach de réir ceanglais SDP de bhall Origin Green, is é seo an rátáil is airde ar féidir a bhaint amach.

Cruinniú Comhchéime na hEorpa um Inbhuanaitheacht Mairteola

Tá Bord Bia ar Bhord Chruinniú Comhchéime na hEorpa um Inbhuanaitheacht Mairteola (ERBS) agus tá sé sa Ghrúpa Oibre Teicniúil agus sa Ghrúpa Oibre Cumarsáide freisin. D'fhreastail Foireann Origin Green ar roinnt cruinnithe freisin agus rinne sí ionadaíocht ar Ardán na hÉireann trí bhallaíocht Bhord Bia i gCruinniú Comhchéime na hEorpa um Inbhuanaitheacht Mairteola ag imeachtaí éagsúla le linn na bliana lena n-áirítear ag Seimineár Earraigh Chruinniú Comhchéime na hEorpa um Inbhuanaitheacht Mairteola agus ag Comhdháil Bhliantúil Chruinniú Comhchéime na hEorpa um Inbhuanaitheacht Mairteola (ERBS).

Seoladh Líonra Éireann Chomhshocrú Domhanda na NA:

Tugadh cuairt do Bhord Bia, a bhí ina bhall cláraithe den Chomhshocrú Domhanda na NA (CDNA) ón mbliain 2018, freastal ar sheoladh Líonra Éireann Chomhshocrú Domhanda na NA. Is é Comhshocrú Domhanda na NA (CDNA), a sheol na Náisiúin Aontaithe in 2000, an tionscnamh inbhuanaitheachta chorparáidigh is mó ar domhan, a bhfuil breis agus 13,000 páirtí leasmhar agus rannpháirtí chorparáideacha as 160 tír dhifriúla ann.

Léargas Straitéiseach agus Acmhainn Tionscail

Cuireann an Teach Smaointeoireachta, mol maidir le léargas straitéiseach den scoth Bhord Bia, ceannaireacht ar fáil don tionscal agus don eagraíocht trí leas a bhaint as léargas cumhachtach tomhaltóra, catagóire agus margaidh chun treallús a chur faoi fhorbairt straitéiseach le fás a bhaint amach. Cuimsíonn an obair, gníomhaíochtaí fadtéarmacha don tionscal atá dírithe ar choinníollacha a chruthú do rathúlacht amach anseo agus obair ghearrthéarmach saincheaptha do chliantchuideachtaí Bhord Bia, ag tabhairt aghaidh ar na dúshláin agus ar na deiseanna atá ann faoi láthair agus chun treallús a chur faoi fhás agus luach a bhaint amach.

Áirítear ar obair maidir le ceannaireacht smaointeoireachta, staidéar fadbhreathnaitheachta, léargais agus treochtaí atá deartha chun cuidiú le cliantchuideachtaí a dul i ngleic le dúshláin reatha agus le dúshláin amach anseo araon. Cabhraíonn forbairt na hacmhainne tionscail le cliant buanna tráchtála a fháil trí chur lena gcuid gcumas maidir le straitéis, margáocht agus forbairt ghnó. Oibríonn an fhoireann forbartha branda, nuálaíochta agus léargas cliant go díreach le cliantchuideachtaí chun tionscadail saincheaptha a sheachadadh agus leas a bhaint as agus luach a chruthú. Tá obair na foirne bainistíochta eolais agus faisnéise margaidh mar bhonn taca leis an obair seo a éascaíonn cinnteoireacht faoi stiúir léargais agus sonraí. Ar deireadh, tríd an Acadamh Tallainne, déantar tallann tionscail na todhchaí a aithint agus a chothú trí chláir gnó bia den chéad scoth a sholáthar a dhíríonn ar riachtanais tionscail atá tábhachtach ó thaobh straitéise de.

Léargas, fadbhreathnaitheacht agus treochtaí

Áirítear ar an obair seo, ceannaireacht smaointeoireachta agus léargas tionscail, margaidh, catagóire agus cliant.

Áirítear ar thionscadail a bhí ar siúl sa bhliain 2024:

Saothrú: Treochtaí Stíl Bheatha Tomhaltóra

Clár domhanda taighde ar mhórsála, a dhéanann rianú agus tomhas ar threochtaí iompair tomhaltóirí atá ag teacht chun cinn le himeacht ama. Cuireann an staidéar sraith de chonairí nuálaíochta ar fáil atá deartha go huathúil chun cuidiú le gnólachtaí bia a bheith cothrom le dáta ó thaobh treochtaí tomhaltóra agus na treochtaí sin a stiúradh chun luach inbhuanaithe a bhaint amach agus a chruthú. In 2024, leanamar orainn ag cur le Saothrú chun SPARK a áireamh, ár gclár nuálaíochta agus inspioráide nua, agus bhaineamar úsáid as Saothrú chun misin gharpháirce agus ceardlanna straitéise a cheapadh.

Tírdhreach Tomhaltóra maidir le hUisce Beatha sna Stáit Aontaithe (Uisce Beatha)

Ceapadh an taighde seo chun athbhreithniú a dhéanamh ar an margadh uisce beatha agus biotáille sna Stáit Aontaithe. Bhí sé mar aidhm ag an tionscnamh straitéiseach seo tuiscint a fháil ar an tírdhreach margaidh reatha agus iompair tomhaltóirí laistigh den chatagóir seo. Faighimid tuiscint ar uisce beatha Éireannach sna Stáit Aontaithe sa lá atá inniu ann agus aithníonn sé deiseanna ar leith chun a fhás a mhéadú do chliant agus do mhiondíoltóirí araon agus tugann sé léargas ar an dóigh ar féidir le brandaí uisce beatha Éireannacha iad féin a chur in áit mhaith i margadh iomaíoch na Stát Aontaithe go straitéiseach.

Sláinte Phutóige - Conairí Fáis

Tá méadú suntasach tagtha ar an tsuim i sláinte phutóige agus cothú feidhmiúil sa domhan tar éis Covid-19. Ceapadh an staidéar chun cabhrú leis an tionscal bia agus dí tuiscint níos fearr a fháil ar dhomhan na sláinte putóige agus ar an bhforbairt atá ag teacht air, agus creat a sholáthar do chuideachtaí smaoineamh ar an dóigh ar féidir leo sláinte phutóige a phlé ina gcatagóir féin, rud a rachaidh i bhfeidhm ar dheiseanna amach anseo. Dhírigh an staidéar ar bhácús, déiríocht, agus deochanna.

Bia Te le Tabhairt Leat na Todhchaí sa RA

Phléigh an staidéar seo bia te le tabhairt leat sa RA agus an fhorbairt shuntasach a rinneadh le blianta beaga anuas. Tugann an tuarascáil léargas ginearálta thar bhealaí ar dhearcchá agus iompair tomhaltóirí agus aithníonn sí roinnt deiseanna do chliaint maidir le nuálaíocht agus fás sna blianta atá amach romhainn.

An Chothromaíocht a Aimsiú - Coipeadh Beacht

Chuir an tuarascáil seo leis an méid atá ar eolas againn faoi phróitéin eile a luadh sa staidéar 'An Chothromaíocht a Aimsiú' in 2023. Ceapadh an tuarascáil seo chun tuiscint a fháil ar choipeadh beacht agus na deiseanna féideartha tomhaltóirí-bhunaithe a tharlódh de bharr úsáid na teicneolaíochta seo amach anseo.

Léargas ar Shiopadóir Feola na hEorpa

In 2024, lean seacht margadh Eorpacha ar aghaidh le rianú a dhéanamh ar thomhaltóirí. Tugann sé léargas maidir le hiompar ceannach agus tomhaltais san earnáil feola agus spreagthaí ceannach sonracha i gcatagóir na mairteola. Ceapadh an léargas seo chun tacú le cliaint catagóirí a bhainistiú agus tacú leo lena gcuidrimh le custaiméirí. Bíonn tuarascáil maidir le treochtaí Eorpacha ar fáil gach ráithe, chomh maith le tuarascálacha margaidh aonair. Tá na sonraí atá sonracha do chustaiméirí le fáil freisin ó gach príomh-mhiondóltóir ar iarratas.

Seirbhís Bia na hÉireann

Measann an tuarascáil bhliantúil ar sheirbhís bia, a chuirtear i láthair ag an seimineár um Sheirbhís Bia, méid an mhargaidh de réir earnála agus tuarann sí forbairtí agus treochtaí sa bhliain atá le teacht.

Baraiméadar maidir le Cothú Inbhuanaithe

Ba é 2024 an dara bliain dár staidéar fadaimseartha ar thaighde tomhaltóirí ina dhéantar rianú ar mheon agus ar iompar tomhaltóirí atá ag athrú i gcónaí, a bhaineann le hinbhuanaitheacht agus cothú go háirithe.

Staid an Náisiúin RA

Tugann an tuarascáil seo achoimre ar an tionscal bia agus dí sa Ríocht Aontaithe agus na himpleachtaí do sholáthraithe na hÉireann. Áirítear beartas RA, dinimic tionscail agus tomhaltóir na RA sa tuarascáil seo. Foilsíodh an dara leagan den tuarascáil seo in 2024 agus is ag imeacht líonraithe ar an láthair sa Mhol Domhanda a seoladh an tuarascáil seo.

Moladh agus Straitéis Onnmhairithe G2G maidir le Bia agus Deoch Orgánach na hÉireann

Rinneadh forbairt ar an taighde seo chun eolas a dhéanann don straitéis thar lear agus d'obair tairisceana na straitéise onnmhairithe mar chuid de spriocanna fáis don earnáil orgánach. Ceapadh an staidéar ilmhargaidh seo (an Ríocht Aontaithe, an Fhrainc, an Ghearmáin, an Eilvéis, an Ísiltír, an Bheilg, an Astráil) chun tuiscint a fháil ar dhearcchá na siopadóirí agus na gcustaiméirí is déanaí maidir le horgánaic, nósanna tomhaltais siopadóirí amach anseo agus spreagthaí agus constaicí tábhachtacha do cheannach.

Léargas ar an Margadh Seirbhíse Bia sna Stáit Aontaithe

Tugann margadh seirbhíse bia SAM deis ar leith do ghnólachtaí bia agus dí na hÉireann. Rinne an taighde seo iarracht cur leis an tuiscint atá againn ar an mbealach seo.

Áiríodh ar na haschuir seo treoir Seirbhíse Bia SAM a chur le chéile, ag a bhfuil faisnéis amhail léargas ginearálta ar an margadh agus ar an mbealach agus ina n-aithnítear na príomhghníomhaithe, rangú, dearcchá tíreolaíoch, tuiscint dáileora, faisnéis seó trádála, breithnithe rialála agus riachtanais infheistíochta chomh maith le straitéisí iontrála margaidh a threorú don earnáil.

Sainchothú i Vítneam

Déanann an taighde seo, a chuireann leis an obair a rinneamar sa tSín in 2022/2023 ar Shainchothú, iarracht tuiscint a thabhairt ar an gcatagóir sainchothaithe i Vítneam agus conas is féidir le comhábhair déiríochta na hÉireann an deis fáis seo a chaipitliú.

Tuiscint ar Thomhaltóirí Mairteola sa Chóiré Theas

Rinneadh an taighde seo ar thomhaltóirí tar éis do mhairteoil na hÉireann rochtain margaidh a fháil ar an gCóiré Theas i mí na Bealtaine 2024 ionas go raibh tomhaltóirí mhairteoil na hÉireann in ann tuiscint áitiúil a fháil ar a n-iontráil margaidh. Roinneadh na torthaí le linn an mhísin trádála chun na Cóiré i mí Mheán Fómhair 2024.

Taste n' Tell do Thomhaltóirí

Soláthraíonn an clár seo tomhas cainníochtúil ar fheidhmíocht táirgí agus ar tharraingteacht coincheapa maidir le tomhaltóirí na hÉireann chun rathúlacht tráchtála a bharrfheabhsú. Laghdaítear an riosca ó thaobh na nuálaíochta de trí scagadh agus measúnú a dhéanamh ar choincheapa táirgí nua agus trí iad a thagarmharcáil in aghaidh iomaitheoirí.

BI:TES Ardán le haghaidh coincheapa a leagan amach agus a bhailíochtú

Tugann an uirlis nuálaíochta saincheaptha domhanda seo: **Smaointe níos Fearr: Smaoinigh, Measúnú, Roghnaigh**, ar a dtugtar **BI:TES**, deis do chuideachtaí smaointe le haghaidh táirgí nua a leagan amach agus a thástáil go tapa chun feabhsúchán agus atriall tapa a éascú, bunaithe ar aiseolas ó thomhaltóirí.

Faisnéis faoin margadh

Seirbhísí Leabharlainne

Cuireann Bord Bia seirbhísí leabharlainne, leabharlannaithe tagartha agus faisnéis mhargaidh den scoth ar fáil chun cur le faisnéis faoin margadh do pháirtithe leasmhara agus don earnáil maidir le margaí tosaíochta.

Áiríodh ar ghníomhaíochtaí leabharlainne in 2024 soláthar teoracha ar an dóigh is éifeachtaí an leabharlann a úsáid agus eolaire leabharlainne inbhuanaitheachta. Chruthaigh an Fhoireann Faisnéise Margaidh Tuarascálacha ar Ábhair Chainte bunaithe ar acmhainní leabharlainne ar ábhair amhail IS agus Sláinte Phútóige, Tuarascálacha ar Thuiscint Catagóire amhail Mairteoil san Iodáil, Iógairt sa Ghearmáin agus Bácús sna Stáit Aontaithe, chomh maith le Tuarascálacha ar Athbhreithniú Seó Trádála amhail VITAFoods agus an Cruinniú Mullaigh um Bia Inbhuanaithe, agus ar deireadh, tuarascálacha ar Léargais Bheachta ar ábhair amhail Bianna Reoite agus BÁCÚS. D'fhoilsigh an Fhoireann Faisnéise Margaidh líon Airteagail Léargasacha in 2024. Áiríodh ar na hábhair sin “5 fháth a bhfuil praghsanna cócú ag méadú go géar” “5 áit a rachaidh IS i bhfeidhm ar an earnáil bia agus dí” agus “Treochtaí Aiste Bia 2024” agus níos mó.

Chruthaigh an fhoireann cláir chun cur le scileanna litearthachta faisnéise i measc comhghleacaithe agus sholáthair siad seisiúin fhaisnéise agus ionductúcháin do bhaill foirne nua agus do rannpháirtithe an Acadaimh Tallainne.

Bainistíocht Faisnéise:

Threoraigh an Fhoireann Faisnéise Margaidh (KMI) fócas nua do Bhord Bia ar Dhea-chleachtas maidir le Bainistíocht Faisnéise in 2024. Áiríodh ar an obair seo Líonra Faisnéise ar Léargais Straitéiseacha a bhunú, teimpléid d'athbhreithnithe ar fheabhsú leanúnach a thabhairt isteach agus Caiféanna Faisnéise ar Shláinte Phutóige agus IS a bhunú mar mhodh nua do scaipeadh taighde.

Feidhmíocht agus Ionchais

Seoladh tuarascáil Fheidhmíocht agus Ionchais Bhord Bia do 2024/25 an 8 Eanáir 2025. Déanann an tuarascáil seo iarracht páirtithe leasmhara san earnáil bia a chur ar an eolas faoi fheidhmíocht onnmhairithe bia agus dí na hÉireann don bhliain 2024 agus na hionchais don bhliain atá le teacht.

Forbraíodh an deais um Fheidhmíocht agus Ionchais a thuilleadh in 2024 agus cuireadh an deais seo sa Mhol um Fheidhmíocht agus Ionchais, rud a fhágann go bhfuil úsáideoirí in ann scagadh a dhéanamh ar onnmhairithe bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann de réir catagóire, fochatagóire agus réigiúin, agus chun luachanna a thaispeáint i dtéarmaí airgid, toirte (tonaí) agus ar bhonn in aghaidh an aonaid (euro in aghaidh tona).

Tuarascáil maidir leis an Margadh Déiríochta

Clúdaíonn an tuarascáil dhémhíosúil seo nuashonrúcháin agus réamhaisnéis maidir le bainne domhanda agus díróinn ar fhorbairtí margaidh sa tSín, san Áise Thoir Theas, sa Mheánoirthear agus san Afraic Thuaidh. Tá tuarascáil Bhord Bia curtha i dtoll a chéile ag StoneX agus áirítear, tráchtairacht margaidh ó fhoireann Bhord Bia atá ag obair sna margáí sin. Scaipeadh an tuarascáil ar chliaint comhábhair déiríochta Bhord Bia.

Kantar

Rinneadh trí chur i láthair catagóire Kantar do chliaint sa Bhreatain Mhór ar na catagóirí seo a leanas: táirgí bÁCúis atá clúdaithe, an bháicéireacht agus reoite. I ndiaidh gach cur i láthair, bhí ionduchtúchán leabharlainne ann le leabharlannaithe tagartha Bhord Bia agus rinne an Institiúid Dáileacháin Grósaíochta roinnt cur i láthair freisin.

Tugadh cuir i láthair Kantar do chomhghleacaithe Bhord Bia agus do bhaill an chuibhreannais feola dhá uair gach bliain agus rinneadh athbhreithniú ar threochtaí feoil na Nollag i mí Feabhra 2024 agus bhí cur i láthair ar threochtaí feoil an tsamhraidh i mí Lúnasa. Airíodh ar na himeachtaí seo cur i láthair a rinne Kantar ar na treochtaí is déanaí maidir le feoil agus ina theannta sin, cur i láthair a rinne an Institiúid Dáileacháin Grósaíochta ar shiopadóirí feola sa RA i mí Feabhra, agus cur i láthair a rinne comhghleacaithe Bhord Bia ar an dearcadh margaidh is déanaí i mí Lúnasa. Ina theannta sin, cuireadh an lucht freastail ar an eolas faoi na tuarascálacha feola is déanaí ó bhailiúchán leabharlainne Bhord Bia.

Faisnéis Siopadóra

In 2024, bhí mioncheistiú ar an gcatagóir iógairt agus rinneadh plé ar an dóigh a dtiocfadh le brandaí intíre sciar den mhargadh a mhéadú. Eagraíodh ceardlanna ina dhiaidh sin chun deis a thabhairt do chliaint príomhábhair nó príomhthéamaí spéise a phlé a thuilleadh.

Forbairt agus nuálaíocht branda

Forbairt agus Nuálaíocht Branda Saincheaptha

Tá an obair anseo fréamhaithe thart ar sheirbhís iomlán agus ar fhorbairt tionscadail, gníomhaíochtaí agus comhairleoireachta nuálaíocht branda saincheaptha inbhuanaithe ó cheann ceann a sheachadadh. Tugann Bord Bia sainchomhairle, smaointeoireacht straitéiseach agus bainistíocht tionscadail do chliant ar obair a dhéanann straitéisí earnálacha eolas di. Áirítear san obair seo, pleanáil straitéiseach, cur le agus díriú ar thairiscintí, cruthú amharc-aithne agus tacaíochtaí nuálaíochta / NPD. Sa bhliain 2024, d'oibrigh Bord Bia le 93 cliantchuideachta ar fhorbairt branda agus ar thionscadail nuálaíochta.

Taighde Margaidh Saincheaptha

Díríonn an obair seo ar sheachadadh a dhéanamh ar thaighde tomhaltóra lánseirbhíse cainníochtúil agus/nó cáilíochtúil, a chuireann speisialtóir léargais inmheánach ar fáil nó a dhéantar a sheachfhoinsíú chuig saineolaí tríú páirtí ó thús go deireadh. Tá an taighde príomha seo dírithe ar chuidiú le cliantchuideachtaí le fás a chruthú agus leas a bhaint as an bhfás sin. Áirítear ar thionscadail anseo, réamh-thaighde, forbairt coincheapa, forbairt tairiscintí, forbairt straitéis margaíochta agus forbairt nuálaíochta.

Seirbhís Gníomhachtaithe Branda Saincheaptha

Chuir an tseirbhís seo treoir saineolaíoch, smaointeoireacht straitéiseach agus bainistiú tionscadal ar fáil do chliantchuideachtaí maidir le feidhmíocht margaidh go gearrthéarmach agus gníomhaíochtaí incriminteacha chun cur le luach branda go fadtéarmach araon. Is seirbhís ó cheann go ceann í seo a chuireann sainfhoireann forbartha branda Bhord Bia ar fáil. Áirítear ar na tionscadail seo pleanáil straitéiseach, forbairt achomair, forbairt suímh gréasáin, gníomhachtúcháin sheoladh an mhargaidh onnmhairithe, tacaíochtaí margaíochta digiteacha nó caidrimh phoiblí.

Acmhainn Tionscail

Is é cuspóir an aonaid nuabhunaithe um Acmhainn Tionscail laistigh de Léargais Straitéiseacha ná tacú le hearnáil bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann fás tráchtála a sholáthar trí chur le hacmhainn cliantchuideachtaí, comhghleacaithe inmheánacha agus foireann oilte smaoinemh agus gníomhú go straitéiseach trí réimse cothrom clár agus seirbhísí. Déantar raon tacaíochtaí a thairiscint do chliantchuideachtaí ar bhonn duine le duine agus ar bhonn grúpa a fhreastalaíonn ar riachtanais reatha agus ar riachtanais an tionscail atá ag teacht chun cinn agus tionchar buan a imirt. In 2024, ghlac beagnach 300 cliant agus 1,500 duine aonair páirt i seimineáir, ceardlanna agus seimineáir ghréasáin ar acmhainn cliant.

Straitéis um Margaíocht Tráchtála

In 2024, tugadh tacaíocht margaíochta straitéisí do chliant ó na hearnálacha ar fad trí luasairí saincheaptha grúpa-bhunaithe agus ceardlanna acmhainne maidir le forbairt straitéise. Chuir luasairí grúpa-bhunaithe clár seirbhíse bia SAM le chéile a ceapadh go sonrach chun tacú le cliant margadh iomaíoch na Stát Aontaithe a threorú, deiseanna fáis a aithint agus a straitéisí seirbhíse bia a bharrfheabhsú. Ina theannta sin, tugadh tacaíocht forbartha straitéisí do chliant ardacmhainneachta mar chuid de chlár pólótacha, agus tugadh léargas saincheaptha, faisnéis margaidh, agus creataí um phleanáil ghnó dóibh chun a bhfás agus scála a n-oibríochtaí a fhorbairt go héifeachtach.

Nuálaíocht

Díríonn acmhainn nuálaíochta ar chur le tuiscint ar nuálaíocht mar spreagadh bunúsach maidir le fás agus le hiomaíochas gnó do chuideachtaí bia agus dí na hÉireann. In 2024, bhí trí cheardlann cliant ann agus ghlac breis agus 30 duine páirt iontu, lena n-áirítear ceardlann amháin Thoir Thuaidh. Rinne rannpháirtithe na ceardlainne seo seiceáil sláinte nua maidir le hinniúlacht chun réimsí fócais maidir le nuálaíocht a fheabhsú ina gcuideachta féin bunaithe ar shuirbhé cuimsitheach ar líne. Chomh maith le ceardlanna cliant, d'fhreastail comhghleacaithe Bhord Bia ar thrí sheisiún inmheánacha chun feasacht agus tuiscint a fháil ar thosca ratha agus ar phróisis nuálaíochta.

Idirbheartaíocht agus Tacaíochtaí do Bhoilsciú de bharr Costas

Cé gur mhaolaigh brúnna boilscitheacha in 2024, bhí ar chuideachtaí comhráite deacra a bheith acu le custaiméirí, chun plé a dhéanamh ar ar cheart dóibh méaduithe ar phraghas a fuarthas roimhe a choinneáil, liosta a leathnú nó idirbheartaíocht a dhéanamh ar an bpraghas de bharr luaineachta maidir le costais chomhábhar nó slabhra soláthair.

Ghlac 28 rannpháirtí ó 20 cliantchuideachtaí páirt in oiliúint ghrúpa idirbheartaíochta a chuir foireann acmhainn tionscail Bhord Bia ar fáil le linn na bliana. D'fhreastail ochtar déag ar an oiliúint lá amháin maidir le hIdirbheartaíocht Bhunúsach ar a áiríodh tacaíochtaí ar líne. Ghlac deichniúr rannpháirtí páirt sa chéad oiliúint ilchuideachta maidir le hIdirbheartaíocht Ardleibhéil. Bhí dhá sheisiún leathlae ar líne agus dhá lá oiliúna ar an láthair i gceist leis an oiliúint chómh-mhaoinithe seo, chomh maith le seisiúin chlinic ghrúpa agus aonair.

Margaíocht Dhigiteach (Think Digital)

Leanann clár Think Digital Bhord Bia le tacaíocht láidir a sholáthar do chliant chun a gcuid straitéisí agus bearta margaíochta digiteacha a fhorbairt. In 2024, sheol Bord Bia Sraith Léargais Shóisialta nua, a thug léargas thráthúla bunaithe ar shonraí do chliant ar threochtaí tomhaltóirí atá ag teacht chun cinn, nuálaíochtaí ardáin agus dea-chleachtais maidir le rannpháirtíocht dhigiteach. Chinntigh an tionscnamh seo gur fhan cliant chun tosaigh maidir leis an tírdhreach digiteach atá ag athrú i gcónaí.

Chun tacú le cliant maidir lena láithreach ríomhthráchtála a fhorbairt, thug Bord Bia clár ionduchtaí nua isteach do mhargaí, a dhíríonn ar an Amasóin agus Alibaba. Thug an tionscnamh seo an t-eolas agus na huirlisí atá ag teastáil ó chliant cur leis na príomhardáin seo agus iad a threorú go rathúil.

Ina theannta sin, sholáthair Bord Bia 20 tionscadal cliant ar fud disciplíní margaíochta digiteacha éagsúla, rud a chabhraigh le cuideachtaí a straitéisí a fheabhsú agus fás a chur chun cinn. Bhí fós an-éileamh ar an gclár TikTok Ag Tosú Amach, bhí ró-éileamh 16 cliant air, rud a léiríonn go bhfuil tábhacht an ardáin ag méadú maidir le rannpháirtíocht agus feiceálacht branda.

SuperBrands

Is seirbhís forbartha branda ceann go ceann do ghnólaí beaga atá i gceist le SuperBrands, ar lú a láimhdeachas ná €5M. Oibríonn Speisialtóirí Forbartha Branda Bord Bia le cuideachtaí atá rannpháirteach chun cuidiú leo ó thaobh straitéis, togra agus spriocdhírú branda. Baintear úsáid as an obair seo mar bhunús d'achóimre chruthaitheach do ghníomhaireacht deartha chun forbairt a dhéanamh ar aitheantais nua nó ar aitheantais athnuaithe a dtugtar ardú meanman dóibh ansin ar phacáistí deartha nó ar phríomhphointí teagmhála eile tomhaltóra agus códaithe mar shraith treoirlínte branda. Cuidíonn fócasghrúpaí taighde tomhaltóirí le bailíochtú a dhéanamh ar choincheapa thogra branda agus ar dhearadh pacáiste le spriocthomhaltóirí. Ghlac seacht gcuideachta bia, dí agus gairneoireachta páirt sa tseirbhís SuperBrands le linn 2024.

Cumarsáid Inbhuanaitheachta

Agus an gá le tacaíocht a thabhairt do chliantchuideachtaí maidir lena ngníomhartha inbhuanaitheachta a chur in iúl dá gcustaiméirí agus dá ngrúpaí páirtithe leasmhara níos leithne á aithint ag Bord Bia, d'fhorbair sé sraith de thacaíochtaí do bhaill Origin Green in 2024. Bhí sé seo comhdhéanta de thrí ghné le spriocghrúpaí éagsúla i ngach cás.

Cuireadh tús leis an gcéad ghné i mí an Mheithimh agus bhí ceardlann lae iomlán ann d'ionadaithe cliant tráchtála. Bhí sé dírithe ar thuiscint a fháil ar chomhthéacs gnó na hinbhuanaitheachta, lena n-áirítear rialacháin agus beartais; riachtanais lucht féachana a aithint mar aon leis na rudaí is cóir agus nach cóir a dhéanamh chun an inbhuanaitheacht a chur in iúl i ndomhan rialáilte

Dhírigh an dara ceardlann i mí Mheán Fómhair ar fheidhmeannaigh mhargaíochta agus rinne sé iniúchadh ar conas is féidir le heolaíocht iompraíochta cabhrú lena chinntiú go mbíonn tionchar ag teachtaireachtaí ar athrú iompraíochta. Dhírigh an cheardlann dheireanach i mí Dheireadh Fómhair ar dhea-chleachtas sa scéalaíocht. Cuireadh an cheardlann dheireanach in oiriúint do chliantchomhlachtaí mairteola agus déiríochta a bhfuil dúshláin ar leith rompu maidir le hinbhuanaitheacht.

Agus beagnach 70 cliant-rannpháirtí sna trí sheisiún agus rannpháirtíocht láidir ar fud na seisiún, leanfar leis na seisiúin Chumarsáide maidir le hinbhuanaitheacht in 2025, ag leathnú go hearnálacha eile, le comhpháirteanna saincheaptha do dheochanna, PCF agus bia mara.

Fóram Branda

Is spás tiomnaithe é Fóram Branda Bhord Bia d'úinéirí branda bia agus dí na hÉireann. Is éard a chuirtear ar fáil sa chlár ná ceardlanna brandála, taighde cainníochtúil, seirbhís maidir le físeán oidis agus ábhair léiriúcháin, imeachtaí cainteora agus sraith podchraoltaí Tá an obair ar fad saincheaptha do rannpháirtithe thionscal bia agus dí na hÉireann. Faigheann Fóram Branda tacaíocht ó ghrúpa stiúrtha tionscail a sholáthraíonn ionchur straitéiseach, ag cinntiú go bhfuil na tionscnaimh ábhartha agus réadúil.

In 2024, dhírigh gníomhaíochtaí Fhóram Branda ar shaincheisteanna branda a tháinig chun cinn sa mhargadh, ag tarraingt ar cheannaireacht smaointeoireachta agus ar shaineolas den scoth chun a léiriú conas fás branda a fhorbairt agus a mhéadú

Cuireadh sraith de chúig cheardlann forbartha branda ar fáil in 2024, lenar cumhdaíodh ábhair ar nós margáíocht ríomhphoist, dearadh pacáistíochta, cothromas branda a fhorbairt trí 'ábhar agus rannpháirtíocht', barrfheabsú físe agus ranganna teagasc grianghrafadóireachta bia.

Is suirbhé mórscaála ar líne ar shiopadóirí grósaera é an Seiceáil Sláinte Branda bliantúil, atá deartha chun faisnéis a bhailiú agus a anailísiú chun cabhrú le húinéirí branda príomh-mhéadrachtaí dá mbrandaí a thuiscint maidir lena n-íomaitheoirí. In 2024, bhí an líon is mó rannpháirtithe le 59 branda ag déanamh taighde ar 50 catagóir i margadh na hÉireann. Leathnaigh dhá cheann de na cuideachtaí a gcuid taighde isteach i suirbhé fairsing ar mhargadh na Breataine.

In 2024, thacaigh Fóram Branda freisin le sócmhainní digiteacha a fhorbairt do chliantchuideachtaí le 60 físeán oidis gearrfhoirme seachadta i bhformáidí digiteacha iomadúla. Chuir an tseirbhís grianghrafadóir gairmiúil ar fáil freisin d'fhoirne branda rannpháirteacha.

Bhí ionchur ag sraith podchraoltaí an Fhórait Branda ó chuid de na nuálaithe bia agus dí is mó le rá in 2024, agus bhí ceachtanna ann ón rath a bhí orthu faoi conas gnólachtaí níos fearr agus brandaí níos brabúsaí a fhorbairt

Chríochnaigh an bhliain le dinnéar bliantúil an Fhórait Branda sa tionscal bia agus dí le heochairchaint ó John Jordan.

Food Works

Is é Food Works príomhchlár luasaire na hÉireann do ghnólachtaí nuathionscanta fiontraíochta bia agus dí a bhfuil ardacmhainneacht acu agus atá ag lorg infheistíochta chun margáí thar lear a leathnú agus a fhorbairt Tá an clár á reáchtáil ag Bord Bia, ag Fiontraíocht Éireann agus ag Teagasc. Tá sé mar aidhm leis smaointe nuálacha ar tháirgí a chothú agus a spreagadh, a chomhlíonann fíor-riachtanas margaidh, agus ag an am céanna tacú le fás thionscal bia na hÉireann ar scála domhanda. In 2024, chuir naoi gcuideachta an clár i gcrích.

Tar éis athbhreithniú straitéiseach a dhéanamh in 2023, bhí an clár níos dírithe in 2024 ar ghéire gnó, ar idirnáisiúnú, ar mhargáíocht agus ar cheannaireacht de réir moltaí ónár bpainéal saineolaithe gnó bia agus dí. Leathnaíodh an clár freisin isteach i réimsí na teicneolaíochta bia agus na gcomhábhar bia. Leanadh leis sin agus cuideachtaí á n-earcú in 2025.

An tAcadamh Tallainne

Cruthaíonn Acadamh Tallainne Bhord Bia píblíne tallainne do thionscal bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann i gcomhpháirtíocht acadúil le dhá phríomhscoil ghnó – Scoil Ghnó Iarchéime Michael Smurfit COBÁC agus Scoil Ghnó OCBÁC. Cuireann sé réimse deiseanna iarchéime ar thús cadhnaíochta ar fáil do bhreis is 80 rannpháirtí i bpríomhréimsí amhail nuálaíocht, inbhuanaitheacht, margáíocht agus forbairt gnó. Is iad na ceithre chlár MSC ná an Clár Iarchéime Idirnáisiúnta, an Clár Comhaltachta Margáíochta, an Clár Ambasadóra Origin Green agus an Clár Léargais agus Nuálaíochta.

Bhí an earcaíocht ina príomhfhócas in 2024 don chlár Léargais agus Nuálaíochta inar tugadh 15 rannpháirtí nua ar bord go rathúil Roghnaíodh fiche Comhalta nua don Chlár Comhaltachta Margáíochta a thosaigh i mí an Mhárta 2025. Tugadh an feachtas earcaíochta don chlár Idirnáisiúnta do Chéimithe chun críche in 2024 freisin. Rinneadh breis agus 1,400 iarratas ar 39 deis nua do chéimithe, ag tosú i mí Iúil 2025.

Príomhfhócas eile ab ea socrúcháin cliant agus custaiméirí in 2024 agus seachadadh os cionn 100 mionteagasc socrúcháin ar fud na Comhaltachta Margáíochta, OGA agus na glár Léargais agus Nuálaíochta a chuir luach agus léargas suntasach ar fáil don tionscal.

Margaíocht agus Cumarsáid

Cumarsáid Bhord Bia

Tá straitéis chumarsáide Bhord Bia fós ag díriú ar cheithre phríomhlucht féachana: páirtithe leasmhara corparáideacha (lena n-áirítear meáin, tionscal agus rialtas na hÉireann), na meáin idirnáisiúnta, feirmeoirí na hÉireann agus tomhaltóirí na hÉireann.

Le linn 2024, choinnigh Foireann Cumarsáide Bhord Bia an-chuid clúdach sna meáin thuillte sa bhaile agus go hidirnáisiúnta. I measc na bpríomhthionscnamh, bhí seoladh thuarascáil bhliantúil Bhord Bia maidir le Feidhmíocht agus Ionchais Onnmhairiúcháin, Misin Trádála chun na Síne, na Téalainne agus Vítneam, Bord Bia Bloom 2024 agus stádas TGFC a bhaint amach do mhairteoil na hÉireann. Cuireadh na tionscnaimh sin chun cinn ar fud réimsí polaitiúla, na meáin agus go poiblí

Dhírigh Cumarsáid Chorporáideach Straitéiseach in 2024 ar phríomhthuarascálacha léargais agus onnmhairiúcháin a sheoladh, ar thrádáil i margaí onnmhairiúcháin a oscailt nó a atosú agus ar fhreagairtí ar ghéarchéimeanna agus ar shaincheisteanna clú. Leag gníomhaíochtaí feachtais béim ar fhorbairtí Origin Green, Acadamh Tallainne Bhord Bia agus cláir forbartha soláthraithe.

Na Meáin Idirnáisiúnta

Bhain an fhoireann Cumarsáide Idirnáisiúnta clúdach ceannródaíoch sna meáin amach ó mhisean trádála 2024 go dtí an Téalainn agus Vítneam, ag sroicheadh os cionn 300 milliún duine trí na meáin teilifíse, chlóite agus dhigiteacha. Tháinig Jim O'Toole, POF Bhord Bia, agus Lisa Phelan, bainisteoir margaidh Shingearpór, i láthair leis an Aire Stáit, Pippa Hackett, ar an teilifís náisiúnta ar nuacht phríomh-ama Channel Five na Téalainne, ag sroicheadh 40 milliún duine. Leag siad béim ar cháilíochtaí na hÉireann mar sholáthraí bia agus dí atá sábháilte agus ar ardchaighdeán.

I mí Iúil agus i mí Mheán Fómhair, chomhoibrigh foireann Cumarsáide Idirnáisiúnta Déiríochta agus Forbartha Gnó Domhanda ar Chuairt Iriseoirí Isteach (IJV) le hiriseoirí ó AEA, ó SAM agus ón Ríocht Aontaithe. Cuireadh córais feirmeoireachta na hÉireann agus obair Origin Green os comhair an phobail le linn na cuairte, rud a d'fhág go raibh clúdach in iris miondíola Spinney in AEA, Dairy Foods Magazine sna Stáit Aontaithe agus Dairy Industries International agus Food Manufacturer sa Ríocht Aontaithe.

Cumarsáid Feirmeora

In 2024, áiríodh le cumarsáid feirmeoirí clúdach suntasach sna meáin thuillte ar fud príomhfhoilseacháin na meán talmhaíochta agus pointí tadhaill éagsúla chun teagmháil a dhéanamh le feirmeoirí amhail cumarsáid dhíreach, comhpháirtíochtaí meán, fógraíocht agus imeachtaí feirmeoirí. Chuaigh Bord Bia i dteagmháil le breis agus 60,000 feirmeoir trí nuachtlitréacha, agus chuir comhpháirtíochtaí meán talmhaíochta agus imeachtaí ardáin ar fáil chun príomhábhair a chur in iúl, amhail tacaí inbhuanaitheachta Origin Green agus léargais ar an margadh domhanda.

Cumarsáid Tomhaltóra

I measc na Cumarsáide Tomhaltóra sa bhliain 2024, bhí feachtas meán sé mhí tuillte agus faoi úinéireacht do Bhord Bia Bloom 2024, a bhain amach níos mó ná 1,200 gné meán le rátáil meon dearfach 87%. Chuir an feachtas seo le 28% de mhéid iomlán clúdaigh Bhord Bia sna meáin don bhliain. Bhí gníomhaíochtaí feachtais tomhaltóirí gairneoireachta eile dírithe ar Best in Season, ar chur chun cinn Bord Bia i gcónaí le haghaidh gairneoireacht inite, agus ar fheachtas éagsúla garraíodóireachta. I measc na bhfeachtas suntasach eile, bhí cáis teach feirme na hÉireann, Gradaim Náisiúnta Orgánacha 2024, gné seacláide na hÉireann, feachtas tionchair bia mara na hÉireann agus tionscnamh beorach ceardaíochta agus leann úll na hÉireann.

Feachtais Mharc Cáilíochta Bhord Bia ar Mhargadh na hÉireann

In 2024, lean Bord Bia dá iarrachtaí feasacht a spreagadh agus spreagadh a thabhairt chun bia a cheannach agus Marc Cáilíochta Bhord Bia á iompar i measc tomhaltóirí na hÉireann. Dhírigh na feachtais mhargaíochta ar na caighdeáin ardcháilíochta agus ar an iniúchóireacht neamhspleách atá taobh thiar den Mharc Cáilíochta a chur in iúl, rud a threisíonn iontaoibh agus muinín i roghanna bia tomhaltóirí

In 2024, rinneadh 10 bpléasc gníomhaíochta san iomlán lena gcuirtear chun cinn na tairbhí a bhaineann le huain, muiceoil agus bagún, sicín agus uibheacha ar cháilíocht dhearbhaíthe. Chinntigh cur chuige láidir il-chainéil rannpháirtíocht chomhsheasmhach le tomhaltóirí, lena n-áirítear 35 seachtaine d'fhógraíocht AV, raidió agus fuaime digiteach a mhaireann 24 seachtaine. Bhí fógraíocht ar na meáin shóisialta ar Facebook, Instagram agus TikTok freisin a shíneann thar 33 seachtaine. Chun an tomhaltóir a mhealladh a thuilleadh agus chun cur le príomhtheachtaireachtaí, chruthaigh 10 dtionchairí ábhar físe ar líne a cuireadh chun cinn trí fhógraíocht íochta ar na meáin shóisialta. Chuir sé eagrán den nuachtlitir ar líne Quality Kitchen inspioráid oideas breise ar fáil do thomhaltóirí.

Bhí ról lárnach ag an nuálaíocht maidir le héifeachtacht an fheachtais a fheabhsú. Chuidigh infheistíocht in ábhar tionchair íochta le leathnú rochtana agus rannpháirtíochta, agus bhí ábhar na meán sóisialta ailínithe go straitéiseach le treocharaí tomhaltóirí agus téamaí séasúracha chun an tionchar a mhéadú. Trí mheascán de na meáin thraidisiúnta agus dhigiteacha a úsáid, mar aon le teachtaireachtaí spriocdhírthe, d'éirigh leis na feachtais muinín tomhaltóirí i mbia le Marc Cáilíochta Bhord Bia a neartú agus threisigh siad a luach i roghanna laethúla bia

Thug taighde a rinne Red C in 2024 le fios go bhfuil 90% de shiopadóirí grósaera na hÉireann ar an eolas faoi Mharc Cáilíochta Bhord Bia agus gurb é an marc iontaoibhe is dearfaí é Sáraíonn an Marc Cáilíochta gach marc iontaoibhe eile ar fhorhmór na dtréithe, go háirithe bunús na hÉireann, iontaofacht, inrianaitheacht, sábháilteacht bia agus cáilíocht. Chuidigh na feachtais mhargaíochta freisin le héileamh tomhaltóirí ar bhia ar cháilíocht dhearbhaíthe a threisíú agus 88% de na táirgí incháilithe ar fad ar fud mhiondíoltóirí na hÉireann anois ag iompar Mharc Cáilíochta Bhord Bia in 2024 (Foinse: Iniúchadh miondíola Bhord Bia).

Feachtais Bhia Mara na hÉireann i Margadh na hÉireann

Mhéadaigh Bord Bia a chuid iarrachtaí iasc geal agus bia mara na hÉireann a chur chun cinn laistigh den mhargadh baile le ceithre fheachtas margaíochta in 2024. Chun díolacháin a mhéadú, díródh ar shiopadóirí idir 35 agus 55 bliana d'aois le sé seachtaine d'fhógraíocht AV, seacht seachtaine de ghníomhaíocht raidió agus meán sóisialta a mhair 10 seachtaine. Ina theannta sin, chruthaigh 10 dtionchairí físeáin oideas ar líne chun leas a bhaint as solúbthacht, úire agus blas blasta bhia mara na hÉireann, lena n-áirítear cloicheáin Bhá Bhaile Átha Cliath, oisrí, bric, portán agus bradáin dheataithe orgánacha Thug suirbhé tomhaltóirí ionadaíoch náisiúnta le fios go bhféadfadh 63% den spriocghrúpa cuimhneamh ar fhógra teilifíse na n-iasc geal a fheiceáil agus, díobh siúd, dúirt an céatadán céanna gur dhócha go gceannóidís iasc geal na hÉireann dá bharr.

Urraíochtaí Teilifíse ar Mhargadh na hÉireann

Neven's Coastal Trails ar RTÉ a hAon

Craoladh Neven's Coastal Trails ón 11 Meán Fómhair go dtí an 16 Deireadh Fómhair, 2024, ag craoladh Dé Céadaoin ag 8pm ar RTÉ a hAon. Sa tsraith sé chlár seo, thug Neven Maguire cuairt ar chuid de na bailte cósta is mó a bhfuil tóir orthu in Éirinn i Loch Garman, i bPort Láirge, i Sligeach, i gCorcaigh, i nDún na nGall agus sa Chlár, agus bhuaile sé le táirgeoirí bia ar an mbealach. Léirigh sé freisin conas oidis bhlasta a chócaráil ag baint úsáide as bia mara na hÉireann agus bia ar cháilíocht dhearbhaíthe. Mheall an tsraith os cionn 1 milliún lucht féachana, le 172,000 ar an meán in aghaidh na heachtra

Neven's Christmas at Cashel ar RTÉ a hAon

Craoladh an clár speisialta Nollag dhá chuid seo, urraithe ag Bord Bia, Dé Máirt, 3 Nollaig, 2024 agus 10 Nollaig, 2024 ar RTÉ a hAon. Sa tsraith seo, d'ullmhaigh Neven Maguire na hoidis fhéile is fearr leis ag baint úsáide as bia ar cháilíocht dhearbhaíthe agus bia mara na hÉireann in Cashel Palace Hotel. D'fhéach breis agus 220,000 duine ar an tsraith.

Feachtas Orgánach

Agus forbairt á déanamh ar an gcéad fheachtas orgánach tomhaltóirí in Éirinn in 2023, lean an obair leantach ar aghaidh ón 6 Bealtaine go dtí an 2 Meitheamh, 2024. Bhí sé mar aidhm ag an bhfeachtas feasacht agus tuiscint ar thairbhí, infhaighteacht agus raon an bhia orgánaigh atá deimhnithe in Éirinn a mhéadú i measc siopadóirí fireanna agus baineanna 25-44 bliain d'aois trí fhógraíocht raidió náisiúnta agus áitiúil, fógraíocht lasmuigh agus réimse gníomhaíochtaí meán sóisialta. Taifeadh feabhsuithe láidre i dtaighde iarfheachtais maidir le hiompraíocht dhóchúil cheannaithe i ngach catagóir de tháirgí orgánacha Éireannacha mar thoradh díreach ar an bhfeachtas.

Bloom Bhord Bia 2024

In 2024, rinne Bord Bia Bloom ceiliúradh ar a 18ú bliain. Mheall Bloom 2024 breis agus 100,000 cuairteoir, lena n-áirítear díograiseoirí gairdín, daoine a bhfuil dúil acu i mbia agus teaghlaigh óga. D'oscail Uachtarán na hÉireann agus Pátrún Bloom, Micheál D. Ó hUiginn, an fhéile, de réir na mblianta roimhe sin.

Is é cuspóir Bhord Bia Bloom daoine a spreagadh chun glacadh le gairneoireacht, bia agus deoch na hÉireann, taithí a fháil orthu agus tacú leo mar chuid de stíl mhaireachtála inbhuanaithe, ag cothú lucht leanúna ar feadh an tsaoil. Déantar é seo trí chuairoteoirí a spreagadh trí ghairdíní seó agus ábhar gairneoireachta, leis an mbia agus an deoch den scoth a thairiscint ar fud an láithreáin, chomh maith leis an ngairdín saineolaithe agus an stáitse maireachtála inbhuanaithe agus limistéar do pháistí. Le breis agus 80 imeacht ar siúl laistigh den fhéile, tá go leor le feiceáil agus le déanamh agus tá rud éigin ann do chách.

Léirigh taighde cuairteoirí tar éis Bord Bia Bloom 2024 an meon dearfach agus dúirt 84% de chuairoteoirí go bhfillfidís in 2025.

In 2024, rinne an pobal Bloom a rátáil mar imeacht tarraingteach, ag rangú sa tríú háit tar éis Féile Lá Féile Pádraig agus an Fleadh Cheoil le haghaidh feasachta agus suime chun freastal air (Foinse: Onside). Tá an ráta comhshó is airde d'fhéilte in Éirinn ag Bloom, le 18% den daonra nach raibh i láthair, agus fonn orthu dul an chéad uair eile. Leanann urraitheoirí agus comhpháirtithe ag luacháil Bloom mar infheistíocht dá mbrandaí agus deir 82% den phobal gur gnólachtaí 'atá ag déanamh go maith' iad brandaí comhpháirtíochta a bhfuil baint acu le Bloom. Is iad na gairdíní seó an príomh-mhealladh don ócáid ghairneoireachta seo le bia mar fhócas tánaisteach agus tábhachtach. Tá an fonn ar mhaireachtáil inbhuanaithe ag fás i measc ár spriocghrúpa agus leanfaidh sé de bheith tábhachtach don todhchaí.

Margaíocht Idirnáisiúnta agus Domhanda

Leanadh den Infheistíocht in Food Brand Ireland le líonra gníomhaireachta lárnach a thacaíonn le foireann margaíochta agus oifigí áitiúla Bord Bia trí chraoladh teilifíse, raidió, cló, na meáin dhigiteacha agus imeachtaí. Forbraíodh cainéil B2B agus B2C le haghaidh feachtas domhanda, Ireland - Working with Nature Like nowhere Else in the World. Leanadh le suíomh straitéiseach na n-earnálacha tosaíochta i margaí tosaíochta le béim B2C ar bhranda mairteola na hÉireann san Eoraip agus ar bhranda bia mara na hÉireann sa Fhrainc agus sa Ghearmáin. Chlúdaigh feachtais B2B ar fud mairteola, déiríochta, bia mara agus deochanna an Eoraip agus an Áise, ag ardú feasachta ar Éirinn mar fhoinse bia agus dí inbhuanaithe i measc ár spriocghrúpa go dtí an leibhéal is airde riamh. Bhí feachtais an Aontais Eorpaigh ríthábhachtach ó thaobh straitéise de chun an Eoraip, agus Éire mar chuid den Eoraip, a shuí i gcríocha i bhfad i gcéin na Seapáine, na Cóiré, Mheicsiceo agus na Síne mar fhoinse bia agus dí, rud a réitigh an bealach do phleananna tógála branda amach anseo sna príomhchríocha sin.

Threoraigh Food Brand Ireland, faoi thiomáint ag creat cumarsáide straitéiseach Origin Green, feachtas branda lárnach/áitiúil dea-chleachtais agus cumarsáide ar fud an domhain, ag tabhairt comhsheasmhacht agus comhtháthú don mhargaíocht.

Imeachtaí Trádála

D'fhreastail Bord Bia ar 15 aonach trádála san Eoraip lena n-áirítear Sirha (Feoil) Biofach (Orgánaic), Internorga (PCF), Prowein Europe (Deochanna), ISM (PCF), Food and Drink Expo (PCF), SEG Barcelona (Bia Mara), Tuttofood (Feoil), PLMA (PCF), IMBIBE (Deochanna), Le Mondial du Fromage (Cáis Feirmeoireachta) Conxemar (Bia Mara), Anuga (Feoil, Déiríocht agus PCF), Natexpo (Orgánaic), Food Ingredients Europe (Comhábhair Bhia Déiríochta).

I measc na dtaispeántas trádála eile, bhí Gulfood Dubai, Annual Meat Conference (Feoil), NABCA (deochanna) agus WSWA (deochanna) sna Stáit Aontaithe, agus Foodex, CIMIE, SIAL China, Seoul Food, World Seafood Shanghai, Food Ingredients Asia agus China Fisheries

Le linn 2024 ar an iomlán, thacaigh Bord Bia le breis agus 171 cliant freastal ar 27 aonach trádála, rud a chuir ar a gcumas deiseanna forbartha gnó agus deiseanna margaíochta clú a chur ar fáil chun bia, deoch agus gairneoireacht na hÉireann a onnmhairiú chuig ceannaitheoirí trádála ar fud ár bpríomh-mhargáí sprice go léir.

Feachtais Gnó le Gnó Idirnáisiúnta (B2B agus B2C) do Mhairteoil, do Mhuiceoil, don Déiríocht, don Bhia Mara agus don Alcól

Bhí Foireann Margaíochta Bhord Bia i gceannas ar fheachtais B2B maidir le mairteoil, déiríocht, bia mara agus deochanna na hÉireann in 12 mhargadh tosaíochta in 2024. Chuir na feachtais, a bhí dírithe ar chustaiméirí trádála déantúsaíochta, seirbhíse bia agus miondíola príomha, treallús faoi rogha maidir le bia agus dí na hÉireann atá ar ardchaighdeán agus á tháirgeadh go hinbhuanaithe ar mhargai seanbhunaithe (an AE, na Stáit Aontaithe) agus feacht maidir lena n-éagsúlacht ar mhargaí na hÁise. Reáchtáladh feachtais sa Ríocht Aontaithe, sa Fhrainc, sa Ghearmáin, san Iodáil, sa Spáinn, sa Bheilg, san Eilvéis, sa tSualainn, sna Stáit Aontaithe, sa tSín, sa tSeapáin agus sa Chóiré Theas.

An Earnáil Déiríochta

Bhí feachtais B2B ar siúl d'earnáil na déiríochta ar fud chúig phríomh-mhargadh: an Ghearmáin, an Ríocht Aontaithe, Stáit Aontaithe Mheiriceá, an tSín agus an tSeapáin. Bhí sé mar chuspóir leis na feachtais sa Ghearmáin agus sna Stáit Aontaithe an gnó atá ann cheana féin a choinneáil trí threallús a chur faoi dhéiríocht na hÉireann a roghnú i measc custaiméirí trádála bunaithe ar a caighdeán den scoth agus a dintiúir féarchothaithe. Sa Ríocht Aontaithe, ba é an cuspóir fás incriminteach a spreagadh trí chustaiméirí trádála atá ann cheana. Rinneadh uainiú na bhfeachtas a ailíniú le seónna trádála tábhachtacha ina raibh cuideachtaí déiríochta na hÉireann i láthair ar sheastán Bhord Bia Éireann.

Sa Ríocht Aontaithe, bhí dhá phléasc de ghníomhaíocht mhargaíochta déiríochta B2B ann le linn 2024 le táthcheangail fógraíochta i bpríomhfhoilseacháin trádála agus ar a suíomhanna gréasáin; the Grocer agus the Caterer Is éard a bhí i bhfeachtas Gearmánach fógraíocht i bhfoilseacháin chlóite trádála amhail Lebensmittel Zeitung agus Milch Marketing agus fógraíocht dhigiteach ar shuíomhanna gréasáin digiteacha trádála ábhartha. Baineadh úsáid as feachtais LinkedIn freisin chun díriú ar chustaiméirí trádála le cumarsáid faoi na buntáistí uathúla a bhaineann le déiríocht na hÉireann.

Sna Stáit Aontaithe, seoladh an feachtas déiríochta B2B i dtrí phríomhfhoilseachán atá dírithe ar ghrósaíreacht agus ar dhéiríocht: The Dairy Reporter, Supermarket News agus The Progressive Grocer. Bhí ábhar íochta san feachtas freisin ar shuíomhanna gréasáin na bhfoilseachán agus ina nuachtlitreacha a seoladh chuig síntiúsóirí.

Bhí fógraíocht chlóite san feachtas Seapánach i bpríomhfhoilseacháin trádála a bhaineann leis an spriocghrúpa, fógraíocht dhigiteach ar fud na suíomhanna Gréasáin trádála agus fógraíocht ríomhphoist le linn na bliana. Chomh maith leis sin, rinneadh fógraíocht i riocht nuachta teagmháil le lucht féachana breise.

Sa tSín, dhírigh an straitéis chumarsáide ar chur chun cinn leanúnach gnéithe díolacháin uathúla dhéiríocht na hÉireann trína dhintíuir féarchothaithe, acmhainneacht taighde agus deartha agus feidhm sheirbhíse bia a chur in iúl do sprioc lucht spéise trádála. Áiríodh ar ghníomhaíochtaí margaidh, fógraíocht íochta, clúdach meáin i bhfoilseacháin mheáin gnó agus trádála a chruthú, scaipeadh ábhar go rialta ar ardáin mheáin shóisialta faoi úinéireacht Bhord Bia (WeChat agus Weibo) agus comhpháirtíochtaí le hardáin trádála KOL ábhartha. Rinneadh na gníomhaíochtaí sin a ailíniú le himeachtaí sonracha trádála fisiciúla amhail seimineáir dhéiríochta agus thacaigh siad leo. Bhí siad ag an am céanna le himeachtaí tábhachtacha i bhFéilire na Síne mar Bhliain Nua na Síne.

Léirigh taighde iarfheachtais i measc ceannaitheoirí trádála déiríochta ar fud na margaí gur thug os cionn leath díobh siúd a chonaic feachtais fógraíochta Bhord Bia cuairt ar irishfoodanddrink.com chun soláthraithe Éireannacha a aimsiú nó a athbhreithniú nó chun cuairt a thabhairt ar sheastán na hÉireann ag aonach trádála. Thug an taighde le fios freisin go raibh tuiscint láidir trádála ann ar na heochairtheachtairachtaí maidir le cothú féir ar dhéiríocht na hÉireann agus thuairiscigh níos mó ná leath de cheannaitheoirí déiríochta na hÉireann freisin gur dhócha go lorgóidís tuilleadh faisnéise ar na cineálacha táirgí/soláthraithe seo mar thoradh díreach ar an bhfeachtas.

An Earnáil Mairteola

Maidir le mairteoil na hÉireann, réachtáladh feachtais B2B ar fud trí mhargadh tosaíochta: An Ghearmáin, an tSín agus an tSeapáin. Ba é cuspóir an fheachtais sa Ghearmáin tús áite a thabhairt do mhairteoil na hÉireann i measc custaiméirí trádála trína dintiúir ardcháilíochta agus féarchothaithe a chur in iúl. Bhí an ghníomhaíocht margáíochta agus cumarsáide dírithe ar fhógraíocht agus ar fhógraí sa phreas trádála agus ar shuíomhanna ghréasáin trádála ábhartha.

Sa tSeapáin, ba é cuspóir an fheachtais B2B feasacht ar Éirinn a spreagadh mar fhoinsé mairteola d'ardchaighdeán in Éirinn i measc iompórtálaithe agus spriocanna seirbhíse bia. Bhí fógraíocht chlóite san fheachtas i bpríomhfhoilseacháin trádála a bhaineann leis an spriocphobal, fógraíocht dhigiteach ar fud na suíomhanna gréasáin foilseacháin trádála agus fógraíocht ríomhphoist. Ina theannta sin, thug clúdach eagarthóireachta tuillte i gcomhthráth leis an bhfógraíocht le níos mó sonraí ar na buntáistí a bhaineann le mairteoil na hÉireann a fhoinsiú.

Sa tSín, dearadh clár cumarsáide chun aird a tharraingt ar infhaighteacht mhairteoil na hÉireann agus ar na tairbhí a bhaineann le mairteoil na hÉireann do thrádálaithe/allmhaireoirí, do sheirbhísí bia agus do chustaiméirí miondíola.

Le linn na bliana, bhí gníomhaíochtaí margáíochta éagsúla ann, lena n-áirítear seimíneáir trádála, comórtais cócaire agus cur chun cinn seirbhíse bia tras-earnála le príomhghrúpaí óstáin. Méadaíodh na gníomhaíochtaí sin ar líne trí na meáin trádála, trí KOLanna trádála agus ar fud ardáin meán sóisialta Bhord Bia (WeChat agus Weibo).

Thug taighde iarfheachtais i measc ceannaitheoirí trádála mairteola ar fud na margaí le fios gur thug seachtar as gach 10 a chonaic feachtais fógraíochta Bhord Bia cuairt ar irishfoodanddrink.com chun soláthróirí Éireannacha a aimsiú/athbhreithniú a dhéanamh orthu agus thug os cionn leath cuairt ar sheastán na hÉireann ag aonach trádála freisin Léirigh an taighde tuiscint láidir trádála freisin ar na príomhtheachtaireachtaí maidir le mairteoil na hÉireann a bheith á cothú le féar agus d'aontaigh ochtar as gach 10 gceannaitheoirí mairteola freisin gur fiú níos mó a íoc as mairteoil na hÉireann mar thoradh díreach ar an bhfeachtas margáíochta a fheiceáil.

Earnáil na Muiceola – an tSín

Maidir le muiceoil na hÉireann, díródh ar an tuiscint ar na tairbhí agus ar na feidhmeanna a bhaineann léi a neartú i measc custaiméirí seirbhíse bia agus cócairí. Baineadh é seo amach trí ábhar meán sóisialta leanúnach a phostáil ar ardáin atá faoi úinéireacht Bord Bia agus trí thionscnaimh mar chur chun cinn Pork Wuxi Restaurant agus cur chun cinn muiceola le Mingchu, ardán ar líne inar chruthaigh cócairí odis le muiceoil na hÉireann.

Earnáil an Bhia Mara

Sa tSín, lean cuspóir foriomlán B2B le feachtas agus tuiscint trádála ar Éirinn a spreagadh mar fhoinsé bia ardchaighdeáin a tháirgtear go hinbhuanaithe agus na buntáistí uathúla a bhaineann le bia mara na hÉireann. Díriodh ar phríomhchustaiméirí seirbhíse bia, ar allmhaireoirí, ar thrádálaithe agus ar mhiondíoltóirí ar líne, agus díriodh gníomhaíochtaí ar shraith imeachtaí trádála a méadaíodh a thuilleadh trí chainéil ábhartha na meán gnó agus trádála, tionchairí trádála ar líne agus trí chainéil dhigiteacha atá faoi úinéireacht Bord Bia (WeChat agus Weibo).

Príomhfhócas don ghníomhaíocht ba ea an Misean Trádála i mí Mheán Fómhair, le taispeántas bia mara Máistir-Chócaire ar tugadh cuireadh do phríomh-mheáin trádála na Síne agus do KOLanna chuige. Fuair clúdach preasa ag cúig mheán trádála a bhaineann go sonrach le bia mara, chomh maith le 19 n-asraon meán ginearálta, 187+ milliún amharc san iomlán. I measc na bpríomhimeachtaí eile, bhí an Seimineár Trádála a bhaineann leis an China Fisheries Seafood Exhibition agus comhoibriú le príomhsraithe bialann le asraonta ar fud na Síne.

Sa tSeapáin, ba é cuspóir B2B feachtas agus tuiscint ar Éirinn a spreagadh mar fhoinsé bia mara ardchaighdeáin i measc ceannaitheoirí ionchasacha trádála. Áiríodh le gníomhachtú an fheachtas fógraíocht chlóite agus dhigiteach. Ina theannta sin, d'éirigh le hagallaimh leis na meáin a fuarthas le seacht gcliantchomhlacht ag seó idirnáisiúnta Tokyo Seafood teacht ar 820,000 duine.

Tugadh le fios i dtaighde a rinneadh tar éis an fheachtas i measc ceannaitheoirí trádála bia mara sa tSeapáin gur éirigh go geal leis an bhfeachtas maidir le nasc a dhéanamh le 'Branda na hÉireann' / 'Brand Ireland' níos fairsinge agus go bhféadfadh sé suim a mhúscailt agus rannpháirtíocht a spreagadh, agus thug 77% d'fhreagróirí le fios gur spéis leo níos mó eolais a lorg ar bhia mara na hÉireann.

Cuireadh feachtas bhia mara B2B ar siúl sa Chóiré Theas i ráithe 2 agus ráithe 4 i leaganacha clóite agus digiteacha d'ocht bpríomh-mheán trádála. Foilsíodh 24 alt fógraíochta bia mara, ar an iomlán, le linn thréimhsí an fheachtas. Cuireadh margaíocht dhíreach i ngníomh ag Taispeántas Bia Shúl go luath i mí an Mheithimh agus ag Seachtain Bhia COEX agus ag an Seimineár Treochtaí Bia 2025, ar thit an dá imeacht siúd amach i mí na Samhna 2024.

Feachtais Earnáil na nDeochanna

Lean an clár oideachais ‘Spirit of Ireland’, atá dírithe ar fhoirne líne tosaigh, ar cheannaitheoirí agus ar úinéirí bunaíochtaí trádála ar an láthair agus as an láthair, de bheith ar phríomhthionscnamh Bhord Bia don earnáil dí in 2024 inar thit 12 imeacht amach i bpríomh-mhargáí spriocdhírthe na Stát Aontaithe agus Cheanada, na Fraince, na hIndia, na Gearmáine, na Nigéire, Shingepór agus na Síne.

Cuireadh feachtas margaíochta chun tacú leis an earnáil ar siúl i measc na gcainéal clóite agus digiteach sna Stáit Aontaithe, i gcomhthráth le Lá Fhéile Pádraig, a d’aimsigh breis agus 45,000 duine. Cuireadh meáin bhreise i ngníomh, i gcomhoibriú le Coimisiún Licéir New Hampshire, i mí Dheireadh Fómhair agus thit imeachtaí breise ar an áitreabh amach in San Francisco agus i Nua-Eabhrac, a thug an bhliain chun críche.

Tacaíodh leis an earnáil sa tSín trí urraíocht margaíochta a dhéanamh ar Ghradaim mhórtionchair DRiNK Magazine Asia i Shang-hai, a thit amach i gcomhthráth le Lá Fhéile Pádraig agus a mheall breis agus 500 ceannaitheoir, lucht meán agus príomhcheannaire tuairimíochta. Thit máistir-rang uisce beatha amach ina dhiaidh sin i mí na Bealtaine ar ar fhreastail an príomhlucht meán agus príomhghairmithe an tionscail, inar cruthaíodh 540,000+ taispeáint agus 1,800+ rannpháirtíocht.

Seoladh an clár ‘Spirit of Ireland’ sa Mhísean Trádála faoi stiúir airí i mí Mheán Fómhair ag imeacht i Shang-hai. D’fhreastail breis agus 100 aoi, dáileoirí deochanna, an príomhlucht meán trádála agus tionchairí meán sóisialta ina measc. Chuir Spirits Magazine agus an Cainéal Teilifíse idirnáisiúnta Shanghai (ICS) an tAire Heydon agus ionadaithe Bhord Bia faoi agallaimh, agallaimh a dhéanfaí a fhoilsiú ina dhiaidh sin. Bhain an clúdach a d’eascair as seo ar ardáin éagsúla mheán breis agus 841,000 amharc amach, ar an iomlán.

Feachtais an Acadaimh Tallainne

Chuir Bord Bia feachtais earcaíochta ar siúl in 2024 do thrí cinn de chláir an Acadaimh Tallainne a chuireann Bord Bia ar fáil: an clár Léargais agus Nuálaíochta, an clár Comhaltachta Margaíochta, agus an clár Céimithe Idirnáisiúnta.

Cuireadh gach feachtas ar bun ag féachaint le feasacht a mhéadú ar na cláir agus, i ndeireadh na dála, an ráta iarratais a mhéadú nuair a chuirtear i gcomparáid é leis na tréimhsí earcaíochta roimhe sin.

Leagadh béim i ngach feachtas ar fhógraíocht sna meáin dhigiteacha, inar úsáideadh ardáin as a n-íoctar agus ardáin a bhfuil úinéireacht orthu araon ar bhealach aontaithe.

Díríodh sna feachtais ar sheasamh bhranda an Acadaimh Tallainne a neartú mar an clár is fearr do ghairm bheatha i dtionscal bia agus dí na hÉireann trí na buntáistí agus na deiseanna a chuirtear ar fáil a thaispeáint.

Ba éard a bhain le straitéis an fheachtais feasacht agus machnamh a mhúscailt trí phointí teagmhála iolracha, na meáin shóisialta, fógraíocht taispeána digití, comhpháirtíochtaí meán agus seimineáir ghréasáin fhorlíontacha ina measc.

Baineadh an líon riachtanach iarratas amach i ngach feachtas do gach clár agus, i gcásanna áirithe, sáraíodh an príomhtháscaire feidhmíochta (KPI) don ráta iarratais.

D’éirigh leis na feachtais, ar an iomlán, infheictheacht agus meallacht Acadamh Tallainne Bhord Bia a chur chun feabhais, agus chuir siad lena sprioc chun an tallann is fearr a mhealladh chuig an tionscal.

Margaíocht Dhigiteach

I measc na mbunspriocanna inghnóthaithe in 2024, bhí:

Néal Margaíochta Salesforce

Leanadh le céadús áite a thabhairt do mhargaíocht ríomhphoist trí úsáid a bhaint as ardán Néal Margaíochta Salesforce 'Email Studio' in 2024, tráth inar seoladh beagán faoi bhun 1,000 feachtas ríomhphoist le linn na bliana (500,000 ríomhphost ar an iomlán).

Dhíríomar ar éifeachtúlachtaí oibríochtúla a sholáthar d'úsáideoirí inmheánacha trí é a dhéanamh níos éasca liostaí ríomhphost agus margaíochta a chruthú, agus muid ag cloí i gcónaí le beartas an RGCS. Chuir seo feabhas ar ár sláinteachas sonraí tríd an bpreabrata ríomhphost a laghdú.

D'éirigh linn é seo a dhéanamh tríd an obair forbartha lenár gcomhpháirtithe um chur i bhfeidhm idir an t-ardán agus Salescloud (CRM).

Thosaíomar freisin go déanach in 2024 le forbairtí ar intleacht shaorga a úsáid chun éifeachtúlachtaí laistigh de mhargaíocht ríomhphoist a fheabhsú. Bainfear éifeachtúlachtaí móra amach d'úsáideoirí inmheánacha a bhuíochas leis an bhfeidhmiúlacht seo trína chabhrú linn ábhar a ghiniúint go huathoibríoch lena úsáid i ríomhphoist, anuas ar fhógraí ríomhphoist idirbheartaíochta a sheoladh d'imeachtaí. Cuirfear an obair seo i gcrích go luath in 2025.

Ábhar ar an ngréasán

Lean Bord Bia le hábhar nua a fhoilsiú ar fud a gcuid ardán chun freastal ar riachtanais an sprioclucht spéise. Mealladh beagán faoi bhun 1 milliún úsáideoir in 2024 go suíomh gréasáin bordbia.ie, agus bhain tromlach na n-úsáideoirí seo leas as ábhar oidis. Díríodh go príomha ar cháilíocht an ábhair trí straitéis ábhair a sholáthar agus trí roinnt ceardlann ar fud na heagraíochta a thabhairt isteach a leanfar lena gcur ar siúl isteach in 2025. Lean éiceachóras ár suímh gréasáin B2C ag tacú lenár margaíocht mairteola B2C ar fud na Ríochta Aontaithe, na Fraince, na hÍsiltíre, na hIodáile agus na Gearmáine. Leantar le soláthraithe Éireannacha Bia agus Dí a phróifíliú tríd an suíomh gréasáin atá dírithe ar chustaiméirí, Irish Food and Drink (www.irishfoodanddrink.com).

Tionól Bhord Bia

Cruthaíodh micreashuíomh imeachta chun tacú le Tionól Bhord Bia (Bord Bia Gather) i mí Mheán Fómhair 2024. Tógadh an micreashuíomh bunaithe ar riachtanais uathúla ár lucht shinsearaigh a bhí ag freastal ar an imeacht seo, an chéad cheann dá shamhail, i gCúirt an Phaoraigh. Spreag an micreashuíomh ardleibhéal rannpháirtíochta le linn an imeachta agus cuireadh ar an ngearrliosta ina dhiaidh sin é do ghradam Spider i ngeall ar an réiteach digiteach is fearr san aicme.

Imeacht 'Bloom' Bhord Bia

Cuireadh leis an imeacht in 2024 chun freastal ar riachtanais mhargaíochta digití Bloom, agus béim ar phróifíliú imeachta don chuairteoir go Bloom agus ar dhíol ticéad a chur chun cinn sa tréimhse a fhaide leis an bhféile 5 lá garraíodóireachta agus bhia agus lena linn.

Inrochtaineacht Ghréasáin

Leanamar ag cur níos mó lenár gcuid ardán chun caighdeán AA a bhaint amach, ar aon dul leis an Treoir ón AE maidir le hInrochtaineacht Ghréasáin. Anuas air sin, cuireadh roinnt clinici buail isteach ar siúl le feabhas a chur ar fheasacht na heagraíochta ar ár ngealltanais agus leis an bhfoireann go léir a threorú conas an treoir a chur i bhfeidhm.

Na Meáin Shóisialta

Bliain lenar bhain fás a bhí sa bhliain 2024 ar chainéil mheán sóisialta corparáideach Bhord Bia ar LinkedIn agus X (Twitter roimhe seo) inar díríodh ar an ábhar is fearr san aicme. Cruthaíodh beagán faoi bhun 400 postáil, ar an iomlán, a chruthaigh níos mó ná 1.2 milliún taispeáint i gcaitheamh na bliana. Tá cainéil shóisialta tomhaltóirí ag dul i méid chomh maith, ar aon dul le héileamh tomhaltóirí atá á mhúnlú.

Airgeadas Margaíochta

Thug Bord Bia cuireadh in 2024 d'iarratais faoin gClár Cúnaimh Margaíochta (MAP) do dheontais chun tacú le gníomhaíochtaí margaíochta. Glacann an MAP le ról i dtaobh acmhainn mhargaíochta cuideachtaí beaga agus meánmhéide a fheabhsú, agus cabhrú leo an chéad chéim eile ina ndul chun cinn fáis a chur díobh agus a chur ar a gcumas ullmhú don onnmhairithe. Bhí an MAP ar oscailt do tháirgeoirí bia, dí agus gairneoireachta na hÉireann a bhfuil láimhdeachas idir €100,000 agus €3.5 milliún acu. Ceadaíodh cúnamh deontais do 114 cuideachta ar chostas iomlán €1,000,500.

I dtaobh íocaíochtaí, íocadh deontais ar luach iomlán €823,128 le 94 cuideachta le linn na bliana. Luaitear an liosta cuideachtaí a fuair íocaíochtaí deontais ag deireadh na tuarascála seo.

Urraíochtaí

Rinne Bord Bia urraíocht le linn 2024 ar chatagóirí ag roinnt cláir ghradaim. I measc na ngradam lenar tacaíodh, bhí catagóir bia agus dí Chomhlachas na nGnólachtaí Beaga, catagóir an tSeaimpín is Fearr ag gradaim Blas na hÉireann, Gradaim Good Food Ireland agus catagóir an Ghradaim Scríbhneoireachta faoi Bhia ag Gradaim Scríbhneoireachta faoi Bhia na hÉireann. Tugadh tacaíocht cheana i dtreo Fhéile Bhia Bhaile Uí Mhaolmhuidh, Aonach Bia Lios Tuathail agus Fhéile Bhia agus Chultúir na Samhna i nGleann na Bóinne.

Oifigí Idirnáisiúnta

Forbairt Gnó Dhomhanda

Bhí Bord Bia tiomanta i gcónaí sa bhliain 2024 do thacú le cliantchuideachtaí ar fud a líonra idirnáisiúnta 14 oifig thar lear, lena n-áirítear, ocht gcinn san Eoraip agus sé cinn i bpríomh-mhargáí idirnáisiúnta eile. Bhain Éire na honnmhairithe bia agus dí ba mhó riamh amach in 2024 (€17.2 milliún) agus is ionann seo agus méadú 7% ar fhigiúirí 2023. Leanann Bord Bia de bheith dírithe ar an rath seo a chothú trí léargas ar mhargáí áitiúla a sholáthar, líonraí a thógáil agus deiseanna tráchtála a chumasú idir a chliant agus a chustaiméirí idirnáisiúnta.

Trí thacú leis an gcáil dhomhanda atá ar Éirinn i ngeall ar tháirgí bia agus dí ardchaighdeáin a tháirgtear go hinbhuanaithe, leanann Bord Bia le fás ar onnmhairithe a chur chun cinn. In ainneoin brúnna boilscithe agus go raibh níos lú airgid á chaitheamh ag tomhaltóirí ón mbliain 2023 ar aghaidh, bhain roinnt catagóirí fás an mhéid amach agus leanann Bord Bia de bheith oiriúnaitheach sna tacaíochtaí a thugann sé do chliantchuideachtaí.

Mhúnligh tosaíochtaí eanála agus cainéil gach margaidh na gníomhaíochtaí ar tugadh fúthu, mar sin féin, bhí Bord Bia seasmhach i gcónaí ó thaobh na sprice uileghabhálaí: cur le feasacht agus le clú domhanda sholáthraithe bia agus dí na hÉireann, a n-ullmhacht ó thaobh an mhargaidh a neartú agus iad a nascadh leis na custaiméirí is oiriúnaí ar fud an domhain.

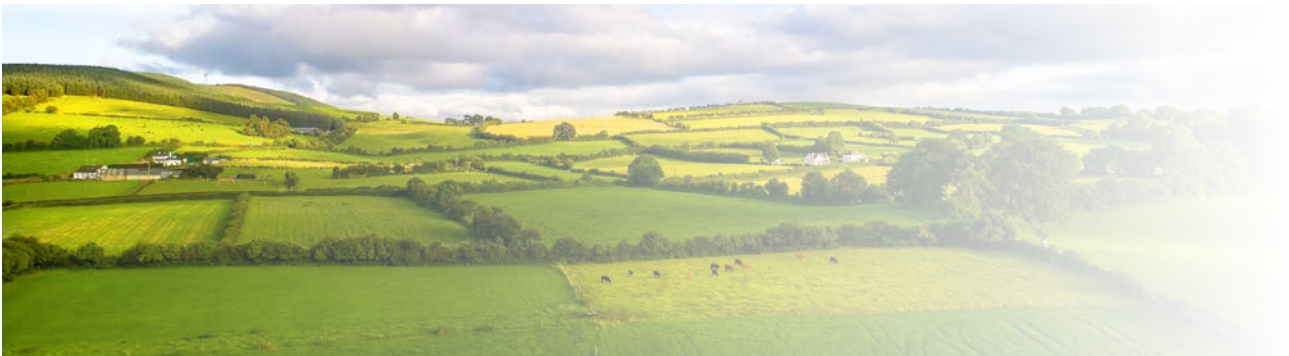
D'oibrigh Bord Bia in 2024 le cliantchuideachtaí Éireannacha, agus thacaigh sé leo fás a bhaint amach i bpríomh-mhargáí a dtugtar tús áite dóibh. Leagadh béim mar a rinneadh in 2023, ar chomhpháirtíochtaí straitéiseacha a shaothrú le custaiméirí ar fud na gcainéal miondíola agus seirbhíse bia.

Anuas ar réimse fairsing clár agus tionscadal, d'éirigh le Foireann Forbartha Gnó Dhomhanda Bhord Bia an méid seo a leanas a dhéanamh i gcaitheamh 2024:

- Tugadh trí mhisean trádála chomh fada le SAM, an tSín, an Chóiré Theas agus an Áise Thoir Theas.
- Rinneadh taispeántas ag 24 seó trádála ar fud na cruinne.
- Éascaíodh 1,619 cruinniú le príomhpháirtithe leasmhara tráchtála.
- Cruthaíodh 1,573 deis tráchtála do chliantchuideachtaí Bhord Bia.
- Éascaíodh iniúchtaí agus cigireachtaí ar rochtain ar an margadh le príomhpháirtithe leasmhara ón gCóiré Theas agus ó Vítneam agus an bhunchloch á leagan chun cuairteanna breise margaidh a thabhairt in 2025.
- Tacaíodh le 15 thionscadal straitéiseacha ina raibh soláthraithe Éireannacha agus a gcustaiméirí bainteach, inar cuimsíodh na téamaí: inbhuanaitheacht, táirgeadh den scoth a dhéanamh de tháirge, fairsingiú margaidh agus gnólachtaí nua a fhorbairt.
- Cuireadh Cruinniú Mullaigh tionscnaimh Thionól Bhord Bia ar siúl, inar tugadh ionadaithe an lucht shinsearaigh le chéile ó imreoirí domhanda an tionscail bia chun deiseanna agus dúshláin amach anseo atá roimh an tionscal a shainaithint agus a phlé.

Cur Chuige Comhoibritheach

Tá Bord Bia tiomanta i gcónaí d'obair i gcomhar leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, an Roinn Gnóthaí Eachtracha, Fiontraíocht Éireann agus Turasoireacht Éireann chun leanúint ag tacú le fás agus forbairt thionscal bia agus dí na hÉireann.

Rialachas

Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Rialachas Corparáideach

Bunaíodh Bord Bia faoin Acht um an mBord Bia, 1994 agus feidhmíonn sé de réir fhorálacha na nAchtanna um an mBord Bia, 1994 & 2004 agus faoi choimirce an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Struchtúir An Bhoird

Tá Bord Bia comhdhéanta den Bhord, de chúig Fho-Bhord, den Phríomhfheidhmeannach agus den Fheidhmeannas a sholáthraíonn réimsí seirbhísí chun polasaí agus clár a fheidhmiú. Soláthraíonn an Bord an chothromaíocht chúig scileanna agus taithí chun tacú le straitéis Bhord Bia. Tá an Bord comhdhéanta de Chathaoirleach agus suas le cheithre ghnáthchomhalta déag a cheapann an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Faigheann gach comhalta boird nua eolas airgeadais agus eile faoi Bhord Bia, agus eolas maidir le ról an bhoird agus coistí an bhoird. Is ról ar leithligh iad ról an chathaoirligh agus an phríomhfheidhmeannaigh.

Tá cúig Fho-Bhord (Bianna Tomhaltóirí, Déiríocht, Gairneoireacht, Feoil agus Beostoc agus Dearbhú Cáilíochta) comhdhéanta de Chathaoirleach agus suas le dhá ghnáthchomhalta déag a cheapann an Bord le toiliú an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Tá Cathaoirleach gach Fo-Bhord ina chomhalta den Bhord.

Freagrachtaí An Bhoird

Ceanglaíonn Alt 21 den Acht um an mBord Bia, 1994 ar an mBord go “keep in such form and in respect of such accounting periods as may be approved by the Minister, with the consent of the Minister for Public Caiteachas, NDP Delivery and Reform, all proper and usual accounts of monies received or expended by it, including a Statement of Ioncam and Caiteachas and Retained Revenue Reserves, a Statement of Comprehensive Ioncam, a Statement of Cash Flow and a Statement of Financial Position and, in particular, shall keep in such form as aforesaid all such special accounts as the Minister may, or at the request of the Minister for Public Caiteachas, NDP Delivery and Reform shall, from time to time direct and the Board shall ensure that separate accounts shall be kept and presented to the Board by any Subsidiary Board that may be established by the Board under this Act and these accounts shall be incorporated in the general statement of account of the Board.”

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú ceanglaítear ar an mBord:

- 1 Beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a fheidhmiú go seasta;
- 2 Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh a bhíonn réasúnach agus stuama;
- 3 Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh, sin mura mbíonn sé mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh an Bord ag feidhmiú go ceann i bhfad; agus,
- 4 Luaigh cibé ar leanadh caighdeáin chuntasaíochta infheidhmithe, faoi réir ag aon imeacht ábhartha a nochtar nó a mhínítear sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as leabhair chuntais chúí a choinneáil a léiríonn le cruinneas réasúnach ag tráth ar bith, staid airgeadais Bhord Bia. Tá an Bord freagrach freisin as sócmhainní na heagraíochta a chosaint agus as sin, céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois nó mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Buaileann an Bord le chéile go rialta, seacht n-uaire sa bhliain de ghnáth, agus tá sé freagrach as bainistiú cuí a dhéanamh ar Bhord Bia. Déanann sé cinntí móra straitéiseacha agus leanann sé de rialú iomlán agus éifeachtach a dhéanamh agus solúbthacht dhóthanach á cur ar fáil san am céanna don bhainistíocht feidhmiúcháin chun an gnólacht a chur ar bun go héifeachtúil agus go héifeachtach laistigh de chreat láraithe tuairiscithe. I measc na míreanna ar an gclár cruinnithe ag cruinnithe Boird, tá miontuairiscí cruinnithe roimhe seo, ceisteanna a thagann chun solais, an tuarascáil airgeadais, tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh, rialachas corparáideach agus bainistíocht riosca agus aon ghnó eile. Téann an Cathaoirleach i ngleic le haon choimhlintí leasa a d'fhéadfadh a bheith ag baili leith an chláir ag tús gach cruinnithe.

Déanann an Bord measúnú leanúnach ar phríomhrioscaí agus tá comhthéacs bunaithe acu le rioscaí a aithint, le anailís, measúnú, cóireáil agus monatóireacht a dhéanamh ar riosca. Ar na príomhrioscaí a aithníodh áirítear an riosca gan tosaíocht chúí a thabhairt do phleananna oibre chun cuspóirí a bhaint amach; gan tiomantais tionscail a bhaint amach d'fhorbairt agus do chur chun feidhme Origin Green; rioscaí a bhaineann le clú bainteach le mí-úsáid phríomhbhrandaí agus marcanna Bhord Bia; rioscaí clú a bhaineann le cáilíocht agus le sábháilteacht bia, rioscaí do mhaoiniú scéimeanna dearbhaithe cáilíochta, agus foinsí maoinithe éagsúla tionscail; etc. Déantar riosca a mhaolú trí chóras cuimsitheach bainistíochta riosca san eagraíocht, lena n-áirítear athbhreithniú ar an gclár riosca ag gach cruinniú Boird. Déantar comhchomhairliúcháin tionscail a éascú trí struchtúr an Fho-Bhoird.

Comhlíonann an Bord na gnéithe ábhartha den Chód Caiteachais Phoiblí agus áirítear ar chúrsaí nach féidir ach leis an mBord cinneadh a dhéanamh orthu, agus nach ndáiltear ar an mbainistíocht iad, éadálacha móra, infheistíochtaí móra, mórdhiúscairtí, mórchonarthaí, buiséid bhliantúla agus pleananna straitéiseacha, tuarascálacha bliantúla, agus ráitis airgeadais, soláthar foirne, leibhéal tharmhligthe údaráis, an cisteán agus beartas riosca a cheadú, i measc nithe eile.

Bíonn gá le faomhadh an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara d'fháil ábhartha nó do dhiúscairt talún, foirgneamh nó sócmhainní ábhartha eile. Bíonn gá le faomhadh an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara mar aon le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, um Sholáthar an PFN agus Athchóirithe do ghníomh beartaithe ar bith a chuirfeadh nó a d'athródh cineál, scóip nó scála gníomhaíochtaí Bhord Bia go mór.

I gcomhthéacs na straitéise Fís don Bhia 2030 don earnáil agraibhia, leagtar amach i straitéis chorparáideach Bhord Bia dar teideal 'Todhchaí faoi Bhláth a Chothú' na cuspóirí agus an treo atá beartaithe don eagraíocht le linn thréimhse na straitéise, 2022-2025. Ailnítear buiséid agus gníomhaíochtaí bliantúla Bhord Bia leis an straitéis sin. Tugann an Bord faomhadh do bhuiséid bhliantúla agus do mheasúnuithe ar fheidhmíocht iarmhír in aghaidh buiséid. Tugann an Tuarascáil Bhliantúil seo léargas cuimsitheach ar ghníomhaíochtaí Bhord Bia i rith na bliana.

Measann an Bord go dtugann na ráitis airgeadais léargas fíor agus cóir ar fheidhmíocht airgeadais Bhord Bia agus ar a sheasamh airgeadais ag deireadh na bliana.

Rialachas

Tá an Bord tiomanta do na caighdeáin is airde rialachas corparáide agus dea-chleachtais a choinneáil agus tá an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú glactha ag an mBord. Tá forálacha an Chóid á gcur i bhfeidhm. Tá an Bord tar éis glacadh le Téarmaí Tagartha a leagann amach an creat reachtúil; feidhmeanna ginearálta agus sainfeidhmeanna; ballraíocht, dualgais mhuinéacha; údarás; ról an rúnaí; freagrachtaí tuairiscithe; sceidealú cruinnithe; nósanna imeachta do chinntithe idir cruinnithe Boird agus chun déileáil le coinbhleachtaí leasa; agus, sceideal foirmiúil cúrsaí a choinnítear don Bhord le cinneadh a dhéanamh. Déanann an Bord athbhreithniú ar Théarmaí Tagartha an Bhoird, na bhFo-Bhord agus na gCoistí ar bhonn bliantúil.

Le linn 2024, thionóil an Bord dhá chruinniú gan an feidhmeannas a bheith i láthair. Chun críocha fheidhmiú an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú breathnaítear ar Bhord Bia mar Chomhlacht Stáit neamhthráchtála.

An Cathaoirleach:

- An Bord a stiúradh agus a éifeachtúlacht agus a ardchaighdeán ionracaís agus mhacántachta a chinntiú maidir le cultúr, luachanna agus iompar do Bhord Bia agus maidir le tromchúis an phlé agus leibhéal an Bhoird.
- In éineacht leis an POF, a chinntiú go ndéantar clár an Bhoird a bhainistiú go héifeachtach, go gcuirtear am leordhóthanach ar fáil don phlé agus do chur is cúiteamh. Éascaíonn cultúr oscailteachta plé éifeachtach agus ionchuir ón bhfeidhmeannas a fhreastalaíonn ar chruinnithe Boird ar fad nó ar chuid díobh, agus comhaltaí an Bhoird.
- A chinntiú go gcuirtear tuarascálacha agus páipéir ábhartha, airgeadas, tuarascáil an POF, tuairiscí ó Fho-Bhoird agus ó Choistí agus nuashonraithe cothrom le dáta ar dhul chun cinn agus ar chur i bhfeidhm an bhuiséid bhliantúil agus an phlean straitéisigh nuair is cú, ar bhealach tráthúil chuig comhaltaí an Bhoird.
- gcomhairle leis an Rúnaí a chinntiú go gcuirtear gach eolas rialachais ábhartha ar fáil don Bhord agus dá Choistí agus go mbíonn sreafaí maithe eolais idir an Bord, na Fo-Bhoird agus na Coistí mar aon le héascú ionductaithe, meantóireachta agus ag cuidiú le forbairt ghairme leanúnach.
- A chinntiú go bhfuil deighilt shoiléir freagrachtaí idir an Bord a threorú agus a bhainistiú agus tá freagracht ar an bhfeidhmeannas as Bord Bia a réachtáil.
- An tAire Talmhaíochta, Bia agus mara a choinneáil ar an eolas faoi chúrsaí a thagann chun cinn maidir le Bord Bia.
- Tuarascáil Chuimsitheach a chur faoi bhráid an Aire de réir an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú.

Thug an Bord faoi luacháil féinmheasúnaithe ar a fheidhmíocht féin le linn na bliana. Iarradh ar gach ball Boird an measúnú a scóráil ar bhonn aonair agus rinne an Cathaoirleach na freagraí a bhreithniú agus a chur faoi bhráid an Bhoird, áit ar aithníodh roinnt gníomhaíochtaí chun feidhmíocht an Bhoird a fheabhsú. Rinneadh measúnú seachtrach ar an mBord in 2022 agus cuireadh faoi bhráid an Bhoird é in 2023.

Thug an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca faoi luacháil féinmheasúnaithe freisin in 2024. Iarradh ar gach ball Coiste an measúnú a scóráil ar bhonn aonair, agus cuireadh na freagraí i láthair na mball.

Cuireann an Bord treoir straitéiseach ar fáil, déanann monatóireacht ar ghníomhaíochtaí agus ar éifeachtúlacht na bainistíochta agus déanann monatóireacht ar chomhlíontacht ar bhonn leanúnach a chinntiú go gcomhlíontar reachtaíocht, rialacháin agus treoirlínte ábhartha.

Tá Comhaontú Maoirseachta do Bhord Bia tugtha chun críche agus chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara i bhfeidhm é i rith na bliana.

Baill Bhoird agus Neamhspleáchas

Tá rochtain ag gach ball boird ar chomhairle agus ar sheirbhísí an Rúnaí/an Stiúrthóra Seirbhísí Corparáideacha atá freagrach don bhord as a chinntiú go gcloítear le nósanna imeachta an Bhoird, agus go gcomhlíontar rialacha agus rialacháin infheidhme.

Bíonn comhairleoirí gairmiúla Bhord Bia ar fáil le haghaidh comhairliúcháin ag baill Bhoird de réir mar a theastaíonn. Féadfaidh baill bhoird aonair comhairle ghairmiúil neamhspleách a fháil más gá.

Comhdhéanamh An Bhoird

Tá mionsonraí faoi bhaill reatha Bhord Bhord Bia leagtha amach ar leathanach 92.

Baill Bhoird agus Freastal ar Chruinnithe

Tionóladh ocht gcruinniú boird le linn 2024, agus leagtar amach thíos sonraí faoi fhreastal gach baill.

Ball Boird	Cruinnithe Boird ar Freastalaíodh orthu
Lorraine Allen	8 of 8
Niall Browne	8 of 8
Sharon Buckley	7 of 8
Michael Cronin	8 of 8
Tim Cullinan*	0 of 0
Mary Delaney	6 of 8
Dennis Drennan	8 of 8
Maria Dunne**	2 of 2
Patrick Fitzgerald	6 of 8
Francie Gorman	8 of 8
Colm Hayes**	3 of 4
Karen Kerrigan	8 of 8
Dan MacSweeney**	1 of 1
Pat McCormack*	0 of 0
Larry Murrin**	7 of 7
Cliona Murphy	8 of 8
Pat Murphy	8 of 8
Karina Pierce	8 of 8
Jim Woulfe	8 of 8

* Tháinig deireadh le téarma an bhaill Boird roimh chéad chruinniú na bliana.

** Thosaigh nó chríochnaigh téarma Chomhaltaí an Bhoird i rith na bliana.

Táillí agus Speansais Bhaill an Bhoird

Leagtar amach thíos sceideal na dtáillí agus speansais taistil agus cothabhála a íocadh le baill bhoird i ndáil le freastal ar chruinnithe an Bhoird, agus i gcás inarb ábhartha, ar chruinnithe de chuid na bhFho-Bhord agus de chuid na gcoistí boird, in 2024.

Ball Boird	Costais Boird	Speansais Taistil & Cothabhála
D. MacSweeney	€3,382	€657
L. Murrin*	-	-
L. Allen	€11,970	€371
N. Browne*	-	-
S. Buckley*	-	-
M. Cronin*	€11,970	€5,088
T. Cullinan	€1,282	-
M. Delaney	€11,970	€818
D. Drennan	€11,214	€1,205
M. Dunne**	-	-
P. Fitzgerald	€11,970	€1,070
F. Gorman	€10,325	€892
C. Hayes**	-	-
K. Kerrigan	€11,970	€967
P. McCormack	€164	-
C. Murphy	€11,970	€1,264
P. Murphy*	-	-
K. Pierce**	-	€427
J. Woulfe	€11,970	€1,535

* Léiríonn na baill Bhoird siúd a tharscaoil cuid den táille nó de na speansais iníoctha, nó iad go léir, mar bhall den bhord in 2024.

** Faoin bprionsabal duine Amháin, tuarastal amháin, níor íocadh aon táillí le K. Pierce, C. Hayes nó M. Dunne.

B'ionann na suimeanna a íocadh le baill fo-bhoird maidir le costais taistil agus chothaithe in 2024 agus €7,936. Níor íocadh táillí ar bith le baill fobhoird in 2024 i ndáil le freastal ar chruinnithe fobhoird.

Ról an Chathaoirligh agus an Phríomhfheidhmeannaigh

Is é an Cathaoirleach a threoraíonn an Bord i gcinneadh a straitéise agus i mbaint amach a chuspóirí. Tá an Cathaoirleach freagrach as eagrú gnó an Bhoird, as a éifeachtacht a chinntiú agus a chlár oibre a leagan amach. Éascaíonn an Cathaoirleach rannpháirtíocht éifeachtach gach comhalta den bhord agus caidreamh tairbheach idir an feidhmeannas agus comhaltaí an bhoird, agus cinntíonn go bhfaigheann comhaltaí an bhoird eolas tráthúil, iomchuí agus cruinn.

Tá an Príomhfheidhmeannach i bhfeighil Bhord Bia go díreach ar bhonn laethúil agus tá sé/sí freagrach don Bhord as feidhmíocht oibríochtúil agus airgeadais Bhord Bia.

Coistí Boird

Tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca comhdhéanta faoi láthair de thriúr ball Boird, M. Cronin, S. Buckley agus M. Dunne chomh maith le ball seachtrach amháin a bhfuil cúlra airgeadais acu, R. Nolan. Tháinig an coiste seo le chéile ceithre huaire le linn na bliana 2024.

Tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca freagrach as caidreamh iomchuí a chothú le hiniúcháirí seachtracha agus as athbhreithniú a dhéanamh ar acmhainní iniúchta inmheánaigh, ar shrianta airgeadais inmheánacha agus ar phróiseas iniúchta Bhord Bia. Cuidíonn sé leis an mBord agus iarracht á déanamh a chinntiú go ndéantar san eolas airgeadais agus neamhairgeadais measúnú cothrom ar an seasamh atá ag Bord Bia. Tá rochtain iomlán agus neamhtheoranta ag an Iniúcháir Inmheánach agus ag an Iniúcháir Seachtrach ar an gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca. Déanann an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca féinmheasúnú gach bliain, agus cuirtear na gníomhaíochtaí agus na moltaí a thagann chun cinn dá bharr i bhfeidhm.

Bhuail an Coiste Luacha Saothair agus Pinsin, ina bhfuil ceathrar ball den Bhord faoi láthair, L. Murrin, M. Cronin, M. Delaney agus M. Dunne, le chéile ceithre huaire le linn na bliana 2024. Is é an Coiste Luacha Saothair agus Pinsin a chinneann, thar ceann an Bhoird, ceapachán, agus measúnú maidir le feidhmíocht an Phríomhfheidhmeannaigh agus pleanáil faoin té a thiocfaidh mar chomharba air.

Tionóladh seacht gcruinniú den Choiste Straitéise le linn na bliana. Tá cúigear ball Boird ar an gCoiste Straitéise faoi láthair, is iad siúd L. Murrin, L. Allen, M. Dunne, P. Fitzgerald agus P. Murphy. Tá ról tábhachtach ag an gCoiste Straitéise maidir le tuairimí agus moltaí faoi shaincheisteanna straitéiseacha a bhfuil ar Bhord Bia aghaidh a thabhairt orthu agus cuireann sé leis an bpróiseas pleanála straitéisí agus le forbairt na straitéise.

Tá Ráiteas Straitéise Bhord Bia 2022-2025, a seoladh i mí Eanáir 2022, ag teacht le Fís don Bhia 2030, agus áirítear ann na cúig limistéar fócais straitéisigh seo a leanas:

- Cur le Food Brand Ireland agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a phointí cruthúnais.
- Bealaí níos fearr do chliant agus do chustaiméirí chun comhpháirtíochtaí a nascadh agus a fhorbairt.
- Daoine cumasacha sa tionscal agus cumas na gcliant a chothú.
- Tacú le nuálaíocht a bheidh faoi stiúir tuisceana agus forbairt branda
- Tacú leis an eagraíocht agus lena geallsealbhóirí agus a chur ar a gcumas an straitéis a chur i gcrích.

D'fhorbair an Bord straitéis nua ceithre bliana don tréimhse 2025-2028 in 2024.

Cothromaíocht Inscne i Mballraíocht An Bhoird

Amhail an 31 Nollaig 2024, bhí seachtar ball boird mná (47%) agus ochtar ball boird fir (53%) ar an mBord agus ní raibh aon phost folamh. Baineann an Bord amach dá réir sprioc an Rialtais ionadaíocht ar a laghad 40% ar gach inscne a bheith i mballraíocht Bhoird Stáit.

Tá Bord Bhord Bia tiomanta go láidir do chothromaíocht inscne a bhaint amach agus a choinneáil i measc a bhallraíochta, de réir bheartas an Rialtais. Tugtar aghaidh ar cheist na cothromaíochta inscne ar Bhord Bhord Bia ar na bealaí seo a leanas:

- Na bearnaí scileanna agus saineolais a mheas, in éineacht le comhdhéanamh reatha an Bhoird nuair a bheidh poist fholmha á líonadh, na deiseanna sin a thapú chun an Bord a neartú agus a chothromú tuilleadh.
- Tús áite a thabhairt do scileanna agus saineolas tionscail a bhfuil éileamh orthu nuair a bheidh poist fholmha á líonadh, ag cur béim níos lú ar thaithí roimhe seo ar bhord.
- Ceannasaíocht a thabhairt, in éineacht le AON agus i gcomhar leis an gCumann 30%, an Fóram Éagsúlachta agus Ionchuimsithe Agraibhia, (Ag-Dif) a bhfuil sé de chuspóir acu an clár éagsúlachta agus ionchuimsithe (D&I) a thabhairt chun cinn i dtionscal agraibhia na hÉireann, agus béim á cur faoi láthair ar chothromaíocht inscne.

Is féidir a thabhairt ar aird go leagtar amach san Acht Um An Mbord Bia, Arna Leasú, Go Ndéanfaí Ionadaíocht Ar Earnálacha Agus Ar Thacair Shainscileanna Shonracha Áirithe Ar An Mbord. Má Thagann Folúntas Chun Cinn I Gcásanna Den Chineál Sin, D'fhonn A Chinntiú Go Sásaítear Ceanglais An Achta, Ní Mór Tús Áite A Thabhairt Do Thacair Shainscileanna Agus Do Thaithí Ábhartha Iarratasóir Ar Leith Sa Phróiseas Ceapacháin.

Eitic In Oifigí Poiblí

Tá Forálacha An Achta Um Eitic In Oifigí Poiblí, 1995 Agus An Achta Um Chaighdeán In Oifigí Poiblí, 2001 Curtha I Bhfeidhm. Tugann Baill Bhoird Agus Foirne A Bhfuil Poist Ainmnithe Acu Ráitis Sainleasa Don Rúnaí An Tráth A Cheaptar Iad Agus Ar Bhonn Bliantúil.

Saoráil Faisnéise

Is Eagraíocht Fhorordaithe Í Bord Bia Faoin Acht Um Shaoráil Faisnéise, 2014. Bhunaigh Na Hachtanna Um Shaoráil Faisnéise Trí Cheart Reachtúil:

- Ceart Rochtana De Réir Dlí Ag Gach Duine Ar Aon Eolas Atá I Seilbh Comhlachtaí Poiblí;
- Ceart De Réir Dlí Ag Gach Duine Eolas Oifigiúil A Bhíonn I Seilbh Comhlacht Poiblí A Bhaineann Leis Nó Léi A Leasú Sa Chás Go Mbíonn Sé Neamhiomlán, Míchruinn Nó Míthreorach;
- Ceart De Réir Dlí Na Cúiseanna A Fháil Do Chinntí A Dhéanann Dífear Do Dhuine Féin Arna Dtógáil Ag Comhlacht Poiblí.

I Dteannta Riachtanas Na Nachtanna Um Shaoráil Faisnéise, Tá Feidhm Ag Na Hachtanna Um Chosaint Sonraí, 1988 Go 2019 Agus An Rialachán Ginearálta Maidir Le Cosaint Sonraí (Rgcs)(Ae), 2016 Le Bord Bia Chomh Maith. Tugann Na Hachtanna Um Chosaint Sonraí Cosaint Do Príobháideacht Daoine Aonair A Bhfuil A Gcuid Sonraí Pearsanta Á Bpróiseáil. Is Éard Is Sonraí Pearsanta Ann Eolas A Bhaineann Le Duine Beo Ar Féidir A Aithint Ó Na Sonraí Iad Féin Nó I Gcomhar Le Heolas Eile Atá I Seilbh.

Comhionannas, Éagsúlacht agus Ionchuimsiú

Tá Bord Bia go hiomlán tiomanta d'fhostaíocht comhdheiseanna, agus tá gach cinneadh fostaíochta bunaithe ar fhiúntas, ar cháilíochtaí agus ar chumas. Léirítear i mbeartas earcaíochta na heagraíochta an tuairim go bhfuil gá le héagsúlacht i ngach réimse, lena n-áirítear léiriú inscne, cúlraí cultúir, glúine, teanga agus náisiúnta chun cuspóirí straitéiseacha a bhaint amach i margáil baile agus domhanda.

I gcomhairle leis an bhfoireann, forbraíodh beartas feabhsaithe comhionannais, éagsúlachta agus cuimsithe (EDI) do Bhord Bia, ag cur leis an obair a rinneadh roimhe seo sa réimse seo. Cheadaigh Foireann Ceannaireachta Sinsearaí Bhord Bia an beartas nua seo agus seoladh laistigh den eagraíocht é. Tá plean gníomhaíochta ag gabháil leis an mbeartas ina leagtar amach an dul chun cinn atá déanta go dtí seo i réimse an chomhionannais, na héagsúlachta agus an chuimsithe, mar aon le pleananna le haghaidh tionscnamh agus athruithe sa bhliain reatha. Tá sé mar aidhm ag an mbeartas timpeallacht a chruthú ina bhfuil meas ar gach fostaí agus ina bhfuil an deis acu páirt a ghlacadh san eagraíocht agus forbairt a dhéanamh laistigh di.

Cinntítear leis an mbeartas go gcomhlíontar dualgais chomhionannais reachtúla Bhord Bia mar atá leagtha amach sna hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998-2015 (arna leasú) agus san Acht um Stádas Comhionann, 2000 (arna leasú).

Tá Bord Bia tiomanta do chomhionannas deiseanna a chinntiú agus nach gcaitear le níos lú fabhar le duine den fhoireann nó iarrthóir ar fhostaíocht ná aon duine eile ar bhonn inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, claonadh gnéis, creidimh, aoise, míchumais, cine, nó ballraíocht de phobal an Lucht Siúil. Tá cláir forbartha pearsanra agus foirne Bhord Bia leagtha amach dá réir.

Déanann Bord Bia iarracht cuidiú leis an bhfoireann maidir le riachtanais phearsanta agus ghairme beatha agus feidhmítear beartais chúí ina gcuimsítear réimsí ar nós forbairt ghairmiúil, saoire staidéir, fleisc-ama agus sosanna gairme. Tá Bord Bia tiomanta freisin do bheartas rialtais a fheidmiú i ndáil le daoine faoi mhíchumas a fhostú san earnáil phoiblí. Tá beartas maidir le ciapadh gnéis i bhfeidhm le tacaíocht agus cosaint a thabhairt do dhínt gach duine.

Rinneadh forálacha do bhaill foirne agus do chuartheoirí faoi mhíchumas fisiciúil maidir le dearadh agus feistiú Mhol Domhanda Bhord Bia, a cuireadh i gcrích in 2022.

An Tacht Um Nochtadh Cosanta, 2014

Rinneadh nochtadh cosanta amháin le Bord Bia le linn na bliana 2024 a bhí á mheas ar aon dul le Beartas um Nochtadh Cosanta Bhord Bia ag deireadh na bliana.

Sábháilteacht, Sláinte agus Leas ag An Obair

Tá Bord Bia ag feidhmiú forálacha na reachtaíochta Sábháilteachta, Sláinte agus Leasa ag an Obair, lena n-áirítear Ráiteas Sábháilteachta a ullmhú agus a oibriú a thabharfaidh aghaidh ar gach ceist a mbíonn tionchar aice ar shábháilteacht, sláinte agus leas fhoireann Bhord Bia agus cuairteoirí a thugann cuairt ar áitreabh Bhord Bia.

Cairt Seirbhíse

Leagtar amach i gCairt Seirbhíse Bhord Bia a thiomantas do Phrionsabail Seirbhísí Ardchaighdeán do Chustaiméirí agus do Chliaint na hEarnála Poiblí. Tacaíonn Plean Gníomhaíochta agus nósanna imeachta inmheánacha iomchuí leis an gCairt le héifeacht phraiticiúil a thabhairt don tiomantas sin. Tá an Chairt ar fáil ar láithreán gréasáin Bhord Bia.

Éifeachtúlacht agus Caomhnú Fuinnimh

Tá Bord Bia tiomanta gach iarracht a dhéanamh le bheith éifeachtúil ó thaobh fuinnimh agus le bearta caomhnaithe fuinnimh agus bearta bainistithe cuí a fheidhmiú. Is iad solas agus teas, a sholáthraítear ó leictreachas, príomh-réimsí úsáid fuinnimh i mBord Bia. Laghdaíodh úsáid bhliantúil fuinnimh go suntasach ó cuireadh tús le hathbhreithniú ar úsáid fuinnimh. Is í seo a leanas úsáid na príomhoifige i mBord Bia:

	2024
KWH leictreachas	282,276

Déantar monatóireacht ar úsáid leictreachais mar aon le haithint diomailte, neamhéifeachtaí agus tionscnaimh costéifeachtacha chun ár bhfeidhmíocht fuinnimh a fheabhsú tuilleadh.

Íocaíochtaí Prasa

De réir fhorálacha an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997 arna leasú ag Rialacháin na gComhphobal Eorpacha (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2002, tá Bord Bia tiomanta do chinntiú go n-íoctar gach soláthraí go pras. Le linn 2024, ícadh 88% d'íocaíochtaí laistigh de 15 lá.

Maoiniú Ón Aontas Eorpach

Riarann Bord Bia roinnt feachtais mhargaíochta agus phromóisin atá incháilithe do chómhaoiniú ón Aontas Eorpach, lena n-áirítear iad siúd do mhairteoil agus d'uaineoil, déiríocht, táirgí úra, prátaí agus muisiriúin.

Acht Na Dteangacha Oifigiúla, 2003 agus Acht na Dteangacha Oifigiúla (Leasú), 2021

Tagann Bord Bia faoi théarmaí tagartha Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 agus Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú), 2021 chun creat reachtúil a chur ar fáil do sholáthar seirbhísí trí Ghaeilge. I gcomhréir le hAchtanna na dTeangacha Oifigiúla, foilsítear an Tuarascáil Bhliantúil seo i nGaeilge agus i mBéarla.

Níor tuairiscíodh aon cheisteanna faoi Alt 4B(b) d'Acht na dTeangacha Oifigiúla in 2024.

Costais Sainchomhairleoireachta

Áirítear le Costais Sainchomhairleoireachta an costas atá ar chomhairle a sholáthar don bhainistíocht agus ní áirítear leo feidhmeanna seachfhoinsithe 'gnó mar is gnách'.

	2024 €'000	2023 €'000
Lucht Dlí	270	106
Comhairle Cánach & Airgeadais	37	53
Caidreamh Poiblí / Margaíocht	-	-
Pinsin & Acmhainní Daonna	236	198
Feabhsú Gnó	214	160
Eile	100	327
Iomlán na gCostas Sainchomhairleoireachta	857	844
Costais Sainchomhairleoireachta	-	-
Costais Sainchomhairleoireachta Chaipitlithe curtha chun dochair sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coinnithe	857	844
Iomlán	857	844

Costais agus Socrúcháin Dlí

Tugtar briseadh síos sa tábla thíos ar na suimeanna a aithnítear mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe i ndáil le costais sainchomhairleoireachta dlí, socrúcháin agus idir-réitigh agus imeachtaí eadrána. Áirítear sna figiúirí thíos caiteachas a tabhaíodh maidir le comhairle ghinearálta dlí a fuair Bord Bia a nochtar sna costais chomhairleoireachta thuas.

	2024 €'000	2023 €'000
Táillí Dlí - Sainchomhairleoireacht Dlí	270	106
Íocaíochtaí Idir-Réitigh agus Eadrána	-	-
Socrúcháin	236	137
Iomlán na gCostas Dlí	506	243

Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Déantar caiteachas taistil agus cothaithe a chatagóiriú mar seo a leanas:

	2024 €'000	2023 €'000
Intíre		
Boird	22	26
Fostaithe	348	296
Idirnáisiúnta		
Boird	-	-
Fostaithe	1,082	1,048
Costais Taistil agus Chothaithe Iomlána	1,452	1,370

Fáilteachas

Tá an Caiteachas seo a leanas ar fháilteachas sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais:

	2024 €'000	2023 €'000
Fáilteachas foirne	14	8
Fáilteachas cliaint	-	-
Costais fáilteachais iomlána	14	8

Ráiteas Comhlíonta

Tá an Cód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) nuashonraithe glactha ag an mBord agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú. Chloígh Bord Bia go hiomlán leis an gCód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú le linn 2024.

Larry Murrin
Cathaoirleach

Date: 27 Meitheamh
2025

Jim O'Toole
Príomhfheidhmeannach

Date: 27 Meitheamh
2025

Struchtúr Eagraíochtúil

Tá Bord Bia comhdhéanta den Bhord, de chúig Fho-Bhord, den Phríomhfheidhmeannach agus den Fheidhmeannas a sholáthraíonn raon seirbhísí atá riachtanach chun beartas agus cláir an Bhoird a chur i bhfeidhm.

Tá an Bord comhdhéanta de Chathaoirleach agus 14 gnáthchomhalta a cheapann an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara. Tá cúig Fho-Bhord ann (Feoil agus Beostoc, Bia Tomhaltóirí, Déiríocht, Dearbhú Cáilíochta, agus Gairneoireacht) atá comhdhéanta de Chathaoirleach agus 12 gnáthchomhalta atá ceaptha ag an mBord le toiliú an Aire. Tá Cathaoirleach gach Fo-Bhord ina chomhalta den Bhord.

Tá na Coistí Boird seo a leanas i bhfeidhm: An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca, an Coiste Luacha Saothair agus Pinsean agus an Coiste Straitéise.

Tá an Feidhmeannas comhdhéanta d'fhoireann atá lonnaithe i gceannoifig an Bhoird.

Eolas Ginearálta

Ceannoifig:

140 Bóthar Pheambróg, Baile Átha Cliath 4, D04 NV34.

Iniúcháirí:

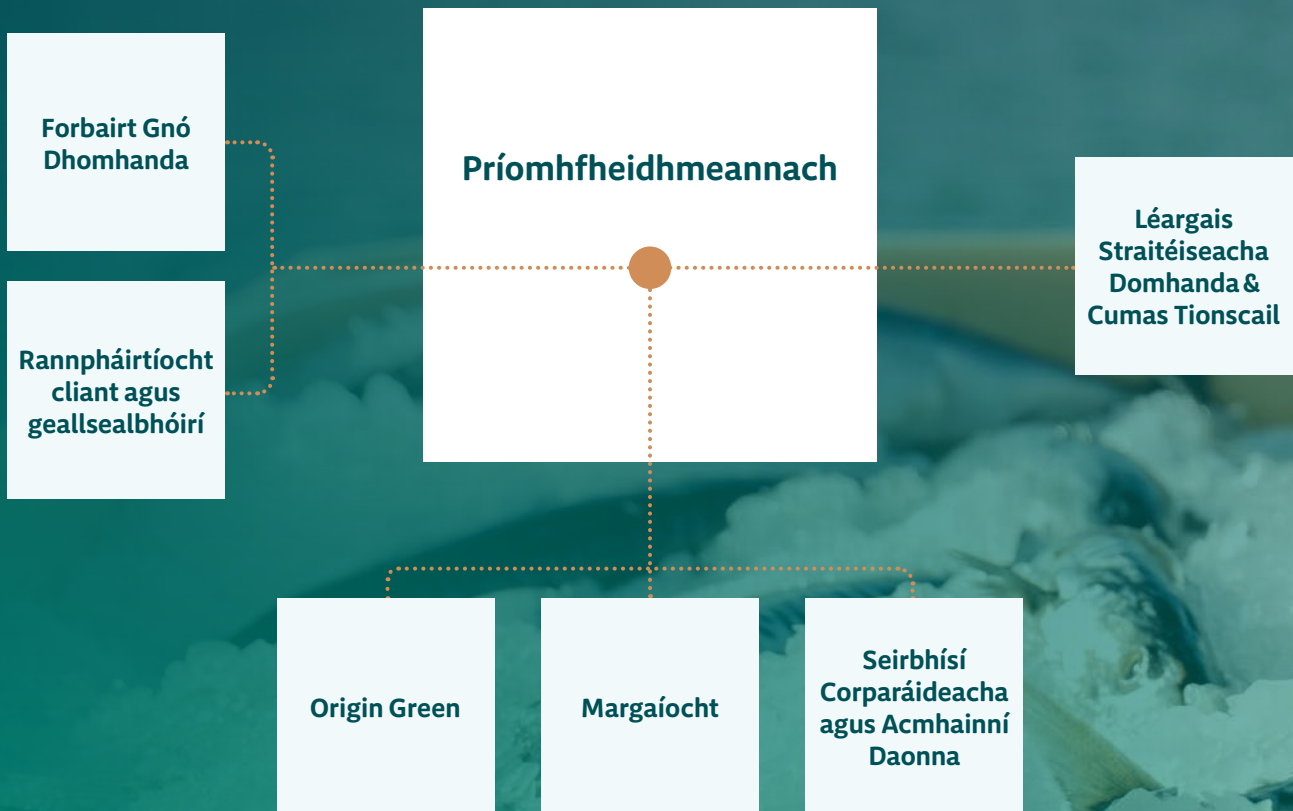
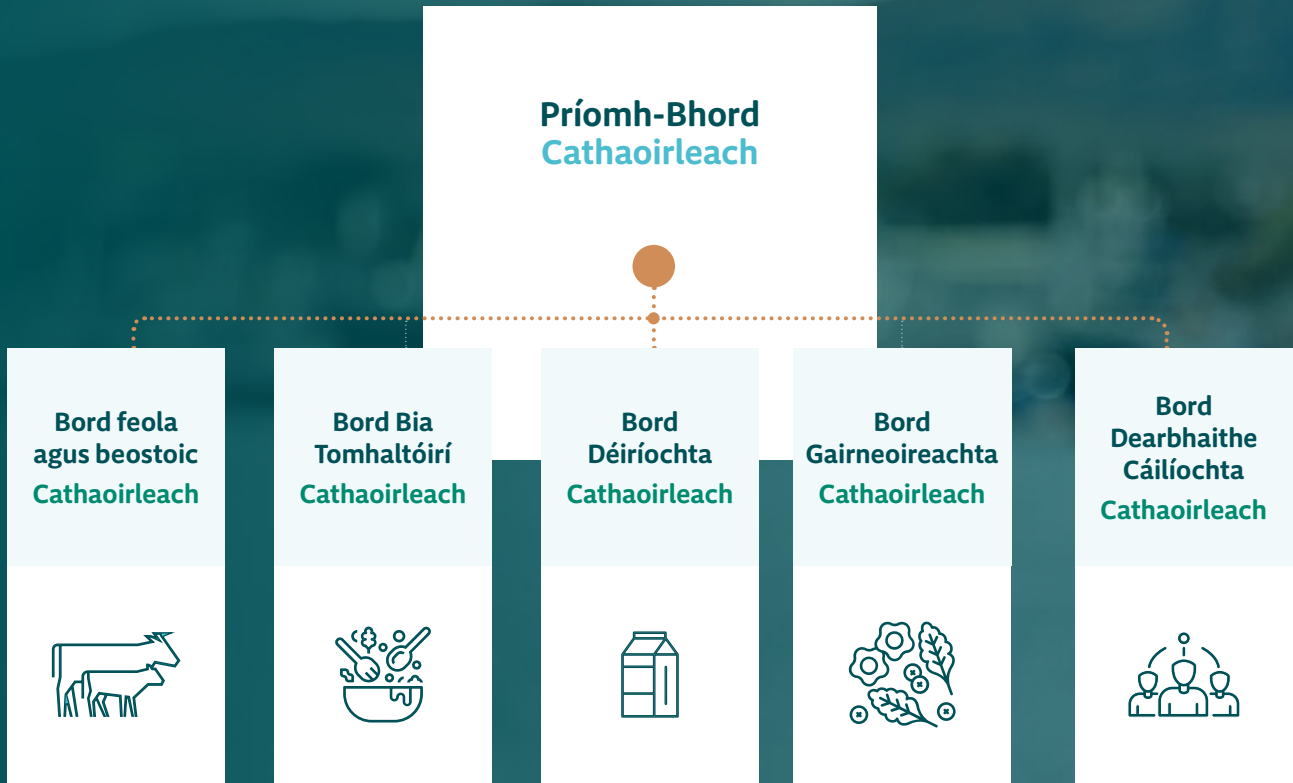
An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Baincéirí:

Bainc-Aontas Éireann

Dlíodóirí:

Philip Lee Solicitors

Struchtúr Foirne

Príomhfheidhmeannach	Jim O'Toole
Léargas Straitéiseach Domhanda agus Acmhainn an Tionscail	Nick Curtis Davis
Margaíocht	Una Fitzgibbon
Forbairt Gnó Dhomhanda	Shane Hamill
Seirbhísí Corparáideacha agus Acmhainní Daonna	Susan McDonnell
Rannpháirteachas Cliant agus Páirtithe Leasmhara	John Murray
Origin Green	Deirdre Ryan

Oifigí Thar Lear

Tír	Teagmháil
Amstardam	Laura Crowley
Dubai	Kieran Fitzgerald
Dusseldorf	Gabriele Weiss Brummer
Lagos	Ese Okpomo
Londain	Donal Denvir
Maidrid	Cecilia Ruiz
Milan	Folamh
Nua-Eabhrac	Henry Horkan
Páras	Nicolas Ranninger
Shang-hai	Conor O'Sullivan
Singepór	Lisa Phelan
Stócólm	William McGrath
Tóiceo	Joe Moore
Vársá	Krzysztof Pogorzelec

Leanann comhghleacaithe Bhord Bia de bheith an-ghníomhach agus an-tiomanta do straitéis na heagraíochta a sholáthar, mar a léirítear sa Suirbhé Foirne Áit Iontach le hObair Ann (Great Place to Work) na bliana 2024. Baineadh deimhniúchán mar Áit Iontach le hObair Ann amach don tríú bliain as a chéile. Leanann Townhalls de bheith ar an rogha cainéal cumarsáide chun an fhoireann ar fud na heagraíochta a chur ar an eolas, anuas ar ghnáthchruinnithe roinne agus fóraim eile.

Bhain cultúr, pleanáil, faisnéis ghnó, forbairt feidhmíochta agus próisis bhainistíochta príomhtháscairí feidhmíochta (KPIanna) ardrátáil amach i dtorthaí an tsuirbhé agus tá páirt lárnach acu i dtaobh Ráiteas Straitéise 2022-2025 a sholáthar.

Lean branda fostóra Bhord Bia de bheith láidir agus baineadh leibhéal arda spéise amach i ról Bhord Bia go himmheánach agus go seachtrach araon. Thacaigh an méid a bhain Bord Bia amach i dtaobh an chreidiúnaithe Great Place to Work leis an seasamh sin. Le linn na bliana 2024, thionóil Bord Bia 33 comórtas do ról bhuana agus ghearrthéarmacha araon.

Dhírigh an Fhoireann Acmhainní Daonna in 2024 ar na príomhthosaíochtaí seo a leanas:

- Freastal ar riachtanais an ghnólachta trí ardtallann a earcú, a chur chun cinn agus a choimeád san eagraíocht.
- An díriú a mhéadú ar chultúr foghlama a fhorbairt, a chuirtear chun cinn trí ghníomhaíochtaí tiomanta foghlama go luath in 2024, agus a thagann lenár bpróiseas forbartha feidhmíochta agus fáis phearsanta.
- Na tairiscintí Foghlama agus Forbartha a fheabhsú go leanúnach, trí chonairí sonracha foghlama inniúlachta Bhord Bia maidir le córais bhainistíochta foghlama a fhorbairt.

- Bealaí nua agus nuálacha a thabhairt isteach chun cumas a fhorbairt ar fud na heagraíochta trí iasachtaí forbartha cumais i láithreacha in Éirinn agus thar lear araon.
- Nuashonrú beartais, forbairt agus oiliúint do bhainisteoirí agus don fhoireann, a chinntíonn go dtacaítear leis an bhfoireann go léir fad a thugann siad faoina n-obair agus díriú ar leith ar dhínit agus ar mheas san ionad oibre.
- Cumasú agus claochlú digiteach a thabhairt chun cinn i sainlimistéir faoi leith.
- Athbhreithniú a dhéanamh ar dhearadh eagraíochta agus an t-ailíniú le Straitéis 2025-2028 Bhord Bia a chur i bhfeidhm, athruithe a dhéanamh chun éifeachtúlachtaí a fheabhsú agus úsáid éifeachtach ár gcaipitil dhaonna a sholáthar, athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar shoiléireacht ról le cumas na heagraíochta a neartú an straitéis a sholáthar.
- Réimse seirbhísí d'fhostaithe a sholáthar a chuirtear ar fáil trí Chóras Bainistíochta Acmhainní Daonna (BordBiaHR) agus trí áis chomhtháite Ticeadaithe Acmhainní Daonna.

Bord Bia Bord

Cathaoirleach

Larry Murrin

Stiúrthóir Bainistíochta,
Dawn Farm Foods

Baill

Lorraine Allen

Stiúrthóir Bainistíochta
Brand Innovation Ireland
Ceaptha an 22 Eanáir, 2019

Sharon Buckley

Iar-Phríomhoifigeach
Tráchtála Grúpa Musgrave
Ceaptha an 7 Iúil, 2023

Kevin Cahill

Stiúrthóir Bainistíochta ABP
Ireland agus ABP Poland
Ceaptha an 17 Feabhra, 2025

Michael Cronin

Comhairleoir Agraibhia
Ceaptha an 22 Eanáir, 2019

Mary Delaney

Sainchomhairleoir
Inbhuanaitheachta agus
Forbartha Gnó
Ceaptha an 17 Iúil, 2023

Denis Drennan

Uachtarán, ICMSA
Ceaptha an 25 Eanáir, 2024

Maria Dunne

Rúnaí Cúnta
An Roinn Talmhaíochta,
Bia agus Mara
Ceaptha an 22 Deireadh Fómhair,
2024

Patrick Fitzgerald

Fitzgerald Nurseries
Ceaptha an 28 Lúnasa, 2022

Francie Gorman

Uachtarán, Feirmeoirí Aontaithe
na hÉireann
Ceaptha an 20 Feabhra, 2024

Karen Kerrigan

Kerrigan's Mushrooms
Ceaptha an 16 Meitheamh, 2021

Cliona Murphy

Iar-Leas-Uachtarán, Dearbhú
Cáilíochta, PepsiCo
Ceaptha an 15 Samhain, 2023

Pat Murphy

Uachtarán agus POF Príomhghnó
Déiríochta agus Agrabhnó, Kerry
Group Plc.
Ceaptha an 28 Bealtaine, 2019

Karina Pierce

Ollamh le Táirgeadh Déiríochta,
COBÁC
Ceaptha an 4 Iúil, 2023

Jim Woulfe

Iar-Phríomhoifigeach
feidhmiúcháin, Comharchumann
Dairygold
Ceaptha an 28 Lúnasa, 2022

Príomhfheidhmeannach

Jim O'Toole

Rúnaí/Stiúrthóir

Susan McDonnell

Athruithe le linn 2024

Téarma Oifige in Éag an 29 Feabhra, 2024

Dan McSweeney

Éirithe as an 5 Eanáir, 2024

Pat McCormack

Éirithe as an 8 Feabhra 2024

Tim Cullinan

Éirithe as an 23 Lúnasa 2024

Colm Hayes

Ceaptha an 25 Eanáir, 2024

Denis Drennan

Ceaptha an 20 Feabhra, 2024

Francie Gorman (corrholúntas)
Athcheaptha an 25 Márta, 2024

Ceaptha an 16 Aibreán, 2024

Larry Murrin

Athcheaptha an 22 Deireadh Fómhair, 2024

Maria Dunne

Athcheaptha an 16 Meitheamh, 2024

Karen Kerrigan

Athruithe le linn 2025

Téarma Oifige in Éag an 21 Eanáir, 2025

- Lorraine Allen
- Michael Cronin

Téarma Oifige in Éag an 8 Feabhra, 2025

Niall Browne

Ceaptha an 17 Feabhra, 2025

Kevin Cahill

Athcheaptha an 5 Márta, 2025

- Michael Cronin
- Lorraine Allen

Bord Bia An Bord Bianna Tomhaltóra

Cathaoirleach

Lorraine Allen

Stiúrthóir Bainistíochta Brand
Innovation Ireland

Baill

Margaret Daly

Leas-Phríomhfheidhmeannach
Errigal Bay

Kathryn D'Arcy

Stiúrthóir Gnóthaí
Corparáideacha agus Cumarsáide
Irish Distillers

Johnny Harte

Stiúrthóir, Five Farms Distillery

Maurice Hickey

Stiúrthóir Bainistíochta
Green Isle Foods

Tom Keogh

Stiúrthóir Bainistíochta,
Keogh's Farm

Jacquie Marsh

Stiúrthóir, The Butler's Pantry

John O'Brien

Stiúrthóir Bainistíochta,
O'Brien Fine Foods Ltd

Pat Rigney

Stiúrthóir Bainistíochta,
Fastnet Brands Co. Ltd.

Michelle Vance

POF, Lily O'Briens

Athruithe le linn 2024

Éirithe as an 1 Márta, 2024

Larry Murrin

Téarma Oifige in Éag an 18

Bealtaine, 2024

Kathryn D'arcy

Ceaptha an 12 Meitheamh, 2024

- John O'Brien
- Johnny Harte

Athcheaptha an 12 Meitheamh, 2024

Kathryn D'arcy

Athruithe le linn 2025

Ceaptha an 10 Eanáir, 2025

- Tom Keogh
- Michelle Vance

Téarma Oifige in Éag an 23 Márta, 2025

- John Noonan
- Alison Cowzer
- Simon Walker

Bord Bia An Bord Déiríochta

Cathaoirleach

Jim Woulfe

Iar-POF Dairygold

Baill

Denis Brereton

Cumann Comhar-Eagraíochtaí
na hÉireann Teoranta

Eleanor Collins

Príomhoifigeach Airgeadais,
Príomhghnó Déiríochta,
Kerry Group

Anne Maria Cotter

ICMSA

Dr. Anne Marie Henihan

POF, Ionad Teicneolaíochta
Táirgthe Déiríochta,
UCL

Aoife Murphy

Stiúrthóir Comhábhar,
Tirlan

Dr. Nessa Noronha

Stiúrthóir an Ionaid, An Scoil
Talmhaíochta agus Eolaíochta Bia,
COBÁC

Sarah O'Neill,

Stiúrthóir Straitéise Domhanda,
Carberry Group

Anne Randles

Ornua

Eoghan Sweeney

Stiúrthóir Tráchtála
Lakeland Dairies

Athruithe le linn 2024

Éirithe as an 5 Márta, 2024

John Holland

**Téarma Oifige in Éag an 23
Meitheamh, 2024**

- Anne Marie Henihan
- Aoife Murphy
- Louise Byrne
- Willie Meagher

Ceaptha an 12 Meitheamh, 2024

- Sarah O'Neill
- Nessa Noronha

**Téarma Oifige in Éag an 29 Iúil,
2024**

- Pat Clancy

**Téarma Oifige in Éag an 18
Samhain, 2024**

Eleanor Collins

Athruithe le linn 2025

Athcheaptha an 10 Eanáir, 2025

- Anne Marie Henihan
- Aoife Murphy

Athcheaptha an 19 Feabhra, 2025

Eleanor Collins

**Téarma Oifige in Éag an 19 Márta,
2025**

Stephen Arthur

Bord Bia An Bord Gairneoireachta

Cathaoirleach

Karen Kerrigan
Kerrigan Mushrooms

Baill

Ann Bolger
Wonderfoods

Martin Flynn
Stiúrthóir Bainistíochta,
MF Nurseries

Matt Foley
Kilbush Nurseries

Nicola Haines
Tierney Haines

Anna Kavanagh
Gairneoir agus Sainchomhairleoir
Earnála

Celine Murrin
An Coláiste Ollscoile,
Baile Átha Cliath

Sean Ryan
Cathaoirleach Choiste Prátaí FAÉ

Sarah Slazenger
SB Eastát agus Ionad
Garraíodóireachta Chúirt an
Phaoraigh

Con Traas
The Apple Farm

Padraig Tully
Tully Nurseries

Dr Jude Wilson
Príomhoifigeach Eolaíochta,
Micribhitheolaíocht - Monaghan
Mushrooms

Athruithe le linn 2025

Athcheaptha an 5 Márta, 2025
Karen Kerrigan (Cathaoirleach)

Bord Bia Bord Feola agus Beostoic

Cathaoirleach

Karina Pierce

Ollamh, Táirgeadh Déiríochta,
COBÁC

Baill

Sorcha Donnelly

Stiúrthóir Tráchtála, Kepak

Adrian Gallagher

Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann,
Cathaoirleach an Choiste Caorach

Cathal Garvey

POF, Manor Farm

Jim Hanley

Príomhfheidhmeannach,
Rosderra Irish Meats

Declan Hanrahan

Cathaoirleach Beostoic,
Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann

Jack Molloy

Búistéirí Ceirde Comhlachaithe
na hÉireann

Michael O'Connell

Cathaoirleach Beostoic ICMSA

Kevin Quinn

Quinn International Livestock

Nigel Sweetnam

Cathaoirleach ar an gCoiste
Náisiúnta Éanlaith Chlóis,
Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann

Athruithe le linn 2024

Éirithe as an 9 Eanáir, 2024

Brendan Golden

Téarma Oifige in Éag an 21 Samhain, 2024

- Jack Molloy
- Kevin Quinn

Éirithe as an 17 Iúil, 2024

Frank McMyler

Éirithe as an 22 Iúil, 2024

Des Morrison

Téarma Oifige in Éag an 21 Samhain, 2024

- Martin Kane
- Sarah Hanley
- Sorcha Donnelly

Ceaptha an 12 Nollaig, 2024

- Adrian Gallagher
- Declan Hanrahan
- Michael O'Connell
- Cathal Garvey

Athcheaptha an 12 Nollaig, 2024

- Jack Molloy
- Kevin Quinn

Bord Bia An Bord Dearbhaithe Cáilíochta

Cathaoirleach

Michael Cronin
Comhairleoir Agraibhia

Baill

Paul Bell
Bell Agriculture

Ruth Dalton
Musgraves

Maeve Henchion
An Roinn Gnó Agraibhia agus
Anailís Spásúil, Teagasc

Aoife MacEoin
Príomhfheidhmeannach,
Cumann Uibheacha na hÉireann

Noel Murphy
Cathaoirleach an Choiste
Déiríochta, ICMSA

Paul Nolan
Bainisteoir Forbartha Grúpa,
Dawn Meats

Thomas O'Connor
Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann,
Cill Dara

Liam O'Flaherty
Comharchumann Dairygold

Siobhan Ward
Bainisteoir Teicniúil, Country
Crest

Ultan Waldron
Ceann an Bheartais Feola agus
Bainne, An Roinn Talmhaíochta,
Bia agus Mara

Athruithe le linn 2024

Ceaptha an 12 Meitheamh, 2024
Thomas O'Connor

**Téarma Oifige in Éag an 29 Iúil,
2024**
Siobhan Ward

**Éirthe as an 15 Deireadh Fómhair,
2024**
Maria Dunne

**Téarma Oifige in Éag an 21
Samhain, 2024**
Maeve Henchion

Athruithe le linn 2025

Athcheaptha an 10 Eanáir, 2025
Siobhan Ward

Ceaptha an 5 Márta, 2025
Ultan Waldron

Athcheaptha an 5 Márta, 2025

- Maeve Henchion
- Michael Cronin (Cathaoirleach)

Cuntais Bhliantúla

Ráiteas ar Rialú Inmheánach	100
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	102
Ráiteas maidir le hloncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim	104
Ráiteas maidir le hloncam Cuimsitheac	105
Ráiteas ar an Staid Airgeadais	106
Ráiteas ar Shreafaí Airgid Thirim	107
Nótaí atá ina gcuid de na Ráitis Airgeadais	108

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Scóip na Freagrachta

Thar ceann Bhord Bhord Bia, tugaim aitheantas don fhreagracht atá orainn, mar a dearnadh cur síos uirthi sa Ráiteas Corparáideach, a chinntiú go ndéantar córas éifeachtach um rialú inmheánach a chothabháil agus a fheidhmiú.

Cuspóir an Chórais um Rialú Inmheánach

Ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnach agus ní dearbhú críochnaitheach a chur ar fáil go ndéantar cosaint ar shócmhainní, go mbíonn idirbhearta údaráithe agus taifeadta i gceart agus go gcuirtear cosc ar earráidí ábhartha nó ar neamhrialtachtaí nó go n- aimsítear iad i dtréimhse thráthúil.

Bhí an córas um rialú inmheánach, atá de réir na treorach a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe, i bhfeidhm i mBord Bia don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 agus suas go dtí an dáta a faomhadh na ráitis airgeadais.

An Acmhainn Déileáil le Riosca

Tá céimeanna glactha ag an mBord chun a chinntiú go bhfuil timpeallacht rialaithe chúil i bhfeidhm trí:

- Freagrachtaí agus cumhachtaí bainistíochta a shainmhíniú go soiléir.
- Nósanna imeachta foirmiúla a bhunú chun monatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí na heagraíochta agus chun sócmhainní na heagraíochta a chosaint.
- Cultúr cuntasachta a fhorbairt thar gach leibhéal den eagraíocht.

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá próisis bunaithe ag an mBord le rioscaí gnó a aithint agus a luacháil trí:

- Cineál, méid agus tionchar airgeadais na rioscaí atá le sárú ag an gcomhlacht a aithint, lena n-áirítear an méid agus na catagóirí a mheastar atá inghlactha.

- Measúnú ar an seans go dtarlódh rioscaí aitheanta.
- Oibriú go dlúth leis an Rialtas, plé le páirtithe leasmhara sa tionscal bia agus dí agus le Gníomhaireachtaí éagsúla lena chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ann faoi spriocanna Bhord Bia agus tacaíocht do straitéisí an Bhoird chun na spriocanna sin a bhaint amach.
- Nósanna imeachta a bhunú lena chinntiú go bhfuil na scéimeanna agus na cláir arna riar ag an gcomhlacht i gcomhréir leis an reachtaíocht a rialaíonn a bhfeidhmiú agus go bhfuil córais chúil bainistithe riosca i bhfeidhm. Is é tuairim an Bhoird go raibh na próisis atá i bhfeidhm d'fhonn rioscaí gnó a aithint agus a mheas ag oibriú go héifeachtach agus mar is cuí i rith na tréimhse. Tá an córas um rialú inmheánach bunaithe ar chreat d'eolas bainistíochta rialta, nósanna imeachta riaracháin lena n-áirítear dualgais a roinnt,
- Córas buiséadaithe cuimsitheach le buiséad bliantúil a ndéanann an Bord athbhreithniú agus comhaontú air.
- Athbhreithnithe rialta ag an mBord ar thuarascálacha airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla ina léirítear feidhmíocht airgeadais de réir réamhaisnéisí.
- Spriocanna a shocrú chun feidhmíocht airgeadais agus feidhmíocht eile a thomhas.
- Cloí le gnéithe ábhartha an Chóid Caiteachais Phoiblí.
- Próisis rialaithe maidir le hinfheistiú caipitil sainithe go soiléir.
- Disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadal

Tá feidhm iniúcháireachta inmheánaí sheachfhoinsithe ag Bord Bia, a oibríonn de réir an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú agus a thuairiscíonn go díreach chuig Coiste Iniúchta agus Riosca an Bhoird. Cuirtear le hobair an iniúchta inmheánaigh trí anailís a dhéanamh ar an riosca a bhaineann leis an gcomhlacht agus bíonn pleananna iniúchta inmheánaigh bliantúla bunaithe ar an anailís sin.

Formhuíonn Coiste Iniúchóireachta agus Riosca an Bhoird an anailís riosca agus an plean Iniúchóireachta Inmheánaí agus tuairiscítear iad don Bhord. Déantar athbheithniú ar an gclár riosca ag gach cruinniú de Choiste Iniúchóireachta agus Riosca an Bhoird agus ag gach cruinniú den Bhord.

Tagann an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca le chéile ar bhonn rialta i rith na bliana le leordhóthanacht agus le héifeachtacht leanúnach an chórais um rialú inmheánach a athbheithniú agus a dhearbhu.

Monatóireacht agus Athbheithniú Leanúnach

Cuirtear bonn eolais faoi mhonatóireacht agus athbheithniú an Bhoird ar éifeachtacht an chórais rialaithe airgeadais inmheánaigh le hobair an Iniúcháir Inmheánaigh mar aon le Coiste Iniúchóireachta agus Riosca an Bhoird a dhéanann maoirseacht ar obair an iniúcháir inmheánaigh, bainisteoirí feidhmiúcháin laistigh de Bhord Bia atá freagrach as creat rialaithe inmheánach a fhorbairt agus a chothabháil agus le hobair an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste ina iniúchadh bliantúil. Ullmhaíodh na Ráitis Airgeadais i gcomhréir leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016 (arna leasú).

Athbheithniú ar Éifeachtacht

Dearbhaím go ndearna an Bord athbheithniú ar éifeachtacht an chórais um rialú inmheánach don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2024. Cuireadh tús leis an athbheithniú i mí na Samhna 2024 agus cuireadh an tuarascáil faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca an 19 Feabhra 2025. Críochnófar athbheithniú iomlán an Bhoird ar an tuarascáil ar an 2 Aibreán 2025.

Soláthar

Tá Beartas Soláthair i bhfeidhm ag Bord Bia a thugann treoirlinnte soláthair doiciméadaithe dá fhoireann. Faoin mbeartas sin, déanann an teorainneacha údaráithe agus córas tarmligin agus cuntasachta. Áirítear leis go háirithe:

Category	Estimated Value
Marketing Services*	€0.68m
ICT Services*	€0.11m
HR Services*	€0.09m
Marketing Services**	€1.69m
Legal Services**	€0.07m
Iomlán	€2.64m

Gníomh Ceartaitheach

* Tá conarthaí nua á gcur i bhfeidhm faoi láthair.

** Tá an tseirbhís á tairiscint faoi láthair.

Saincheistean Rialaithe Inmheánaigh

Níor tuairiscíodh aon laigí ábhartha sa rialú inmheánach, ná sárúithe ar rialú, cailleanais ábhartha nó calaoisí maidir le 2024 a dteastaíonn iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

Thar ceann an Bhoird

Larry Murrin
Cathaoirleach

Date: 27 Meitheamh 2025

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Report for presentation to the Houses of the Oireachtas

Bord Bia

Opinion on the financial statements

I have audited the financial statements of Bord Bia for the year ended 31 December 2024 as required under the provisions of section 21 of the Bord Bia Act 1994. The financial statements comprise

- the statement of income and expenditure and retained revenue reserves
- the statement of comprehensive income
- the statement of financial position
- the statement of cash flows, and
- the related notes, including a summary of significant accounting policies.

In my opinion, the financial statements give a true and fair view of the assets, liabilities and financial position of Bord Bia at 31 December 2024 and of its income and expenditure for 2024 in accordance with Financial Reporting Standard (FRS) 102 — *The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland*.

Basis of opinion

I conducted my audit of the financial statements in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) as promulgated by the International Organisation of Supreme Audit Institutions. My responsibilities under those standards are described in the appendix to this report. I am independent of Bord Bia and have fulfilled my other ethical responsibilities in accordance with the standards.

I believe that the audit evidence I have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion.

Report on information other than the financial statements, and on other matters

Bord Bia has presented certain other information together with the financial statements. This comprises an annual report, a governance statement and Board members' report, and a statement on internal control. My responsibilities to report in relation to such information, and on certain other matters upon which I report by exception, are described in the appendix to this report.

Non-compliant procurement

The statement on internal control discloses that a material level of non-compliance with procurement rules occurred in respect of contracts that operated in 2024. It also sets out measures which Bord Bia undertook to address the procurement issues noted.

Socrú dlíthiúil

Nochtann an ráiteas maidir le Rialachas agus tuarascáil Bhaill an Bhoird socrú dlíthiúil de €236,000 in 2024. Tharla sin de bharr comhaontú socraithe le duine aonair le deireadh a chur le himeachtaí an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre.

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

an 30 Meitheamh 2025

Appendix to the report

Responsibilities of Board members

The governance statement and Board members' report sets out the Board members' responsibilities for

- the preparation of annual financial statements in the form prescribed under section 21 of the Bord Bia Act 1994
- ensuring that the financial statements give a true and fair view in accordance with FRS102
- ensuring the regularity of transactions
- assessing whether the use of the going concern basis of accounting is appropriate, and
- implementing such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of the Comptroller and Auditor General

I am required under section 21 of the Bord Bia Act 1994 to audit the financial statements of Bord Bia and to report thereon to the Houses of the Oireachtas.

My objective in carrying out the audit is to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement due to fraud or error. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the ISAs, I exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. In doing so,

- I identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements whether due to fraud or error; design and perform audit procedures responsive to those risks; and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- I obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the internal controls.
- I evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures.

- I conclude on the appropriateness of the use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, on whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on Bord Bia's ability to continue as a going concern. If I conclude that a material uncertainty exists, I am required to draw attention in my report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify my opinion. My conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of my report. However, future events or conditions may cause Bord Bia to cease to continue as a going concern.
- I evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

I communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that I identify during my audit.

I report by exception if, in my opinion,

- I have not received all the information and explanations I required for my audit, or
- the accounting records were not sufficient to permit the financial statements to be readily and properly audited, or
- the financial statements are not in agreement with the accounting records.

Information other than the financial statements

My opinion on the financial statements does not cover the other information presented with those statements, and I do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with my audit of the financial statements, I am required under the ISAs to read the other information presented and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or with knowledge obtained during the audit, or if it otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work I have performed, I conclude that there is a material misstatement of this other information, I am required to report that fact.

Reporting on other matters

My audit is conducted by reference to the special considerations which attach to State bodies in relation to their management and operation. I report if I identify material matters relating to the manner in which public business has been conducted.

I seek to obtain evidence about the regularity of financial transactions in the course of audit. I report if I identify any material instance where public money has not been applied for the purposes intended or where transactions did not conform to the authorities governing them.

Ráiteas maidir le hloncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim

don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig

	Nótaí	2024 €'000	2023 €'000
Ioncam			
Deontais Oireachtais	2 (a)	58,297	54,486
Oireachtas - Maoiniú Eile:			
Rolladh Amach Náisiúnta Food Dudes	2 (b)	4,894	4,706
Maoiniú Speisialta do Scéimeanna Dearbhaithe Cáilíochta	2 (c)	9,153	10,041
Maoiniú Speisialta do Chur Chun Cinn Bia	2 (d)	5,712	8,171
Tobhach Reachtúil	2 (e)	6,068	5,952
Ioncam ó Thionscadail agus Eile	2 (f)	11,221	10,613
Glan-mhaoiniú larchurtha do Shochair Scoir	11(a) i	3,789	3,863
Iomlán Ioncam		99,134	97,832
Caiteachas			
Caiteachas Margaíochta agus Cur Chun Cinn	5 (a)	49,855	55,375
Rolladh Amach Náisiúnta Food Dudes		4,895	4,690
Scéimeanna Dearbhaithe Cáilíochta		9,517	10,169
Airgeadas Margaíochta	5 (b)	823	890
Pá agus Costais Sochair Scoir	6	20,167	18,896
Caiteachas Oibríochta	4	9,984	7,548
Caiteachas Iomlán		95,241	97,568
Barrachas oibriúcháin			
Aistriú (chuig) / ón gCuntas Caipitil	3	(1,275)	37
Glanbharrachas don bhliain airgeadais roimh an Ranníocaíocht Sochair Scoir leis an Státchiste		2,618	301
Ranníocaíocht Sochair Scoir leis an Státchiste		(1,499)	(1,345)
Glanbharrachas/(easnamh) don bhliain airgeadais roimh an Ranníocaíocht Sochair Scoir leis an Státchiste		1,119	(1,044)
Cúlchistí Coimeádta Ioncaim ag an 1 Eanáir		3,091	4,135
Cúlchistí Coimeádta Ioncaim ag an 31 Nollaig		4,210	3,091

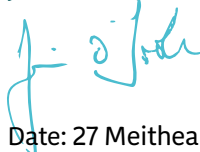
Baineann gach ioncam agus caiteachas don bhliain le gníomhaíochtaí leanúnacha amhail an dáta tuairiscithe. Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas maidir le Sreabhadh Airgid agus na Nótaí 1 go dtí 16.

Larry Murrin, Cathaoirleach

Date: 27 Meitheamh 2025

Jim O'Toole, Príomhfheidhmeannach

Date: 27 Meitheamh 2025

Ráiteas maidir le hIoncam Cuimsitheach

don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig

	Nótaí	2024 €'000	2023 €'000
Glanbharrachas / (easnamh) don bhliain		1,119	(1,044)
Gnóthachan Achtúireach ar Dhliteanais na Scéime Sochair Scoir	11(a)iii	3,588	583
Coigeartú ar Mhaoiniú Sochair Scoir Iarchurtha	11(a)iii	(3,588)	(583)
Ioncam Cuimsitheach Iomlán / (Caiteachas) don bhliain		1,119	(1,044)

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas maidir le Sreabhadh Airgid agus na Nótaí 1 go dtí 16.

Larry Murrin, Cathaoirleach

Date: 27 Meitheamh 2025

Jim O'Toole, Príomhfheidhmeannach

Date: 27 Meitheamh 2025

Ráiteas ar an Staid Airgeadais

amhail an 31 Nollaig

	Nótaí	2024 €'000	2023 €'000
Sócmhainní Arna N-Úsáid			
Sócmhainní Seasta			
Maoin, Gléasra agus Trealamh	7	6,387	5,112
Sócmhainní Reatha			
Infháltais Trádála agus Eile	8	9,515	10,377
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid		16,137	18,413
		25,652	28,790
Dlíteanais Reatha: Méideanna Dlíte laistigh de bhliain amháin			
Suimeanna Iníochta Trádála agus Suimeanna Iníochta Eile	9	21,442	25,699
Glan-Sócmhainní Reatha		4,210	3,091
Iomlán na Sócmhainní lúide dlíteanais reatha		10,597	8,203
Dlíteanais Fadtréimhseacha: méideanna a bheidh dlíte tar éis bliana nó níos faide			
Dlíteanais Sochair Scoir	11	(62,189)	(62,782)
Maoiniú Sochair Scoir larchurtha	11	62,189	62,782
		-	-
Iomlán na Sócmhainní lúide Dlíteanais		10,597	8,203
Arna Maoiniú Ag			
Caipiteal agus Cúlchistí			
Cuntas Caipitil	3	6,387	5,112
Ráiteas maidir le hIoncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim		4,210	3,091
		10,597	8,203

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas maidir le Sreabhadh Airgid agus na Nótaí 1 go dtí 16.

Larry Murrin, Cathaoirleach

Date: 27 Meitheamh 2025

Jim O'Toole, Príomhfheidhmeannach

Date: 27 Meitheamh 2025

Ráiteas ar Shreafaí Airgid Thirim

don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig

	Nótaí	2024 €'000	2023 €'000
Sreafaí airgid thirim ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
Barrachas / (Easnamh) don bhliain airgeadais		1,119	(1,044)
Coigeartuithe le haghaidh:			
Dímheas Sócmhainní Inláimhsithe	7	1,022	808
Aistriú Cuntais Caipitil	3	1,275	(37)
Laghdú ar Fhardail		0	3
Laghdú / (Méadú) ar infháltais trádála agus ar infháltais eile	8	862	(2,441)
(Laghdú) / Méadú ar shuimeanna iníochta trádála agus ar shuimeanna iníochta eile	9	(4,257)	5,453
Glan-insreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		21	2,742
Sreafaí airgid thirim ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Ceannach maoine, gléasra agus trealaimh	7	(2,297)	(771)
Glanairgead Tirim ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		(2,297)	(771)
Glanlaghdú) / Glanmhéadú ar Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		(2,276)	1,971
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ag an 1 Eanáir		18,413	16,442
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ag an 31 Nollaig		16,137	18,413

Larry Murrin, Cathaoirleach

Date: 27 Meitheamh 2025

Jim O'Toole, Príomhfheidhmeannach

Date: 27 Meitheamh 2025

Nótaí atá ina gcuid de na Ráitis Airgeadais

1. Beartais Chuntasaíochta

(a) Bonn an ullmhúcháin:

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 de réir an Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 - An Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais (FRC), (“FRS 102”), agus leis an Acht um an mBord Bia, 1994 (arna leasú). Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar an mbonn costais stairiúil. Tá na beartais chuntasaíochta seo a leanas curtha i bhfeidhm go comhsheasmhach chun déileáil le míreanna a cheaptar a bheith bainteach le ráitis airgeadais an Bhoird Bia.

Cuirtear na ráitis airgeadais i láthair in Euro (€), an t-airgeadra feidhmeach.

(b) Breithiúnais agus meastacháin chriticiúla chuntasaíochta

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, éilítear ar an lucht bainistíochta breithiúnais, boinn tuisceana agus meastacháin chuntasaíochta ríthábhachtacha a dhéanamh. Áirítear ar na míreanna sna ráitis airgeadais inar rinneadh na breithiúnais agus na meastacháin seo:

- Tá ioncam ó thobhaigh intíre bunaithe ar líon measta an bheostoic a maraíodh;
- Soláthar d’infháiltais trádála amhrasacha;
- Soláthairtí le haghaidh dliteanais sochair scoir, atá bunaithe ar ríomhanna achtúireacha;
- Soláthar do dhímheas;
- Soláthairtí chun Maoin, Gléasra agus Trealamh a bhearnú; agus
- Soláthairtí do throchlú foirgneamh.

(c) Ioncam

Is ionann an t-ioncam a léirítear sna ráitis airgeadais faoi Dheontais ón Oireachtas agus na fáiltais iarbhír ón bhfoinse sin sa tréimhse sin.

Scaoiltear an t-ioncam ó Chiste Speisialta na Scéime Dearbhaithe Cáilíochta, ó Food Dudes - Rolladh Amach Náisiúnta agus ó Chiste Speisialta do Chur Chun Cinn Bia chuig ioncam de réir caiteachais agus tá aon iarmhéideanna atá dlite do nó ón mBord Bia san áireamh faoi Infháiltais Trádála agus Infháiltais Eile agus faoi Shuimeanna Iníochta Trádála agus Suimeanna Iníochta Eile de réir mar is cuí.

Déantar ioncam a eascraíonn ón Tobhach Reachtúil a thuairisciú ar an mbonn fabhraithe.

(d) Príomhbheartais chuntasaíochta

(1) Maoin, gléasra agus trealamh

Maoinítear maoin, gléasra agus trealamh ó dheontais ón Oireachtas agus tomhaistear iad ag costas lúide dímheas carntha agus aon chaillteanais bhearnaithe charntha. Ríomhtar dímheas chun an costas lúide luach iarmharach measta na sócmhainní seasta inláimhsithe go léir a leagan anuas, thar a saolré fhóna ionchais, ag baint úsáid as modh an mhéid chothroim. Is iad seo a leanas na gnáthrátaí is infheidhme:

Feabhsuithe léasachta	10%
Troscán agus feistis	12.5%
Trealamh ríomhaireachta	33.3%
Trealamh oifige	20%

(2) Bearnúchán Maoine, Gléasra agus Trealamh

Ag gach dáta tuairiscithe, déantar athbhreithniú ar Mhaoine, Gléasra agus Trealamh lena fháil amach an bhfuil aon chomhartha ann gur tharla cailteanas bearnaithe do na sócmhainní sin. Má léirítear go bhféadfadh bearnú a bheith ann, meastar méid inghnóthaithe aon sócmhainne lena mbaineann agus cuirtear i gcomparáid lena suim ghlanluacha í. Má bhíonn an méid inghnóthaithe measta níos ísle, laghdaítear an tsuim ghlanluacha go dtí a mhéid inghnóthaithe measta, agus aithnítear cailteanas bearnaithe láithreach sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta.

(3) Fardal

Déantar fardal a thomhas ag baint úsáide as an modh Is Túisce Isteach, Is Túisce Amach (FIFO).

(4) Infháltais Trádála agus Infháltais Eile

Déantar infháltais ghearrthéarmacha a thomhas ag praghas an idirbhirt, lúide aon soláthairtí le haghaidh fiacha amhrasacha. Déantar drochfhiacha aitheanta a dhíscríobh.

(5) Suimeanna Iníochta Trádála agus Suimeanna Iníochta Eile

Tomhaistear suimeanna iníochta gearrthéarmacha ag praghas an idirbhirt.

(6) Soláthairtí le haghaidh Dlíteanas agus Muirear

Aithnítear soláthairtí nuair a bhíonn oibleagáid reatha (dlíthiúil nó cuiditheach) ag an mBord Bia mar thoradh ar imeacht san am atá thart, ar dóigh go mbeidh sé le socrú ag an eagraíocht, agus gur féidir meastachán iontaofa a dhéanamh ar mhéid na hoibleagáide sin.

Is é an méid a aithnítear mar sholáthar le haghaidh oibleagáidí dá leithéid an meastachán is fearr ar an gcomaoine a theastaíonn chun an oibleagáid a shocrú ag deireadh na tréimhse tuairiscithe, agus na rioscaí agus na héiginnteachtaí a bhaineann leis an oibleagáid á gcur san áireamh.

I gcás ina bhfuil éifeacht luach ama an airgid ábhartha, aithnítear an méid a mheastar a bheidh ag teastáil chun an oibleagáid a shocrú ag an luach reatha ag baint úsáid as ráta lascaine réamhchánach más cuí. Aithnítear leachtú na lascaine mar chostas airgeadais sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim sa tréimhse ina n-eascraíonn sé.

(e) Sochair fostaithe

Sochair Scoir

Tá trí Scéim Aoisliúntais i bhfeidhm laistigh den Bhord Bia.

Is Scéim neamhghaoinithe í príomhscéim an Bhoird Bia ó bhí an 31ú Nollaig 2009 ann. Roimh an 1ú Eanáir 2010, íocadh ranníocaíochtaí fostóra agus fostaithe isteach i gciste. Faoi théarmaí an Achta um Bearta Airgeadais (Forálacha Ilghnéitheacha), 2009, aistríodh sócmhainní na scéime chuig an gCúlchiste Náisiúnta Pinsean le héifeacht ón 31ú Nollaig 2009. Tá an scéim fós i bhfeidhm do bhaill reatha. Ón 1ú Eanáir 2010, cuireadh an fhreagracht ar an mBord Bia chun as na híocaíochtaí sochair scoir do phinsinírí a riar thar ceann an Státhiste. Faoin socrú nua, beidh an ranníocaíocht mhaoinithe fós i bhfeidhm agus beidh sí iníochta leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara i ndiaidh sochair scoir a íocadh a chur san áireamh. Soláthróidh an Roinn maoiniú i gcás ina sáraíonn na sochair scoir a íoctar an maoiniú agus na ranníocaíochtaí fostóra.

Maidir le fostaithe an iar-Bhoird Ghlais, feidhmítear scéimsochair scoir sochair shainithe neamhranníocach agus scéim céilí agus leanaí ranníocach ar bhonn riaracháin ar feitheamh údarú na scéimeanna ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe. Faoi fhorálacha an Achta um an mBord Bia (Leasú), 2004, aistríodh foireann uile an iar-Bhoird Ghlais chuig an mBord Bia le héifeacht ón 1ú Iúil 2004.

Cuireadh tús le Scéim Pinsean Aonair na Seirbhíse Poiblí (“Scéim Aonair”) le héifeacht ón 1 Eanáir 2013. Tá gach iontrálaí nua i bhfostaíocht seirbhíse poiblí inphinsin ar an 1 Eanáir 2013 nó dá éis, go ginearálta, ina mbaill den Scéim Aonair. Tá rialacha na Scéime Aonair leagtha síos san Acht um Pinsin Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012.

Léiríonn costais sochair scoir sochair scoir a thuill fostaithe sa bhliain. Aithnítear méid atá ag teacht leis an muirear sochair scoir mar ioncam a mhéid is féidir é a ghnóthú, agus fritháirítear é le Deontais a fuarthas sa bhliain chun íocaíochtaí sochair scoir a scaoileadh le haghaidh scéim an Bhoird Ghlais agus aon easnamh i maoiniú a eascraíonn as scéim an Bhoird Bia.

Léirítear gnóthachain nó cailteanais achtúireacha a d'eascair as dlíteanais scéime sa Ráiteas maidir le hIoncam Cuimsitheach agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid is inghnóthaithe ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Léiríonn Dlíteanais Sochair Scoir luach reatha na n-íocaíochtaí sochair scoir amach anseo a thuill an fhoireann go dtí seo. Is ionann Maoiniú Sochair Scoir larchurtha agus an tsócmhainn chomhfhreagrach a ghnóthófar i dtréimhsí amach anseo ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Sochair ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain, agus cuimsítear sochair arna bhfabhrú ag deireadh na bliana i bhfigiúr na 'Suimeanna Iníoctha Trádála agus Suineanna Iníoctha Eile' sa Ráiteas ar an adais.

(f) Aistriú airgeadra eachtraigh

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, aithnítear idirbhearta in airgeadraí seachas an t-airgeadra feidhmiúil ("airgeadraí eachtracha") ag an spotráta ar dhátaí na n-idirbheart nó ag meánráta i gcás ina bhfuil an ráta sin gar don ráta iarbhir ar dháta an idirbhirt. Ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe, déantar míreanna airgeadaíochta atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha a ath-aistriú ag na rátaí a bhíonn i réim ar an dáta sin. Ní ath-aistrítear na míreanna neamhairgeadaíochta a thomhaistear i dtéarmaí an chostais stairiúil in airgeadra eachtrach. Aithnítear difríochtaí sa mhalairt sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim sa tréimhse ina n-eascraíonn siad.

(g) Sócmhainní Léasaithe

Gearrtar cíosa na leith léasanna oibriúcháin ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim de réir mar a thabhaítear iad.

(h) Cuntas Caipitil

Cuirtear an ghné deontais chaipitil de dheontais an Oireachtais a fhaigheann Bord Bia do shochar an Chuntais Chaipitil mar atá leagtha amach i nóta 3, agus aistrítear í chuig an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim thar shaolréanna fóna ionchais na sócmhainní lena mbaineann sí, i gcomhréir leis an dímheas.

(i) Cánachas

Rinneadh soláthar maidir le gach dlíteanas CBL, cánach siarchoinneálaí agus párolla.

2. Ioncam Oibriúcháin

- (a) Tarraingíodh deontais Oireachtais dar luach €58,297,000 anuas ón Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara faoin Vóta Talmhaíochta. Áirítear caiteachas reatha agus caipitil sna deontais sin.
- (b) Tagann suimeanna a chuimsítear faoin gceannteideal Food Dudes - Rolladh Amach Náisiúnta dar luach €4,894,000 ar an iomlán i ndáil le maoiniú a chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara ar fáil chun na costais as clár itheacháin shláintiúil Food Dudes a rolladh amach ar bhonn náisiúnta a chlúdach.
- (c) Eascaíonn suimeanna a chuimsítear faoi cheannteideal Chiste Speisialta na Scéime Dearbhaithe Cáilíochta dar luach €9,153,000 ar an iomlán, i ndáil le maoiniú a chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara ar fáil chun na costais a chumhdach a bhaineann le cigireachtaí neamhspleácha ar an bhfeirm agus próisis deimhniúcháin ghaolmhara faoi Scéim Dearbhaithe Cáilíochta an Bhoird Bia.
- (d) Eascaíonn méideanna a chuimsítear faoi Mhaoiniú Speisialta um Chur Chun Cinn Bia i ndáil le maoiniú a chuir an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara i ndáil leis na cláir seo a leanas:

	2024 €'000	2023 €'000
Cur Chun Cinn		
Mairteoil agus Uaineoil	1,113	1,032
Muisiriúin	578	1,010
Táirgí Orgánacha	390	1,473
Déiríocht	732	720
Táirgí Úra	518	458
Prátaí	315	175
Cathracha Glasa	0	12
Muiceoil agus Éineoil	(2)	691
Aontaí Trádála		
Seó Bia Mara Thóiceo	55	0
Bia Mara - Shang-hai	0	32
Iascach na Síne	30	149
Conxemar	40	80
Taispeántas Domhanda Bia Mara	690	659
Eile		
Feachtas Bia Mara na hÉireann	368	980
Feachtais um Bia Mara Orgánach na hEorpa	73	175
FOTS Bia Mara	40	100
Bia Mara - Gnó Nua a Fhás	153	175
Gníomhachtú Bia Mara na Síne	51	50
Tionscadal SFSI - Vítneam	568	100
Léargas ar Bhia Mara	0	100
	5,712	8,171

- (e) Déantar foráil leis an Acht um an mBord Bia, 1994 (arna leasú), go n-íocfar tobhach leis an mBord in aghaidh gach ainmhí ar bheostoc a maraíodh nó a onnmhairíodh. Faoi alt 37 den Acht, socraíodh na rátaí ag €1.90 an ceann d'eallach, 25c an ceann do chaoirigh agus 35c an ceann do mhuca. In 2024, tugadh cuntas ar na tobhaigh uile ar bhonn fabhráithe.

(f) Áirítear le hioncam tionscadail agus ioncam eile ranníocaíochtaí tionscail le cur chun cinn comhpháirteach, aontaí trádála, seirbhísí faisnéise agus táillí seimineár agus comhdhálacha.

	2024 €'000	2023 €'000
Anailís de réir an Ráitis Straitéise ‘ We Must Do Deliverables’		
WMD 1: Cur le Food Brand Ireland agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a phointí cruthúnais	6,840	6,418
WMD 2: Bealaí níos fearr do chliaint agus do chustaiméirí chun nascadh agus comhpháirtíochtaí a fhorbairt	1,446	1,845
WMD 3: Tallann Tionscail agus Cumas Cliant a Chothú	345	831
WMD 4: Tacú le nuálaíocht a bheidh faoi stiúir tuisceana agus forbairt branda	819	653
Seirbhísí Tacaíochta	1,771	866
	11,221	10,613

3. Cuntas Caipitil

Is éard atá sa chuntas Caipitil ná na deontais charnacha a fuarthas a aistríodh ón Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus ó Chúlchistí Coimeádta Ioncaim. Is éard atá sna Cúlchistí ná an barrachas carnach ioncaim thar chaiteachas.

	2024 €'000	2023 €'000
Iarmhéid an Chuntais Caipitil an 1 Eanáir	5,112	5,149
An méid caipitilthe i leith sócmhainní seasta ceannaithe	2,297	771
Na méideanna a scaoileadh ar dhiúscairt sócmhainní seasta	0	0
Amúchadh ar aon dul le dímheas sócmhainní	(1,022)	(808)
Glanastríú ón / (chuig an) Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim.	1,275	(37)
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig	6,387	5,112

4. Caiteachas Oibriúcháin

	2024 €'000	2023 €'000
Sonraítear an glanbharrachas i ndiaidh an méid seo a leanas a ghearradh:		
Dímheas maidir le maoin, gléasra agus trealamh	1,022	808
Cíos agus Rátaí	3,190	2,923
Luach Saothair Iniúcháirí	63	31
Speansais Ghinearálta Ghnó	5,709	3,786
Iomlán	9,984	7,548

* Aithnítear luach saothair iniúcháirí ar bhonn fabhraithe don bhliain 2024, rud a d'fhág go raibh suim níos airde ann ná mar is gnách.

5. Caiteachas Margaíochta agus Cur Chun Cinn

(a) Anailís de réir an Ráitis Straitéise 'We Must Do Deliverables'

	2024 €'000	2023 €'000
WMD 1: Cur le Food Brand Ireland agus tuilleadh forbartha a dhéanamh ar a phointí cruthúnais	21,585	23,269
WMD 2: Bealaí níos fearr do chliaint agus do chustaiméirí chun nascadh agus comhpháirtíochtaí a fhorbairt	16,253	18,927
WMD 3: Tallann Tionscail agus Cumas Cliant a Chothú	4,272	5,213
WMD 4: Tacú le nuálaíocht a bheidh faoi stiúir tuisceana agus forbairt branda	4,903	5,246
Seirbhísí Tacaíochta	2,842	2,720
Iomlán	49,855	55,375

(b) Airgeadas Margaíochta

In 2024, dámhadh deontais dar luach €823,000 ar an iomlán (€890,000 in 2023) faoin gClár Cúnaimh Margaíochta.

6. Luach Saothair

	2024 €'000	2023 €'000
Seo a leanas na costais ball foirne le linn na bliana airgeadais:		
Sochair ghearrthéarmacha na mball foirne	14,710	13,553
Ranníocaíocht an Fhostóra le leas sóisialach	1,668	1,480
Sochair fhoirceannta	0	0
Costais sochar scoir	3,789	3,863
	20,167	18,896

	2024 €'000	2023 €'000
Costas luacha saothair ar Mhaoiniú Speisialta		
Seo a leanas na costais ball foirne le linn na bliana airgeadais:		
Sochair ghearrthéarmacha na mball foirne	402	410
Ranníocaíocht an Fhostóra le leas sóisialach	14	13
	416	423
Costais iomlána an luacha saothair	20,583	19,319

	2024 €'000	2023 €'000
Roinnt Chostais na bhFostaithe		
Margaíocht agus cur chun cinn	17,666	16,258
Riarachán	2,501	2,638
Tionscadail a fuair Maoiniú Speisialta	416	423
	20,583	19,319

	2024 Líon	2023 Líon
Roinnt Líon na bhFostaithe (Coibhéisí lánaimseartha)		
Margaíocht agus cur chun cinn	139	138
Riarachán	22	24
Tionscadail a fuair Maoiniú Speisialta	5	4
	166	166

	2024 €'000	2023 €'000
Roinnt shochair ghearrthéarmacha na mBall Foirne		
Tuarastal	15,109	13,553
Ragobair	0	0
Liúntais	3	0
	15,112	13,553

	2024 €'000	2023 €'000
Sochair Fhoirceannta		
Sochair scoir a ghearrtar ar an ráiteas ioncaim agus caiteachais	0	0

De réir an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016 (arna leasú), léirítear go raibh sochair na bhfostaithe níos mó ná €60,000 in 2024. Tabhair faoi deara go bhfuil na nithe seo a leanas roimh aon asbhaint a bhaineann le tobhach pinsin na hearnála poiblí.

	Líon na bhFostaithe	
	2024	2023
Sochair fostaithe		
€60,000 to €69,999	18	20
€70,000 to €79,999	20	23
€80,000 to €89,999	16	24
€90,000 to €99,999	26	26
€100,000 to €109,999	19	14
€110,000 to €119,999	10	2
€120,000 to €129,999	4	6
€130,000 to €139,999	4	2
€140,000 to €149,999	-	-
€150,000 to €159,999	-	-
€160,000 to €169,999	-	-
€170,000 to €179,999	-	-
€180,000 to €189,999	-	1
€190,000 to €199,999	1	-
	2024	2023
	€'000	€'000
Is é seo a leanas luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh a chuimsítear sna costais phá thuas:		
Jim O'Toole	191,984	183,541
Luach saothair iomlán	191,984	183,541

Lena chois sin, tá an Príomhfheidhmeannach ina bhall de Scéim Aoisliúntais an Bhoird Bia agus tá teidlíochtaí sochar scoir aige nach dtéann thar na teidlíochtaí caighdeánacha i bPríomhscéim Pinsin an Bhoird Bia.

	2024	2023
	€'000	€'000
Is é seo a leanas an Príomhphearsanra Bainistíochta a chuimsítear sna costais phá thuas:		
Tuarastal	689	718
Liúntais	0	0
Sochair fhoirceannta	0	0
Árachas sláinte	0	0
	689	718

Áirítear le cúiteamh an príomhphearsanra bainistíochta sochair fostaithe a íoctar le baill shinsearacha na foirne bainistíochta ag leibhéal Grád 1. Nochtar luach saothair an POF agus luach saothair Chomhaltaí an Bhoird astu féin i nótaí 6 agus sa Ráiteas Rialachais agus i dTuarascáil na gComhaltaí Boird faoi seach. Lena chois sin, tá an príomhphearsanra bainistíochta ina mbaill de Scéimeanna Pinsin an Bhoird Bia agus tá teidlíochtaí sochar scoir acu nach dtéann thar theidlíochtaí caighdeánacha Phríomhscéim Pinsin an Bhoird Bia nó na Scéime Aonair, mar is iomchuí. Ba é 166 líon iomlán na bhfostaithe (lena n-áirítear daoine páirtaimseartha) amhail an 31 Nollaig 2024 (2023: 166) lena n-áirítear fostaithe ar thionscadail a fuair Maoiniú Speisialta. Cuimsítear costais luacha saothair ar thionscadail a fuair maoiniú speisialta inár gCaiteachas Margaíochta agus Cur Chun Cinn (nóta 5). Tháinig dliteanas tobhaigh pinsin dar luach €344,311 ar an iomlán chun cinn in 2024 (2023: €319,327) agus seoladh é sin chuig an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

7. Maoin, Gléasra Agus Trealamh

	Feabhsuithe Léasachta	Troscán agus Feistis	Trealamh Ríomhaireachta	Trealamh Oifige	Iomlán
Costas	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Amhail an 1 Eanáir 2024	6,345	553	1,114	765	8,777
Breiseanna	2,186	4	64	43	2,297
Diúscairtí	-	-	-	-	-
Amhail an 31 Nollaig 2024	8,531	557	1,178	808	11,074
Dímheas					
Amhail an 1 Eanáir 2024	1,863	381	1,008	413	3,665
Gearrtha don bhliain airgeadais	782	33	83	124	1,022
Diúscairtí	-	-	-	-	-
Amhail an 31 Nollaig 2024	2,645	414	1,091	537	4,687
Glanmhéid de réir na leabhar an 31 Nollaig 2024	5,886	143	87	271	6,387
Glanmhéid de réir na leabhar an 31 Nollaig 2023	4,482	172	106	352	5,112

8. Infháltais Trádála agus Infháltais Eile

	2024 €'000	2023 €'000
Infháltais Trádála	5,608	6,518
Lúide Soláthairtí le haghaidh drochfhiacha	(745)	(683)
	4,863	5,835
Réamhíocaíochtaí agus Ioncam Fabhráithe	4,652	4,542
	9,515	10,377

9. Suimeanna Iníochta Trádála agus Suimeanna Iníochta Eile

	2024 €'000	2023 €'000
Méideanna Dlite laistigh de bhliain amháin		
Suimeanna Iníochta Trádála	4,772	5,156
Cáin agus Leas Sóisialach (nóta 10)	2,248	2,023
Fabhrúithe*	5,826	6,397
Ioncam iarchurtha ag slánú	8,596	12,123
	21,442	25,699

Socrófar suimeanna iníochta trádála ag dátaí éagsúla sna míonna amach romhainn i gcomhréir le gnáth-théarmaí creidmheasa na soláthraithe.

* Áirítear leis sin fabhrú pá saoire €238,000 (2023: €189,000). Aithnítear sochair ghearrthéarmacha amhail pá saoire mar chostas sa bhliain, agus cuimsítear sochair arna bhfabhrú ag deireadh na bliana i bhfigiúr na Suimeanna Iníochta Trádála agus Suimeanna Iníochta Eile sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais.

10. Cáin Agus Leas Sóisialach

	2024 €'000	2023 €'000
Méideanna Dlite laistigh de bhliain amháin		
CBL	857	764
Cáin Shiarchoinneálach	857	797
Cánacha párolla	397	331
ÁSPC	137	131
	2,248	2,023

Le halt 227 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997, déantar foráil maidir le díolúine ó cháin d'ioncam comhlachtaí stáit neamhthráchtála. Tá an Bord Bia faoi dhliteanas cánacha fostóra in Éirinn agus cloíonn sé le hoibleagáidí gaolmhara maidir le siarchoinneáil, tuairisciú agus íocaíocht de réir mar is iomchuí.

11. Costais Sochar Scoir

A i) Anailís ar chostais iomlána na sochar scoir a ghearrtar ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim.

	2024 €'000	2023 €'000
Costas seirbhíse	2,339	2,252
Ranníocaíochtaí fostaithe	(637)	(605)
Costas seirbhíse reatha	1,702	1,647
Costas úis	2,087	2,216
Iomlán	3,789	3,863

A ii) Ranníocaíocht leis an Stáitchiste

De réir an Achta um Bearta Airgeadais (Forálacha Ilghnéitheacha) 2009 agus na socruithe atá leagtha amach sna beartais chuntasaíochta, b'ionann ranníocaíochtaí iníoctha leis an Stáitchiste agus sochair scoir a íocadh thar ceann an Stáitchiste agus €1,449,000 ar an iomlán sa bhliain (2023: €1,345,000). Bhí dliteanas nialais dlite an 31 Nollaig 2024 (2023: nialas) i leith ranníocaíochtaí fostóra a bhí iníoctha leis an Stáitchiste i ndiaidh sochair scoir iníoctha faoi scéim an Bhoird Bia a fhritháireamh.

A iii) Anailís ar an méid a aithnítear sa Ráiteas maidir le hIoncam Cuimsitheach

	2024 €'000	2023 €'000
Iomlán na n-éifeachtaí atomhais a aithnítear	3,588	583

B i) Luach reatha oibleagáidí scéime

	2024 €'000	2023 €'000
Luach reatha oibleagáidí scéime ag tús na bliana	62,782	60,285
Costas seirbhísí	2,339	2,252
Costas Úis	2,087	2,216
(Gnóthachain) / cailleanais achtúireacha	(75)	(664)
Athruithe ar bhoinn tuisceana	(3,513)	81
Sochair íoctha	(1,431)	(1,388)
Luach reatha oibleagáidí scéime ag deireadh na bliana	62,189	62,782

B ii) Sócmhainn Mhaoinithe Iarchurtha

Faoi théarmaí an Achta um Bearta Airgeadais (Forálacha Ilghnéitheacha) 2009, aistríodh sócmhainní Scéimeanna Aoisliúntais an Bhoird Bia chuig an gCúlchiste Náisiúnta Pinsean le héifeacht ón 31 Nollaig 2009. Tá na scéimeanna sochar scoir a bhaineann leis na cistí sin i bhfeidhm fós do bhaill reatha gan aon tionchar ar a sochair ná ar an soláthar gaolmhar do bhaill. Soláthroidh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara maoiniú i gcás ina mbeidh na sochair scoir a íoctar níos mó ná na ranniocaíochtaí. Choigeartaigh an Bord Bia an chóireáil agus na nochtáí a cheanglaítear leis an gcaighdeán cuntasáíochta, Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102 (Alt 28) chun go mbeidís ag teacht leis na socrúithe atá i bhfeidhm. Cé go bhfeidhmítear an socrú maoinithe ar bhonn glanphá leis an Roinn, tá an Bord Bia sásta go bhfuil cineál an tsocraithe cosúil le haisíocaíocht iomlán dhliteanas an tsochair scoir i gcás ina mbeidh na dliteanais sin dlíthe lena n-íoc agus dá bhrí sin aithníonn sé a cheart chun na haisíocaíochta mar shócmhainn ar leith i méid atá cothrom leis an dliteanas ag deireadh na bliana.

Chomh maith leis sin, aithníonn Bord Bia sócmhainn atá ag teacht leis an dliteanas neamhmaoinithe do shochair scoir ar scéim an Bhoird Ghlais ar bhonn roinnt boinn tuisceana agus imeachtaí san am atá thart, lena n-áirítear an bonn reachtúil i ndáil le bunú na scéimeanna aoisliúntais agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le maoiniú sochar scoir seirbhísí poiblí, lena n-áirítear an próiseas meastachán bliantúil.

Aithnítear sócmhainn mhaoinithe iarchurtha de €62.189 milliún atá cothrom leis an dliteanas sochair scoir an 31 Nollaig 2024 (2023: €62.782 milliún). Cinneadh an sócmhainn mhaoinithe iarchurtha ag deireadh na bliana i ndiaidh glanmaoiniú iarchurtha le haghaidh sochar scoir sa bhliain de €3.789 milliún agus coigeartuithe a d'eascair as an ngnóthachan achtúireach de €3.588 milliún agus as sochair scoir iníoctha faoi scéim an Bhoird Bia de €1.431 milliún a fritháiríodh i gcoinne na ranniocaíochta a bhí iníoctha leis an Státchiste, a chur san áireamh.

B iii) Glanmaoiniú Iarchurtha do Shochar Scoir a aithnítear sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim.

	2024 €'000	2023 €'000
Maoiniú in-aisghabhála maidir le costais i leith sochair scoir na bliana reatha	3,789	3,863
	3,789	3,863

C) Tuairisc ar scéimeanna agus boinn tuisceana achtúireacha

Oibríonn an Bord trí scéim aoisliúntais shochair shainithe d'fhostaithe incháilithe áirithe.

- 1) Príomhscéim an Bhoird Bia, a bhfuil ceadú faighte ón Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe ina leith. Go dtí an 31 Nollaig 2009, íocadh ranniocaíochtaí na bhfostaithe agus an Bhoird Bhia isteach i gciste a bhí á bhainistiú ag na hiontaobhaithe. Mar atá mionsonraithe faoi nóta 11b ii) thuas, aistríodh sócmhainní na scéime chuig an gCúlchiste Náisiúnta Pinsean le héifeacht ón 31 Nollaig 2009.
- 2) Scéim an iar-Bhoird Ghlais. Cuimsítear leis sin scéim sochar scoir sochar sainithe neamhranníocach agus scéim ranníocach do chéilí agus do leanaí a oibrítear ar bhonn riaracháin ar feitheamh údarú na scéimeanna ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe.
- 3) Scéim Pinsean Aonair na Seirbhíse Poiblí. Tá rialacha na Scéime Aonair leagtha síos san Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012. Íocann an Bord Bia costais an scoir reatha. Íoctar iad sin as an ioncam reatha. Úsáidtear ranniocaíochtaí a fhaigheann an Bord Bia ó bhaill na scéimeanna neamhmaoinithe ranníocacha atá leagtha amach thuas chun dliteanais leanúnacha sochar scoir a pháirtmhaoiniú. Rinneadh luacháil achtúireach ar Scéimeanna Aoisliúntais an Bhoird Bia amháil an 31 Nollaig 2024 chun an nochtadh FRS102 seo a ullmhú. Rinneadh na dliteanais agus na costais a mheasúnú agus úsáid á baint as an modh aonaid réamh-mheasta.

Boinn tuisceana airgeadais

Ba mar seo a leanas a bhí na príomhbhoinn tuisceana achtúireacha a úsáideadh chun dliteanais an tsochair scoir faoi FRS102 a ríomh:

	31/12/2024	31/12/2023
Ráta Lascaine	3.40%	3.30%
Ráta Boilscithe	2.10%	2.30%
Arduithe ar thuarastail	4.10%	4.30%
Arduithe ar shochair scoir don scéim Aoisliúntais	3.60%	3.80%
Arduithe ar shochair scoir don scéim Aonair	2.10%	2.30%
Dáta bailithe sonraí pinsin maidir le ballraíocht an phlean	31/12/2024	31/12/2023

Rinneadh na méideanna seo a leanas a thomhas de réir na riachtanas in FRS102.

Boinn tuisceana déimeagrafacha

Is éard atá sa tábla básmhaireachta 70% de ILT15 d'fhir (Fir) agus 75% de ILT15 do mhná (Mná), agus tá feabhsuithe básmhaireachta POS 2013 i bhfeidhm ó 2010. Léirítear rátaí ionadaíochta thíos.

Léirítear thíos saolré ionchais rannpháirtí 65 bliain d'aois agus saolré ionchais (ó 65 bliain d'aois ar aghaidh) rannpháirtí a mbeidh 65 bliain d'aois slánaithe aige/aici i gceann 20 bliain, agus sin bunaithe ar na táblaí básmhaireachta thuas.

Age	Fir	Mná
65	22.1	24.4
65 i gceann 20 bliain	24.3	26.4

D) Stair oibleagáidí sochair shainithe, sócmhainní agus taithe ar ghnóthachain agus cailleanais

	2024 €'000	2023 €'000	2022 €'000	2021 €'000	2020 €'000
Oibleagáidí sochair shainithe	62,189	62,782	60,285	88,943	74,655
Luach cóir shócmhainní na scéime	-	-	-	-	-
Easnamh ar Scéimeanna Aoisliúntais	(62,189)	(62,782)	(60,285)	(88,943)	(74,655)
Coigeartuithe ó thaithe ar oibleagáidí scéime	3,588	583	25,449	(4,862)	2,437
Coigeartuithe ó thaithe ar shócmhainní scéime	-	-	-	-	-

12. Ceangaltais

Maoiniú

Maidir leis na Cláir Airgeadais Margaíochta atá á bhfeidhmiú ag an mBord Bia, tá sé geallta ag an lucht bainistíochta íocaíochtaí €595,000 (2023: €599,000) a dhéanamh laistigh den 12 mhí atá amach romhainn. Níl aon choinníollacha sonracha feidhmíochta ceangailte leis na ceangaltais sin seachas go raibh ar na tairbhíthe beartaithe an caiteachas a thabhu sular chuir siad a n-éilimh isteach. Déantar na ceangaltais sin a mhaoiniú ansin trí ioncam deontais an Oireachtais.

	2024 €'000	2023 €'000
Amhail an 1 Eanáir	599	973
(Laghduithe)	(4)	(374)
Amhail an 31 Nollaig	595	599

Léasanna oibríochta

Is iad seo a leanas íocaíochtaí fosta bliantúla na léasanna oibríochta sa todhchaí:

	2024 €'000	2023 €'000
Laistigh de bhliain amháin	3,365	2,318
Idir bliain agus cúig bliana	11,543	2,291
I gcúig bliana nó níos mó	21,987	2,291

* Áirítear leis an bhfigiúr comparáideach 2023 meánshuim bhliantúil ach áirítear leis an bhfigiúr 2024 an costas iomlán do gach bliain sa tréimhse sin.

D'áitigh Bord Bia áitreabh ag 140 Bóthar Pheambróg, Droichead na Dothra, Baile Átha Cliath 4 faoi chomhaontú cíosa. Cuireadh tús leis an gcomhaontú sin in 2024. Cuireadh tús leis an gcomhaontú sin in 2021. B'ionann na muirir iomlána lena n-áirítear cíos, rátaí agus costais chóiríochta eile do na háitribh sin in 2024 agus €1998,000. Ina theannta sin, tá seilbh ag an mBord Bia ar cheithre mhaoin déag eile in áiteanna éagsúla ar fud an domhain. Ba é an cíos a íocadh ar na háitribh sin in 2024 ná €1,192,000.

13. Ceangaltas Chaipitil

Ag deireadh na bliana 2024, bhí ceangaltas chaipitil de €39,000 ag Bord Bia, a bhain leis na tionscadail Ireland House a cuireadh i gcrích. Is é seo a leanas miondealú na gceangaltas caipitil 2024 de réir suímh: Maidrid (€27,000), Milano (€13,000), Shag-hai (€13,000) agus Nua-Eabhrac (- €27,000 creidmheas).

14. Comhaltaí Boird - Idirbhearta A Nochtadh

Sa ghnáthchúrsa gnó, féadfaidh an Bord deontais a cheadú agus féadfaidh sé socrúithe conarthacha eile a dhéanamh chomh maith le gnóthais ina bhfuil Comhaltaí Bhord an Bhoird Bia fostaithe nó a bhfuil leas eile acu iontu. Ghlac an Bord nósanna imeachta de réir na dtreoirínte arna n-eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe maidir le nochtadh leasanna ag na Comhaltaí Boird agus chloígh an Bord leis na nósanna imeachta sin i rith na bliana.

Níor ceadaíodh ná níor íocadh deontas ar bith i rith na bliana le cuideachtaí a bhfuil baint ag comhaltaí Boird leo.

15. Chuspóirí Bhord Bia

Déantar achoimre ar aidhm Bhord seo a leanas:

"Chun bia, deochanna agus táirgí gairneoireachta den scoth na hÉireann a sholáthar ar fud an domhain, agus fás agus inbhuanaitheacht táirgeoirí a éascú dá réir."

16. Ceadú na Ráiteas Airgeadais

Cheadaigh an Bord na ráitis airgeadais an 27 Meitheamh 2025.

AN CHEANNOIFIG

140 Bóthar Pheambróg
Baile Átha Cliath 4
DO4 NV34,
Éire.
T +353 1 668 5155

AN BHREATAIN MHÓR

An Chéad Urlár,
201 Sráid Great Portland,
Londain,
W1W 5AB,
An Ríocht Aontaithe.
T +44 20 7307 3555

AN TSÍN

Ireland House 9F JC Plaza, 1225
Bóthar West Nanjing, Shang-hai,
An tSín.
T +86 21 80143385

AN ÍSILTÍR

Ionad Trádála an Domhain,
Túr B, an 7ú hUrlár,
Schiphol Boulevard 299,
1118 BH Schiphol,
An Ísiltír.
T +31 20 754 6969

AN SPÁINN

Casa de Irlanda
Paseo de la Castellana
46 - planta 2,
Maidrid,
An Spáinn 28046
T +34 91 435 65 72

AN ÁISE THOIR THEAS

Ambasáid na hÉireann
18 Sráid na Croise #13-04
Singeapór 048423
T +65 6031 1453

AN MEÁNOIRTHEAR

Uimhir a hAon, Bóthar Sheikh
Zayed
Oifig 1501, an 15ú hUrlár,
Túr Oifigí H Dubai,
Bosca Poist 115425,
Dubai, Aontas na nÉimírfochtaí
Arabacha.
T +97 143 760 409

AN IODÁIL

28046 Via E. De Amicis, 53
Milano
An Iodáil 20123
T +39 02 9713 7230

AN OIFIG NORDACH

Ambasáid na hÉireann
Hovslagargatan 5,
11148 Stócólm,
An tSualainn.
T +46 8 525 152 90

AN GHEARMÁIN

Derendorfer Allee 6
Dusseldorf,
An Ghearmáin.
T +49 211 882 361 80

MEIRICEÁ THUAI DH

200 Park Avenue
Ireland House
An 17ú hUrlár
Nua-Eabhrac, NY 10166
Stáit Aontaithe Mheiriceá
T +1 212 935 4505

AN tSEAPÁIN.

1F Ireland House
2-10-7 Kojimachi
Chiyoda-ku,
Tóiceo 102-0083,
An tSeapáin.
T +81 3 3263 0611

AN AFRAIC THJAR

2-4 Bóthar Moseley,
Amach ó Bhóthar Gerrad,
Ikoyi, Lagos,
An Nigéir.
T +234 8 10 464 4730

AN FHRAINIC

An 5ú hUrlár
55 Rue de Rivoli
75001 Páras
T +33 1 42 66 22 93

AN PHOLAINN

Oifig CEE Bhord Bia, Ambasáid
na hÉireann, ul.
Mysia 5, 00-496
Vársá,
An Pholainn.
T +48 22 564 22 24

BORD BIA
IRISH FOOD BOARD

www.bordbia.ie